Haber

Son Havadisler

AKŞAM POSTASI

5 KURUŞ

Telefon: 23872 Sene: 8 - Sayı: 2598 4 MAYIS 1939 PERŞEMBE İLÂN İŞLERİ: Tel. 2

Varşovada halk "Kahrolsun Hitler!,, diye nümayiş yapt

Leh Hükûmeti geniş salâhiyetler alıyor

Romadan Trablusgarba giden Alman başkumandanı general Fon Bravsiç Berlinden Romaya hareket ettiği sırada..

Alman Hariciye Nazırı bu akşam Romaya hareket edecek

Roma gazeteleri, Alman tekliflerini kabul etmiyen Lehistana ve müttefiklerine ateş püskürüyorlar

Soldan itibaren Danzigin üç mühim şahsiyeti: Nazi lideri Alber Förster, Milletler cemiyetinin Danzigteki mümessili İsviçreli Karl Burkart, Danzig senatosu reisi Grayzer... (Yazısı 5 incide)

Fransız Generali Veygand

Ankaradaki temaslarından sonra

Bugün şehrimizden tayyare ile Bükreşe gitti

Ankarada Cumhurreisimiz tarafından kabul edilen, mülkî ve askerî yüksek ricalimizle temaslarda bulunan Fransız generali Veygand bu sabahki ekspresle şehrimize gelmiştir.

General Veygand istasyonda vali muavini Hüdai Karataban, Emniyet direktörü Sadri Aka,

(Devamı 5 incide)

Bugünkü sayımız 16 Sayfadır

Almanya şimal devletlerinin bitaraflığını temine çalışıyor

Berlin, dört devlete ademi tecavüz misakı aktedilmesi teklifinde bulundu

Londra, 3 (A.A.) — Niyuz Kronikl gazetesi, Kopenhagdaki iyi bir membadan almış olduğu bir habere atben Alman hükûmeti, İsveç, Norveç, Finlandiya ve Danimarka ile iki taraflı bir ademi tecavüz misakı aktedilmesi teklifinde bulunmuştur,

Stokholm'da görüşülecek

Stokholm, 3 (A.A.) — Dört Şimal memleketinin hariciye nazırları, Almanya ile akdolunacak ademi tecavüz muahedesini görüşmek üzere 9 mayısta Stokholmda toplanacaklardır.

Şimal devletleri bitaraf kalacak

Oslo, 3 (A.A.) — Parlâmentoda Norveçin Millerler Cemiyetine ve bilhassa paktın 16 ncı maddesine karşı olan vaziyeti hakkında geniş bir müzakere yapılmıştır.

Hariciye nazırı Khot bu münasebetle söylediği uzun bir nutukta hulâsatan demiştir ki:

(Devamı 5 incide)

Amerikanın seferberlik plânı

Üç ayda bir milyon asker toplanabilecek

Vaşington, 3 (A.A.) — Harbiye nezareti, seferberlik plânını ikmal etmiştir. Bu plân, harp halinde bir milyon kişinin üç ay içinde silâh altına alınmasını temin edecektir.

Litvinof istifa etti

Molotof Hariciye Komiserliği vazifesini de yapacak

Moskova, 3 (A.A.) — Yüksek Sovyet divanı, hariciye komiseri Litvinofu kendi talebi üzerine, vazifesinden affetmiş ve yerine icra komiserleri heyeti reisi Molotofu tayin etmiştir.

Molotof, icra komiserleri heyeti reisi ve hariciye komiseri ünvanını taşıyacaktır.

Tahrandaki düğün

İran veliahdi ile Mısırlı prenses Fevziyenin evlenmeleri münasebetile Tahranda yapılan merasime dair ilk resimler gelmiştir. Yukarıda düğün münasebetile yapılan geçit resmine iştirak eden İranlı izci kızlar, sağda yeni evliler selâm vaziyetindeki askerler önünden geçerlerken görülüyorlar.

ÇERÇEVE

Aksiyon serisinden

Kültürlenme davası

— 2 —

KÜLTÜRLENME YOLLARI

Kültürlenmenin iki yolu var. Biri kendi kaynaklarını kültürlenme, öbürü yabancı kaynaklardan kültürlenme. Da kaynaklarını doğurmak olduğuna göre ikinci yolu, birinci yol bir geçit sayalım.

O halde kültürlenme davasında ilk iş, herhangi bir dil bütün dünya kültür yemişlerini silkelemek, o dile bütün dünya lerini konuşturmaktır. Böylece, henüz yürümeğe başlayan ç dilini döndürmeğe ve mevzularını seçmeğe çabalarsa, milletl bancı kültürlerin bünyelerinde yapacağı ihtilâtları yavaş yav yeleştirirler. Nihayet öz kültürlerini, içlerinden ifraz edebilec gelirler.

Kültürlenme davasının ilk ve baş hamlesi, dünya kültür geçmektir. Başkalarının ne duyduğunu, ne düşündüğünü, ne bilmemek, bu ihtiyaçlardan varestelik.Bu ihtiyaçlardan v ölüm. Sağına ve soluna bakmıyan, yalnız ölüdür.

Ölçü :

Metodlu, sistemli, geniş çaplı bir tercüme işi, kültürlen nun temel direklerinden biri.

TÜRK KÜLTÜRÜNÜN VAZİYETİ

Türk kültürünün vaziyeti apayrı bir muamma. Çünkü kültürile esaslı bir şekilde temasa geçememek ıztırabından de kendi kökünü kaybetmek tehlikesi altındadır. Binbir içtim hi tekevvün yüzünden Türk dilinin geçirdiği derin tasfiye ve lâbı, ona yepyeni bir başlangıç tayin etti.

Türk kültürünün vaziyeti apayrı bir hâdise. Çünkü o, ânına lâzım olan tohumları hemen bulamadığı takdirde, nek ve istikbalden tecrid eden bugünkü uzlet haliyle, vaadettiğ kadar kayıp istidadında.

Türk kültürünün vaziyeti apayrı bir facia. Çünkü madde kendisini bellibaşlı kaynaklardan çekip bellibaşlı kaynaklara kültür, kırdığı ve kuramadığı münasebetlere karşı mühtaç yük temeli, ruh yollarından idrâk ve inşa cehdine hâlâ ulaşabi

Ölçü :

Yepyeni bir başlangıç şartı yaşıyan Türk kültürünü varl

Ekrem König hâdisesi

Ruhinin sakladığı "hakikatler,, nelerdir?

Maznunun avukatı böyle bir iddiada bulundu, fakat müekkili bir şey söylemedi

Ankara, 4 (Hususî) — Tayyare kaçakçılığı hâdisesinde evrak sahtekârlığı yapmaktan suçlu bulunan Hariciye Vekâleti memurlarından Ruhi Bozcalının mu-

iki celse sürdü. Reis Arif Güngören aza Hayrullah Koka ve Mirsat Yamaç, müddeiumumî makamını müddeiumumî muavinlerinden Zihni işgal ediyordu. Suçlu Ru-

Celse açılınca hâkim Ruhiye sordu:

— Hariciyeye gelen bir telgrafı, Cumhuriyetçi İspanyaya kaçak tayyare satmaktan suçlu Ek-

Düşündüğüm gibi

Süt meselesi

BİR Mayıs gününü İstanbulun muhtelif semtlerinde süt yüzünden yirmi yedi İstanbullu zehirlenmiş, diye gazetelerde okuduk. Gazeteler bunu çok mühim bir hâdise imiş gibi büyük harflerle neşrettiler.

Biz gazetelerin bu telâşına hayret ettik. Fakat bu hadiseye kat'iyyen şaşmadık. Hattâ böyle bir hâdisenin bir sürü vatandaşı rahatsız etmiş olmasına rağmen ucuz kurtulmuş bulunmasından adeta memnuniyet duyduk.

Çünkü bu vesile ile belediyenin şöyle hiç olmazsa bu işin tahkiki münasebetiyle şehrin mandıralarına göz çevrilmiş bulunuyor.

Bu mandıralara dalan bu bakışlar pek kolaylıkla bizim niçin böyle bir işe hayret etmediğimizi anlamışlardır.

Asrî oldukları iddia edilen ve temiz tutulmaları şart olan bu mandıraların bir kaçını görenlerden biri bulunmuştum, ve çocuk hekimlerimizin memlekette çocuklara verilecek süt bulamadıkları şikâyetini, sıhhî şeraiti haiz asrî bir mandıra ile orada çalışacak olanların ne gibi temizlik evsafını haiz olmaları icap ettiğini bir çok kere gene o sayın hekimlerimizin ağzından dinlemiş olduğum için ben bu mandıralardan süt içen İstanbulluların zehirlenmiş olmalarına değil; topunun birden hâlâ yaşamakta bulunduklarına hayret etmekteyim! Fakat temenni edelim ki bu müessif hâdise şehir bakımından hayırlı olsun. Reisi bir hekim olan belediye bir an evvel mandıraların hep medenî şehirlerdeki gibi haiz olduğu şeraiti yüzde yüz iktisap etmesine gayret etsin.

Yüzde yüz diyorum. Malûm olan bir şeydir ki sıhhî şerait ve temizlikte yüzde doksan bir kıymet ifade etmez.

Gürbüz çocuk yetiştirmek, sıhhatli çocuk yetiştirmek, eğer İstanbul için bir dava ise, evvelâ şehirde süt meselesinin hallini temin etmek lâzımdır.

İstanbulluların yirmi yedisinin zehirlenmesine sebep olan bu başıbozuk sütlerin piyasada dolaşması; gıda maddeleri üstüne konulacak kontrolün gıda maddelerinin en mühimlerinden biri olan süt üzerinde bile tatbik edilmediğini bize gösteriyor.

İstanbula geldi geleli şehirlilerin bir sürü iyi teşebbüs, verimli faaliyeti ile memnun ve tatmin etmiş olan vali ve belediye reisimizin bilgisinden ve hüsnüniyetinden bu işin bir an evvel hallini bekleriz.

Annelerinin, çocuklarına rahat yürekle süt içirmelerini istemek, medenî bir şehrin en münakaşa edilmez bir hakkıdır.

Sami DERVİŞ

Kazaen Hasan ecza deposunun enkazı arasında dün bir keşif yapılmış, mahkeme heyeti ve depo sahibi önünde yanmış kasaları açılmıştır. Resimlerimiz bu keşif esnasında alınmıştır. Tafsilât diğer sütunlarımızdadır.

Şehirden ve Memleketten

Tayyare şehitleri için ihtifal

Gelecek pazartesi günü yapılacak merasimin programı tesbit edildi

15 Mayısta yapılacak tayyare şehitleri ihtifali programı tesbit edilmiştir. O gün saat 14 den 15 e kadar hava faaliyeti tatil edilecektir. Saat 13 de Fatih parkında bir toplantı yapılacak, buna davetliler, askerî kıt'alar, mektepliler ve halk iştirak edecektir.

Merasim saat 14 de Fatih parkı ile Beyazıd, Selimiye, Taksim ve Maçkadan atılacak toplarla başlanacaktır.

Bundan sonra merasim kumandanı olan İstanbul merkez kumandanı merasimi açacaktır.

Bir borazanın çalmasiyle kıtalar, mektepler ve bütün hazır bulunanlar ihtiram vaziyeti alacaklar, bu sırada Beyazıt ve Galata kuleleriyle resmî daire ve limandaki gemiler ve fabrikalar bayraklarını yavaş yavaş indirecekler, gemiler düdük çalacaklardır.

Bir dakikalık sükûttan sonra ikinci bir borazan sesiyle ihtiram vaziyetine nihayet verilecektir.

Bu merasimden sonra ordu, Hava Kurumu ve halk namına nutuklar söylenecektir.

Bunu müteakip muzika matem havası çalacak, bir manga asker havaya üç el silâh ateş edecektir.

Son olarak yapılacak geçit resmine, Maltepe lisesi ve muzikası ile tümen muzikası, bir piyade taburu, bir topçu bataryası, bir polis taburu, kız öğretmen okulu, İstanbul kız lisesi, İstanbul erkek lisesi, Pertevniyal erkek lisesi, Cumhuriyet kız lisesi, Vefa erkek lisesi, Darüşşafaka, Hayriye, İstiklâl, Yüce ülkü erkek liseleri iştirak edecektir.

Kolordu, belediye, Cumhuriyet Halk Partisi ve Türk hava kurumu namına tayyare şehitleri âbidesine çelenkler konacaktır.

Bir güreşçi rakibini öldürdü

Bartında geçen cuma günü feci bir vaka olmuş, güreşen iki adamdan biri rakibini öldürmüştür.

Ağırçarşıda kalaycı 30 yaşlarında Mehmet Yıkar adında biriyle, Kemerköprü mahallesinden Mustafa Biçici bir iddia üzerine güreşe tutuşmuşlardır. Güreşin hararetli bir ânında Mehmet Yıkar altına aldığı Mustafa Biçicinin karnına dizi ile şiddetlice basmış ve barsaklarını patlatmıştır. Mustafa hastaneye kaldırılmışsa da, kurtarılamamış ve ölmüştür. Mehmet Yıkar tevkif edilmiştir.

İstanbul şehir münakalât idaresi

Tramvay ve Tünel işleri bir umum müdürlüğe bağlanacak

İstanbul belediyesine devredilecek olan İstanbul elektrik, tramvay ve tünel şirketlerinin idareleri belediye tarafından yapılacak olan teşkilât dahilinde idare olunacaktır. Vali ve Belediye Reisi Lûtfi Kırdar nezaret etmekte ve ...

Bu iş bir ... elektrik, tramvay ... Belediye bunların idaresini ... [illegible]

Ankara, 4 (Hususî) — İstanbul elektrik, tramvay ve tünel idarelerinin İstanbul belediyesine devri lâyihası meclise verildi. Devir olunan idareler İstanbul elektrik, tramvay, tünel işletmeleri umum müdürlüğü ... [illegible]

Çatalcada bir motör battı

Çatalca sahillerinde bir deniz kazası olmuş ve üç kişi boğulmuştur. ... [illegible]

Hatay Devlet Reisi

Ankarada Hariciye Vekilimizle görüştü

Ankara, 4 — Hatay devlet reisi ve Antakya mebusu Tayfur Sökmen dün Hariciye Vekilini ziyaret etmiş, bir müddet görüşmüştür. Tayfur Sökmen cuma günü Hataya dönecektir.

—o—

İş Bankası keşidesinde kazananlar

Ankara, 4 — İş bankasının küçük cari hesaplar keşidesinde 1000 lira ... [illegible] ... 12420 ... Bursada 17228 ... [illegible]

Hasan ecza deposu yangını tahkikatı

Dün yangın yerinde keşif yapıldı ticarethanenin üç kasası açıldı

Yangından sonra haftalarca enkaz kaldırıldıktan sonra, Hasan Ecza deposunun enkazı arasında keşif dün hâdise ile meşgul olan tahkikat hâkimi Reşat, müddeiumumi Rifat, depo sahibi Hasan, Avukatı Sadi Rıza ile bir kaç zabıta memurunu da refakatlerine alarak yangın mahalline gelmişler, burada, yangını çıkaran Ali tarafından soyulduğu anlaşılan numaralı küçük gündelik kasa ile, birinin içinde para, şahadetname ve bonolar, diğerinde eczacı Hasanın 30 senedir almış olduğu 8 - 10 bin lira kıymetinde altın madalyalar ve birisinde de ticari defterler bulunan üç büyük kasa çilingir vasıtasiyle açılmıştır. Kasalar büyük ve sağlam olmasına rağmen, içi aç hava, bütün kâğıt maddelerin tamamen kavrulup kül haline geldiği görülmüş ve bu vaziyet tahkikat hâkimi tarafından hemen ... [illegible]

Küçük gündelik kasa yangından az harap olduğundan üzerinde iyice tetkikat yapılmış ve kilit yerinin zorlandığı anlaşılmıştır.

İçi açıldığı zaman beş on kuruşluk nikel paradan başka bir şey bulunmamıştır.

Ve böylece kuvvetle Alinin kilidi açıp içindeki büyük paraları tamamen çaldığı bir kere daha tesbit edilmiştir.

Hasan ecza deposu yangınının ilk tahkikatı pek yakında ikmal edilerek iş mahkemeye verilecektir.

Yeşilay kurumu

Güzel bir müsamere hazırladı

Önümüzdeki pazar günü Yeşilay Kurumu tarafından Fransız tiyatrosunda güzel bir müsamere verilecektir. ... [illegible] ... yolu göstermek gayretile çalışan bu kıymetli cemiyetimiz tarafından hazırlanan müsamerenin programı şöyledir:

1 — İstiklâl marşı ile ...

2 — Açış.

3 — Söylev.

4 — Muhtelif millî marşlar.

5 — Muhittin Sadık tarafından viyolonsel konseri.

6 — Eminönü Halkevi temsil kolu tarafından piyes.

—

... itibaren İstanbul belediyesine devri tarihine kadar şirket usullerine göre tayyün eden ve edecek olan varidat, ile gündelik masraf tamir ve tesis ve işletmeye müteallik bilcümle ... satın alma mukavelelerinin tatbikine taalluk eden faaliyetler münakale ve muhabere vekâletinin tasdiki ile ... edecektir.

Başvekilin telgrafı

Tramvay, tünel ve elektrik idarelerinin belediyeye devri dolayısile kendisine çekilen teşekkür telgrafına Başvekil Refik Saydam şu cevabı göndermiştir:

Vali ve Belediye Reisi Lûtfi Kırdar

İSTANBUL

"Tramvay ve Tünel idaresinin İstanbul Belediyesine devri hakkında hazırlanan kanun lâyihası münasebetile Vilâyet Umumî Meclisince izhar olunan duygulara teşekkür ederim.,,

Başvekil
Refik Saydam

İstanbul hapishanesi boşaltılıyor

Adliye Vekâletinden müddeiumumiliğe gelen bir emirle İstanbul hapishanesinin bugünden itibaren boşaltılmasına başlanacaktır. Hapishanede bulunan 400 den fazla mahkûmun bir kısmı Üsküdar hapishanesine nakledilecek, on ağır cezalı mahkûm İmralı adasına gönderilecektir.

—o—

İki katil mahkûm oldu

Ağır ceza mahkemesi, Küçükpazarda Selime isminde bir kadını öldürerek kardeşini de yaralayan katil Yunus hakkındaki kararını dün bildirmiştir. Yunus ... suçtan 18 sene 17 gün ağır hapse mahkûm, Selimenin varislerine ... 1000 lira ... ödemeğe mahkûm edilmiştir.

Ağır ceza mahkemesi dün ikinci bir kararı daha vermiştir. ... kasap Hüseyin ... 12 sene ağır hapse ve maktulün varislerine 1000 lira ... ödemeğe mahkûm edilmiştir.

Paşabahçe cam fabrikası

Perakende olarak da satış yapacak

Paşabahçede cam ve şişe fabrikası mamulâtının birkaç büyük tüccar tarafından kapatılması piyasada birçok şikâyetlere sebep olmakta ve bilhassa küçük esnaf bu tüccarların servet yaptıklarını iddia etmektedirler.

Geçenlerde yapılan tetkiklerden sonra bu vaziyetin katî olarak önüne geçilmesi kararlaştırılmıştır. Bundan sonra şehrin muhtelif yerlerinde perakende satış yapacak şube açılacak ve böylelikle küçük esnaf büyük tüccarlar yerine doğrudan doğruya fabrikadan mal alabilecektir. Piyasada çok fazla fiyata satılan fabrika mamulâtı bu suretle ucuzlayacaktır.

—o—

Çocuk bahçeleri ve kampları

İstanbul daimî encümeni çok mühim ve hayırlı işler hakkında kararlar vermiştir. Bu kararlar ilk okul çocukları için son yıllarda başlanan ve çok faydalı neticeler alınan çocuk kampları ile yapılan tetkikatta müşahede faydası görülmekte olan ve bu sene adetlerinin çoğaltılmasile beraber daha faydalı bir şekilde dokunması takarrür eden çocuk bahçeleri üzerindedir.

İlkokul talebe kamplarının bu sene tevsii takarrür etmiştir. Kamplar için geçen sene bu saha üzerinde yetiştirilen ilkokul öğretmenlerinden istifade edilecektir. Kamplar için yeniden seyyar karyolalarla yatak, yorgan vesaire alınacaktır. İlk kamplara geçen seneye nazaran 140 çocuk fazla iştirak edecektir.

Çocuk bahçeleri için yeni birçok oyun âlet ve vasıtaları satın alınmasına dair tahsisat kabul edilmiştir.

Ayrıca çocukların güneş banyosu yapabilmeleri için 250 tane şezlong ve gölgelik için büyük tenteler alınacaktır.

Belediye bir taraftan da çocuk bahçesi haline getirilebilecek yeni sahalar aramaktadır.

—o—

Memnu mıntakada Fotoğraf çeken bir Alman yakalandı

İstanbula gelen bir Alman seyyah vapurunun hesap memuru olan Edvard Hinks isminde bir Alman, Sarıyer civarında fotoğraf çekilmesi yasak olan bir yerde resim çekerken görülerek yakalanmış ve Yeniköy müddeiumumiliği vasıtasile ağır ceza mahkemesine gönderilmiştir.

Suçlu resim çektiği yerlerde fotoğraf almanın yasak bir amel olduğunu bilmediğini söylemiş ve kendisine yapılan ihtar üzerine de makineyi kapadığını fakat o zamana kadar bir resim almış bulunduğunu ifade etmiştir. Muhakeme tahkikatı noksan görerek suçluyu dosyasile birlikte Yeniköy müddeiumumiliğine göndermiştir.

Tonton amca ve Hayalet

Haber
AKŞAM POSTASI
Sahibi ve Neşriyat Müdürü
Hasan Rasim Us
İDARE EVİ: İstanbul Ankara caddesi
Posta kutusu: İstanbul 214 Telgraf adresi: İstanbul HABER
Yazı işleri telefonu: 23872
İdare " : 24370
İlân " : 20335

ABONE ŞARTLARI

	Türkiye	Ecnebi
Senelik	14.00 Kr.	27.00 Kr.
6 aylık	7.50 "	14.00 "
3 aylık	4.00 "	8.00 "
1 aylık	1.50 "	3.00 "

Yarı havadis

İçtimaî sigorta

Milletler cemiyeti mesai bürosu şefi Osvald Stein memleketimize geldi ve gitti. Türkiyede yeni ve büyük bir işin temelleri atılmak üzeredir: Türk işçisi iş kazasına ve iş kazasından mütevellit ölüme karşı sigorta ediliyor. Ona, bu memleketin bünyesinde görmekte olduğu ehemmiyetli işin bedeli ödenmektedir; buna şüphe yok. Fakat işçinin kazancı dünyanın her yerinde, bugünkü hayat ve geçim şartlarına göre az ve maruz bulunduğu maddî tehlike, diğer sosyal mesai sahalarının hiçbirisine kıyas edilemiyecek şekilde, büyüktür.

Kazancı az olan bütün vatandaşların cemiyet tarafından himayesi bir ideal olabilir. Kazancı hiç olmıyanların himayesi o cemiyet için bir vazife teşkil edebilir. Bu düşüncenin muhtelif dünya memleketlerinde, muhtelif şekil ve tarzlarda tatbik ve icra sahalarına sevkedildiğini görüyoruz.

Türkiyede, umumî manasile içtimaî yardım mekanizması, şükre ve iftihara değer bir inkişaf devresindedir. Birkaç büyük ve menafii âmmeye hadim vasfı kanunisini haiz cemiyetler, devletin ve belediyelerin himayesinde bulunan muhtelif teşekküller bu işi görmeğe çalışmaktadırlar. Buna, mahdut miktarda da olsa, şahsî bazı alâka ve yardımların da karıştığı inkâr edilmemelidir. Lüzum haddini değilse bile, imkân haddini aşan talep ve iddiaların ve devlete dayanılmaz, fertlere anlaşılmaz mükellefiyetler yükletmek gayesine mütevecih feryatların, sosyal zaruretler karşısında iktisap edeceği mana, sadece gülünç olmalarıdır.

Fakat Türk memleketinde yeni bir "büyük sanayi,, devresi açılmıştır. Yeni bir çalışma hayatı, yeni bir vatandaş zümresi belirmiştir. Bu hayat ve bu zümre, ihtiva ettikleri ve sırtlarına yüklendikleri ehemmiyet ve müşkülât nisbetinde, himaye ve "sosyal sahabet,, beklemektedirler.

Hükûmetimizin iş kanununun umumî manasile ifade ettiği iş siyaseti, sermaye ile sâyin, müsavi ve muvazi şekilde himayesi esasına istinat eder. Sermaye; gümrük kanunlarile, teşviki sanayi mevzuatile ve aynı zamanda diğer gayeleri temin maksadını gütmekle beraber, bir taraftan da ithalâtı tahdit neticesini hasıl eden ithalât rejimile, kâfi derecede himaye görmektedir. Müstehlik vatandaşın zararına neticeler vermesi bahasına tesis, tarsin ve idame olunan bu siyasetin; büyük sanayi sahasında onunla beraber çalışan işçi vatandaş lehine hareket ve inkişaf göstermesi lâzımgeleceği de tabiîdir.

İş kanunu bu hareketi göstermiştir ve içtimaî sigorta, gazetelerimizde, fakirlerin himayesi mevzuuna karıştırılarak ve daha ziyade vatandaşlara, nihayet vatandaş teşekküllerine düşen bir vazife ile ihtilât ettirilerek, o da kısaca, tetkik edilmiş ve unutulmuş olan bu teşebbüs, resmî mekanizmanın çarhları arasında süratle teşekküle ve tebellüre doğru gitmektedir: Elyevm Başvekâlette bulunan "İçtimaî sigorta kanunu,, projesi pek yakında Büyük Millet Meclisine sevkolunacak ve iş kanununun tayin ettiği zaman hududu dahilinde, meriyet mevkiine girecektir.

İşçilerin hastalık ve ölüm hâdiselerine karşı, umumî şekilde, içtimaî ve bir âmme müessesesinin tahtı ziman ve idaresine mevdu sigorta teşekkülüne doğru ilk adım olan bu proje, bugün sadece iş kazalarını ve bunlardan mütevellit ölüm vakalarını istihdaf etmektedir.

Fakat hükûmetin sarsılmaz azmi ve kararı ve iş dairesinin işini bilir basiret ve faaliyeti ile, memleketimizin pek yakında ideal bir iş emniyeti rejimine dahil olacağı şüphesizdir.

İlhan TARUS

Günün Meselesi!..

Bir tâbi, eserlerin sokak satıcılarının ellerine düşmesi sebebini anlatıyor

Neşriyatı himaye etmek ve satışa yardım etmek lâzımdır. Aksi takdirde basılanlar depolarda kalacak ve muharrirlerde telif hakkında tatmin olunamayacaktır

Neşriyat kongresi münasebetile Türk tâbilerinin yüzleri gülüyor. İttihaz edilecek mukarreratın tatbiki ile tâbilerin depolarında okkaya verilmek üzere bekliyen eserlerin para etmesi imkânı hasıl olabilecek mi? Ve bir makale fiyatına telif eser yazan muharrirler acaba kalemlerinin değerleri nisbetinde ücrete kavuşacaklar mıdır?

Ve nihayet memleketimizin muhtaç olduğu neşriyat artacak mıdır?

Bu suallere alâkadarların verdikleri cevap, günün meselesini teşkil edecek kadar meraklı görülebilir.

Kitapçılardan birini dinliyelim. Bu zat diyor ki:

"Tâbilerin bugünkü vaziyetleri acınacak haldir. Gene bu şerait içinde nasıl neşriyat yaptığımıza hayret etmek lâzımdır. Biliyorsunuz ki bugün kâğıt ta pahalıdır, tabı ve saire her şey o nisbette paraya mütevakkif işlerdir. Hiç biri beklemez. İş biter bitmez paralarını vermek lâzımdır. Yani biz neşriyat yapınca parasını veririz. Kimse alacaklı kalmaz. Fakat biz çıkan eserleri satılsın diye senelerce bekleriz.

Son zamanlardaki neşriyatımızdan satışımız o kadar azdır ki bunu söylemekten hicap ederim. Halk daha çok okuyor, bu muhakkak. Muharrirlerimiz daha velût, bu da muhakkak. Fakat gene satış yapmıyoruz. Bunun sebebini takdir müşkül.

Kendi kanaatime göre fiyatlar pahalıdır. Ama, biz fiyatları sermayemizin icaplarına göre muvazene ettirmeğe mecburuz.

Elbette bu şerait altında muharrir parası da az verebiliyoruz. Bugün, bir muharriri tatmin etmemize imkân yoktur. Telif ücreti olarak fazla para vermeğe kalkışsak, eser bize daha pahalıya mal olur ve bu takdirde fiyatları daha yükseltmeğe mecbur oluruz ve bu takdirde de hiç satamaz oluruz.

Görüyorsunuz ki son zamanlarda tâbiler yirmi beş kuruşluk ve on kuruşluk eserlere bir temayül gösterdiler.

Bunlar kâğıttan iktisat etmek ve telif ücretlerinden iktisat etmek gibi şartlarla olabiliyor. Ve nihayet bu tarzdaki neşriyattan memleket kültürü için fazla randıman beklenemez. Tâbilerin neşriyatını himaye etmek, bir taraftan da müelliflerin, muharrirlerin haklarına yardım etmek olur.

Bunu yapacak olan maarif ve halkevleridir. Her türlü neşriyatın bütün memlekete teşmil edilebilmesi için en güzel ve en müsbet vasıta halkevleridir.

Halkevleri kütüphaneleri ve maarif yani mektepler kütüphaneleri yoluyla bize yardım edilse bu takdirde bizde de neşriyata daha büyük mikyasta cesaret olur.

Yoksa bastığımızı depolarımıza koyarsak ve aylarca bekliyerek bir kaç tane satabilirsek ne yaparız? Hangimizde neşriyat kudreti kalır? Hele lüks neşriyata yer ayırmamıza imkân bulunamaz.

Bugün ilmî eserleri basma lüks neşriyat sayılabilir. Satışı az olan bu eserleri basabilmek için sermayemizin mühim bir kısmını gelirsiz ve işlemez bir halde bırakmağa rıza göstermek lâzımdır.

Nihayet bir eser de şöyle böyle para ile çıkmaz.

Yani kanaatime göre birinci derecede tâbilerin vaziyetlerini korumak lâzımdır. Bu zincirleme şekilde muharrirleri de korumak olur.

Satılan bir eserin muharririne neden para vermiyelim ve zaten vermezsek ne basarız?

Muharrirlerle elbirliği yapmadıkça bizim işimiz yürümez. Öyle zamanlarımız vardır ki bizim kütüphanemize yazı yazmış, eser vermiş muharrirlerin asarını sırf hatır için basmak vaziyetinde kalıyorum.

Sokak kitapçılarında, seyyar kitapçılarda ne mühim eserler görüyorsunuz. Bunlar hem arap harflerile yazılmış, hem de yeni türkçe ile yazılmışlardır.

Fiyatlarının belki onda birine satılmaktadır. Bir eserin bu hale gelmesi de doğru değildir. Filhakika kendi hesabıma hiçbir muharririn eserini sokağa düşürmedim, ama, nihayet ceremesini kendim çekerek.,,

Muharrirlerimizden biri ile görüştük. Diyor ki:

"Eser yazmak lâf değil birader. Bunu yapabilmek için insanın maddeten ve manen huzur içinde olması lâzımdır.

Haydi bir eser yazdığımızı kabul edelim, ilmî, edebî, içtimaî veya fennî, ne olursa olsun yazdığımız bu eser hiç olmazsa çektiğimiz zahmete medar olabilecek kadar para kazandırsa ne âlâ. Bugün formasına on lira telif ücreti almış muharrir parmakla gösterilebilir.

Bu şerait altında elbette neşriyat durur. Bizim yazdığımızı tâbiin neşredebilmesi de onun satışına karşı duyduğu ümit ile mütenasiptir. Önce neşriyatı himaye etmeli. Ben ce bu kâfidir. Bu takdirde tâbi kendisi yazacak değil a. Elbette bizden istifade edecek. Böylece bizim vaziyetimiz de korunmuş olur.,,

Şehir telefonu şebekesinin takviyesi

Şebekeye beş bin abonelik tesisat ilâve ediliyor

İstanbul telefon şebekesinin tevsii için umumî menfaatler namına telefon müdürlüğünün Tahtakaledeki merkez binası etrafındaki bazı binalar istimlâk edilmişti. Fakat bu binada yapılacak tevsiata istimlâk edilen yerler kâfi gelmediğinden bazı bina ve arsaların daha istimlâk edilmesine lüzum hasıl olmuştur. Bu binalarla arsaların umumî menfaatler namına istimlâki için İstanbul daimî encümeni karar vermiştir.

Tahtakaledeki bugün mevcut binanın yerine büyük bir santral binası yapılacak ve bu suretle İstanbul telefon şebekesinin 3000 abone kadar daha genişletilmesi kabil olacaktır.

Şişlide inşa olunan yeni santral binasının tesisatı da bir hayli ilerlemiştir. Bu santralın ikmalile Beyoğlu kısmı abonnelerine de 2000 ilâve yapmak mümkün olacaktır. Şişli santralı ağustosta ikmal edilebilecektir.

Diğer taraftan telefon idaresi Kadıköy santralının da tevsii hazırlıklarile meşguldür.

Not

Maarifi alâkalandıran mühim bir mesele

Yazan: M. DALKILIÇ

Çok değerli muallim ve muharrir arkadaşlarımdan biri, Günün Meselesi sütunlarında mevzubahs ettiğimiz hususi mektepler muallimlerine ait bir yazıya temas ederek:

— Bu meseleyi, dedi, Alâkadarlarına iblâğa muvaffak olabilirseniz yüzlerce muallimi dilşat edersiniz.

Evvelâ bir noktayı kısaca muhakeme etmek isterim: matbuat memleket hâdiselerile devlet teşekküllerinden daha fazla ve daha yakinen okuran haldedir.

Gazetelerin sayfaları muhtelif madenlerin bir halitası gibidir. Bunun süzgeçi devlet ve hükümet teşekkülleridir. İçlerinde en kıymetli ve çok ender cevhere de tesadüf olunabilir, haldesi de bulunabilir.

Matbuat, hükûmet teşekküllerinin efkârı umumiye ile irtibat ve münasebetinin en müessir vasıtasıdır. Bu arzu edilsin, edilmesin böyledir ve bütün dünya muvacehesinde de böyle olmaktadır.

Bu itibarla devlet, mesaisinde ruzmerre dosyasının en mühimini gazetelerden hazırlamak vaziyetindedir.

Neşriyatın hükûmet teşekküllerince ciddi bi ralâka ile karşılandığı zamandır ki devletçilikte tam bir vahdetle ve hakikî ve müsbet verimler ve isabetler üzerinde bulunarak ilerlemek mümkün olur.

Milli Şefimiz matbuata bu kıymetini bağışlamıştır. Biz bu güven işinde, mümkün olduğu kadar bitaraf ve tetkiklere müstenit neticeleri tebarüz ettirmek hedefiyle, memleket hizmeti yapmış bulunduğumuz kanaatiyle çalışırız.

Bu itibarla asl olan yazdıklarımızın alâkadarlarına iblâğ edilmiş bulunmasındaki inanımızdır.

Günün Meselesinde bahsa mevzu edilen nokta şudur:

Hususi mektepler her türlü iş, faaliyet, randman, kontrol bakımlarından doğrudan doğruya Maarife bağlıdır. Fakat bu alâka muallimlerin istikbal garantilerine tevcih olunamamıştır.

Bir hususi mektep muallimi, resmi mektep muallimi gibi aynı şartlar ve aynı feragatler ve fedakârlıklar içinde, aynı mes'uliyetleri tahammül ederek, icabında aynı mes'uliyetle hesap vermek mecburiyetinde bulunarak memleket hizmeti görür, kültür yolunda emek verir, hayat yıpratır, dirsek çürütür.

Ve nihayet resmi mektep muallimi bir tekaütlüğe sahiptir, hususi mektep muallimінin istikbali için hiçbir garantisi yoktur. Hâdise bu.

Fakat çok mühim elbette.

Bugün resmî veya nim resmi veya gayri resmî müesseselerin, her şeyden evvel düşündükleri nokta, memur, müstahdem ve yani emekdarlarının istikbal emniyetlerini kanunlarla, nizamlarla, talimatnamelerle, sandıklarla, tekaüt kasalariyle temin etmektir.

İhtiyarlıkta emniyet görmeyen insan, mesaisinde bihuzur ve bunun tevlit edeceği en fena netice, az randman vermek ve bu işi meslek halinde telâkki edememektir.

Hususi mektep muallimi olması bir vatandaşın istikbal emniyeti olmaması için bir sebep teşkil etmez. Memleketimizin daha böyle yüzlerce mektebe ihtiyacı varken ve bunlar hususi bütçelerle yapıldıkça himaye edilmesi gerekirken, hususi, resmi diye bir tefrikin muallim hayatı üzerinde herhangi bir müessir gibi cereyan etmesi elbette doğru olamaz.

Hususi mekteplerde, yine Maarif İdaresinin kontrol ve tanzim ve sevki idaresi altında olmak üzere, resmî mektepler muallimlerinde olduğu gibi muallimlerin istikbal müeyyidelerini hazırlamaları için en seri zaman içinde en kat'i tedbirler almak lâzımdır. Kanaatindeyiz.

Ve bu aralık hususi mekteplerin birinde bulunan bir muallimin geçen tedris hayatı, resmî mektepteki muallim gibi müktesep hakkı olmak davasının da kabul olunması lâzımdır.

Böyle muallimler, baremde istisnai bir muameleye tâbi tutularak, yeni devlet memuriyetine giren memurlar gibi telâkki edilmemeli ve hususi mekteplerdeki hizmeti müktesep hakkı olarak düşünülüp arkadaşlarının seviyesi derecesine göre resmî kadrolarda yer almalıdır. Devletin bu âdilâne hüküm ve kararını yıllardanberi büyük bir emniyetsizlik havası içinde olmasına rağmen her türlü feragatlerle çalışmakta devam ederek bekliyen binlerce muallimimiz vardır.

Ve nihayet bu hareket bir lûtuf değil, bir hakkın kabulü, gecikilmiş icraatın tatbiki olacaktır.

Rasgele

Şu dakikada bizde neler oluyor?

Son günlerde bazı rüfekamızda "Şu dakikada dünya yüzünde neler oluyor?,, başlığı altında bazı şeyler yazılıyor.

Şunu bir de biz tecrübe etmek istedik. Meselâ karilerimiz şimdi şu Rasgeleyi okurken acaba Türkiyede yine rasgele neler oluyor?.

Bir vatandaş sütten zehirleniyor.

İki kişi Bâbıali yolunda açılan hendeğe düştüler.

Yeni Sabah refikimiz sabık Arnavutluk Kraliçesinin çocukluk resmini ele geçirdiği için üçüncü tabı yapıp yapmamağı düşünüyor.

Bir kasap bir müşteriden kemiksiz et diye narhtan fazla para alıyor.

Necip Fazıl Kısakürek ikinci kültür aksiyonunu çıkarıyor.

Üstadımız İstanbul mebusu Abidin Daver, nakil vasıtalarından birinde parasız seyahat ediyor.

Neşriyat Kongresinde propaganda encümenine seçilen Nizamettin Nazifin ruhu Tahrandan kongreye müteveccihen yollanıyor.

Ve yine bu dakikada:

Çinde Japonların aldığı şehirlerden biri geri alınıyor.

Pazarlıkla satış yapanlardan bir manifaturacı ve bir tuhafiyeci hakkında zabıt varakası tutuluyor.

Hitler Danzig haritası yanında yemek yiyor,

Ruzvelt bermutat uyuyor.

Üç vatandaş sokağa tükürüyorlar.

Tarihçi Turhan Tan yine bir pot kırıyor.

Biz Haberciler işimizi bitirip istirahate çekiliyoruz.

Bir ressam, müstehcen bir tablo hazırlıyor.

Ve yine bu dakikada:

Amerikada tayyare, İngilterede gemi, Almanyada gaz, İtalyada maske, Fransada top ve bomba yapılıyor.

İstanbulda yine bir vasıtai nakliye kazası ya oldu ya oluyor.

Sabık Kraliçe Jeraldinin çocuğu uyuyor.

Genç başmuharrir Nadir Nadi mevzu arıyor.

Bir arsada binden aşağı olmamak üzere sinek doğuyor ve sinemalar sinek avlıyor.

Babıâli tozdan görünmüyor.

Bir seyyar esnaf, teraziye tuğla koyup mal satıyor.

Ve bende lâf tükeniyor.

Mim.

Resmî daireler arasında telgraf muhaberesi

Dairelerde kırtasiyeciliğin önüne geçilmesi için yeni bazı tedbirler alınmıştır. Zaruret hasıl olmadıkça telgraf muhaberesi yapılmıyacak ve bu sebeble her vilâyete mukannen miktardan başka telgraf parası verilmiyecektir. Fazla telgraf paraları müsebbiblerine ödetilecektir.

—o—

İstanbulda iki yeni sanat mektebi açılacak

Maarif vekâleti muhtelif mıntakalarda sanat mektepleri açmağa karar vermiştir. Bu arada Nişantaşında da bir kız enstitüsü açılması kararlaşmış ve bu yolda tetkiklere başlanmıştır. Şehrimizin diğer bir mıntakasında daha bir sanat mektebi açılacaktır.

Ekrem König hâdisesi

Ruhinin sakladığı "hakikatler,, nelerdir?

(Baş tarafı 1 ncide)

nun bu işini kolaylaştırdığınız söyleniyor. Bize şu hâdiseyi anlatır mısınız?

Ruhi sorgu hâkimliğinde verdiği ifadeyi tekrar edeceğini söyledi. Bunun üzerine asliye ikinci ceza mahkemesi tarafından verilen karar okundu. Hâkim, hâdiseyi bir defa da Ruhiden dinlemek istediğini söyledi. Suçlu, hâdiseyi kısaca şöyle anlattı:

— Bu hâdisenin cereyanı sırasında idi. Bir gün Ekrem König bana geldi. Ve benimle gizli konuşmak istediğini söyledi. Biz otomobille Karpiç lokantasına gittik. Ekrem bana orada çok müşkül bir vaziyette olduğunu, bir komisyon işinde (170) bin lira kadar bir parayı kaybetmek tehlikesinde bulunduğunu ve bir şirket tarafından Hariciyeye gönderilen bir telgrafı kendisine verdiğim takdirde bu darlıktan kurtulacağını söyledi. Ve bu telgrafın teksir edilerek Başvekâlete ve sair yerlere gönderilmesi halinde rakipleri karşısında çok müşkûl bir vaziyete düşeceğini ve hiç olmazsa şu telgraf metninin ne olduğunu öğrenmek istediğini ilâve etti.

Ben de ona bu işle alâkadar olmadığımı söyledim. Fakat aramızdaki eski dostluk ve rabıtadan dolayı kendisine yardımı esirgemekte istemedim. Ekremi alarak evrak müdür muavini Ahmede gittik. Ahmet bize bu telgrafı vermesinin imkânsız olduğunu söyledi. Bir kaç gün sonra telgraf geldi. Metnini alıp Ekreme verdim. ve telgrafı bana iade etmesini söyledim. Ekrem, telgrafı aldıktan sonra bir daha görünmedi. Mesele bundan ibarettir ve hakikat da budur.,,

Hâkim bu izahatı dinledikten sonra sordu:

— Telgrafı ona vermeniz gibi, mevkii muameleye koymamanız da işi kolaylaştırıyormuş.

— Efendim, ben o kadarını bilmiyorum. Telgrafı niçin istediğini bana anlatmıştı. Ben bunun ne dereceye kadar doğru olup olmadığını ne bileyim. Sonra Ekrem König'i şahsiyet sahibi bir insan zannedrdim. Onun böyle bir sahtekârlık yaptığından benim hiç haberim yoktu. Ekrem König, büyüklerimizden bir çoklarının en yakın dostu idi. Eğer benden istemeyip de onlardan istemiş olsaydı, yine ayni şeyi onlar da yaparlardı.

— Onlardan istemiş. Onlar vermemişler. Meselâ, Adliye Vekâletinden de o telgraf istenmiş.

Ruhi:

— O kadarını ben bilmiyorum efendim, dedi.

Hâkim tekrar sordu:

— Ekrem König size başka bir izahatta bulundu mu?

— Hayır.. Hiç bir şeyden bahsetmedi. "Ben bir sipariş aldım. Bunu yapmakla mükellefim,, dedi. Böyle harp mühimmatı ve saire diye bir şey söylemedi.

— Peki, siz, bu telgrafı ona vermekle onun ne kazandığını bilmiyor muydunuz?

— Hayır, Katiyen bilmiyordum. O, telgrafın metnini okuyacak, işini düzetlecekti. Ben bu işin ne olduğunu bilmiyordum.

— Hariciyeye böyle gizli telgraflar gelir mi?

— Gelir efendim.

— O halde neden bu telgrafı isteyişinden şüphelenmediniz?

— Efendim, ben böyle şeyleri düşünmek ihtiyacını bile duymadım. Ben onu şahsiyet ve namus sahibi bir insan olarak tanıyordum. Benim bu işi bilerek yapmaklığım bir intihar sayılırdı.

Hâkim, müddeiumuminin arzusu üzerine sordu:

— Ekrem König, size geldiği zaman siz onu Ahmede götürüyorsunuz. Ahmet, size bu telgrafı veremiyeceğini söylüyor. Siz, bunu neden düşünmediniz?

— Düşünemedim efendim. Onun benden böyle bir yardımı istemesi benim hiç bir zaman düşünmediğim bir haldir.

Bu sırada avukat Hâmit Şevket İnce, ayağa kalkarak:

— Efendim, dedi, ben müekkilimle gizli olarak konuştum. Mühim ve millî bir dava karşısında bulunuyoruz. Bu işin hiç bir tarafının gizli kalmasını arzu etmiyorum. Müekkilime daha bazı şeylerin sorulmasını istiyorum.

Bu telgrafı, Ekreme, hiç başka bir şeyin tesiri altında kalmadan sırf bir dostluk eseri olarak mı vermiştir, yoksa bazı tazyiklerin tesiri altında kalmış mıdır? Bu nokayı lûtfen izah etsin. Eğer bu suallere doğru cevap verecek olursa, çok büyük hakikatlerle karşılaşacaksınız.

Hâkim, bu sözleri Ruhiye tekrar etti. Ruhi:

— Efendim, ben onu bir şahsiyet olarak tanırdım. Kendisinin böyle bir şeyi yapacağına katiyen ihtimal vermiyordum. Onun benimle gelip görüşmesi ve benden yardım istemesi, sadece bir dostluk eseri değil, bir tenevvür meselesidir. Ben onun bu arzusuna cevap vermek istedim.

Avukat Hâmit Şevket bu sözleri dinledikten sonra "hakikati söylemek istemiyor. Peki devam edelim,, dedi. Hâkim başka bir sual daha sordu:

— Ekrem bu telgrafı iade etmemiş, fabrika da bunu tekit etmeyince sen bunu niçin ihbar etmedin?

Ruhi:

— Telgrafın başka bir yolla gelmesi ihtimalini düşündüm. Onun için ihbar etmedim. Ekremin şahsiyeti bu işin önünü aldı, dedi.

Bunun üzerine Devlet Şûrasının verdiği karar okundu. Bu kararda Ruhinin telgrafı ona vermekle işi kolaylaştırdığı beyaniyle lüzumu muhakemesi isteniyordu.

Bundan sonra Hariciye Vekâleti inzibat komisyonun kararı okundu. Burada eski Millî Müdafaa Vekili Kâzım Özalpın ve Hariciye Vekâleti müsteşarı Agâhın imzalarının Ruhi tarafından taklit edilmemekle beraber Ruhinin, telgrafı mevkii muameleye koymadan Ekrem Köniğe vermekle suçun kolaylaşmasında ve tamamlanmasına âmil olduğu zikrediliyordu.

Bundan sonra da daha bazı vesaik gözden geçirildi. Ehlivukuf raporu okundu. Raporda sahte evrak üzerindeki mühürün Hariciye Vekâletinin resmî mühürleri olmadığı, imzaların da Kâzım Özalpa ve müsteşar Agâha ait olmadığı bildiriliyordu. Bunun üzerine söz alan Hâmid Şevket, sulh ceza mahkemelerinin görmeye salâhiyeti olmadığı davaların mafevk mahkemeye gönderilmesinin usulden olduğunu, halbuki burada asliye ceza mahkemesinde verilen karar üzerine duruşmaya başlandığını, iddia makamının bu işi tasrih etmesi lüzumunu ileri sürdü. ve "Vazifeyi suiistimalden mi yoksa sahtekârlıktan mı maznun bulunuyoruz, bunu bilmiyoruz. Kanunî imkânsızlıkların mevcut bulunduğunu söyliyerek bunu lûtfen izah buyursunlar,, dedi.

Söz alan müdeiumumî muavini Devlet Şûrasının, bu fiili memuriyet vazifesini suiistimalden mütevellit bulunduğunu, asliye ceza mahkemesinin de Ruhinin resmî evrak sahtekârlığı yapmak suretile fiile iştirak etmiş olduğunu bildirerek kanunî icapların tam bir şekilde cereyan ettiğini söyledi.

— Memuriyetime müteveccih olan sualin iradına usul ve kanunî imkân mevcut olmadığından reddine karar verilmesini dilerim.

Dedi.

Bundan sonra Avukat Hâmid Şevket, başından geçen diğer bir hâdiseyi hikâye ederek duruşma muhtevasının neden ibaret bulunduğunun izahına lüzum hâsıl olduğunda ısrar etti. Vakit bir hayli geçiktiğinden duruşmanın öğleden sonraya talikine karar verildi.

İkinci celsede hâkimler heyeti, müddeiumuminin mütalâasına iştirâk ettiğini bildirdi. Bundan sonra müddeiumumî muavini iddianamesini serdederek maznunun Türk ceza kanununun 65 nci maddesi delâletiyle 342 nci maddesine göre cezalandırılmasını talep etti.

Bundan sonra Hâmid Şevket evrakı okunmak ve müdafaa için vakıt istedi. Muhakeme 6 mayıs cumartesi günü saat 9,5 a talik olundu.

Iranda şehit düşen tayyarecilerimiz için

Tahranda Medit camiinde hatim indirildi

Tahran, 3 (A.A.) — Tahran gazeteleri, iki tayyarecimizin şehadeti ile neticelenen müessif kaza hakkındaki haberi siyahla çevrelenmiş sütunlar içinde vermekte ve yazılarının sonunda kardeş milletin yasını ve kederini Majeste Şehinşah olduğu halde bütün İran milletinin candan paylaştığını bildirmektedir.

İran hükûmeti ölen tayyarecilerimiz için Medid camiinde bir hatim meclisi tertip eylemiştir. Bu mecliste Başvekil, Parlâmento Reisi, Hariciye Veziri, Harbiye Veziri, Diğer kabine âzası, birçok mebuslar, hariciye vezareti erkânı, İran generalleri, İran matbuat erkânı ve kesif bir halk kütlesi bulunmuştur.

Hatim meclisine Mısır, Afganistan ve İrak heyetleri ile sefaretleri erkânı da iştirâk eylemiştir. Mecliste başta Rana Tarhan olduğu halde bütün heyetimiz, büyük elçimiz, sefaretimiz erkânı, subaylarımız, erlerimiz ve gazetecilerimiz de bulunmuştur.

Bundan sonra İranın en büyük vaiz ve hatibi, Hems, gayet beliğ bir mersiye okumuş ve meclise nihayet verilmiştir. Müteakiben hazır bulunan herkes Rana Tarhana, Enis Akaygen'e Orgeneral Orbaya taziyette bulunmuştur.

Sütten zehirlenme hâdisesi

İstanbulun muhtelif semtlerinde birçok kişinin zehirlenmesine sebep olan zehirli sütler hakkındaki tahkikat devam etmektedir. Zehirli sütlerin muhtelif mandıralardan Fatihte toptancı Abdullah isminde birine getirildiği anlaşılmıştır. Seyyar sütçüler de Abdullahtan alıp satmışlardır.

Evlerden toplanan sütlere ait tahlil raporları henüz verilmemiştir, Yedikule civarında bu işle alâkadar görülen Mustafa isminde birisi de sorguya çekilmiştir.

Hastaneye kaldırılan hastalar iyileşerek evlerine dönmektedirler, Hasekide iki ve Cerrahpaşada da bir kişi henüz daha tedavi altında bulunmaktadır.

Poliste

Susuz rakı içmek müsabakası!

Evvelki akşam iddia yüzünden garip bir hâdise olmuş ve bir adam hastalanarak hastaneye kaldırılmıştır.

Babahasan âlemi mahallesinde oturan balıkçı Abdullah isminde birisi arkadaşlarile susuz rakı içmek hakkında bahse girmiş ve bir oturuşta 96 lık bir şişe rakıyı susuz olarak içmiştir. Fakat aradan çok geçmeden birdenbire üzerine fenalık gelen Abdullah hastalanmış ve otomobille Cerrahpaşa hastanesine kaldırılarak tedavi altına alınmıştır.

Rakı şişesile yaralandı

Tavukpazarında oturan Yunus Şeneli ile Ahmet oğlu Yusuf evvelki gece rakı içerlerken aralarında kavga çıkmış Yusuf eline geçirdiği rakı şişesini Yunusun başına indirerek ağır surette yaralamıştır. Yaralı hastaneye kaldırılmış Yusuf yakalanmıştır.

Otomobil kazası

Şoför Ali Ertürkün idaresindeki otomobil Tünel meydanında Mişon kızı Mari Arupuya çarpmış ve muhtelif yerlerinden yaralamıştır. Yaralı Sen Jorj hastanesine kaldırılmış, şoför yakalanarak tahkikata başlanmıştır.

Elektrik ceryanile...

Kuzguncukta Çarşı caddesinde oturan Yusuf oğlu İsmail evvelki akşam evinde elektrik tamiratı yaparken parmağını prizin içine sokmuş, fakat birdenbire cereyanın çarpmasile yere düşerek muhtelif yerlerinden yaralanmıştır. Nümune hastanesine kaldırılmıştır.

Meyhane dönüşü bir kavga

Galata Kireçkapısında Ahmedin meyhanesinde dün gece yarısına kadar kafaları çeken Denizbank amelesinden Mustafa oğlu Abdullah ile arkadaşı Şükrü hiç yoktan kavgaya tutuşmuşlar, bıçağı çeken Şükrü Abdullahı yüzünden ve başından yaralamıştır. Yaralı Beyoğlu hastanesine kaldırılmış, suçlular yakalanmıştır.

Tekirdağında alayların and içme merasimi

Tekirdağ, 3 (A.A.) — Dün Tekirdağdaki alaylarda andiçme merasimi yapılmıştır. Alay komutanları, alaylarının şerefli mazisini ve andiçmenin kudsiyetini anlattıktan sonra bütün askerler takım halinde tümen komutanının huzurunda yemin etmişlerdir. Bu merasim bittikten sonra Tümgeneral Kemal Balıkesir, heyecanlı bir söylevle Türkün yiğitliğini, atalarımızın mertliğini tebarüz ettirmiştir.

On çuval güvercin gübresi 600 lira!

Ayasofya müzesi dahilî dıvarlarile avlusundaki dıvarlar üzerinde biriken güvercin gübrelerinin seneliği bir müteahhide ihale edilmiştir. On çuval tutacak bu gübreler için müteahhit 600 lira verecektir. Güvercin gübreleri deri sanayiinde kullanılan faydalı bir madde sayılmaktadır.

Kandilli rasathanesinin kaydettigi bir zelzele

İstanbul, 3 (A.A.) — Kandilli rasathanesinden:

Bugün saat 15 i 33 dakika 7 saniye geçe şiddetli bir zelzele kaydedilmiştir. Merkez üssünün İstanbuldan 5900 kilometre mesafede olduğu tahmin edilmektedir.

Sinopta bereketli yağmurlar

Sinop, 3 (A.A.) — Geceyarısından itibaren sabaha kadar vilâyetin her tarafına bol yağmurlar yağdı. Yazlık ekinlere, mısır ziraatine ve tütün fidelerine çok fayda veren yağmur, köylümüzü sevinç içinde bırakmıştır.

ARSEN LUPEN

Kimdir? Nereden tekrar gelmiştir?..

Bu akşam **SARAY** Sinemasında

Gidiniz ve onun bütün aşk ve maceralarını canlandıran

MELVYN DOUGLAS ve VIRGINIA BRUCE

ARSEN LUPEN'in Dönüşü

Fransızca sözlü büyük aşk ve ihtiras filminde sizi eğlendirecekler... ve memnun edeceklerdir.

İlâveten: FOKS JURNAL son havadisler

Bugün Matinelerden itibaren

SAKARYA

Sinemasında İnsan Zekâ ve kabiliyetinin muazzam âbidesi

Sinema tekniğinin en son sözü

KASIRGA (Fransızca nüshası)

DOROTHY LAMOUR

Ayrıca: DÜŞMAN MASKESİ ALTINDA

DOLORES DEL RİO - PETER LORRE

(M. MOTO)— GEORGES SANDERS

Büyük Aşk ve Casusluk Filmi.

İlâveten: Yeni Paramunt Dünya havadisleri

Geceleri saat 8.30 da 2 Film birden

Viyanada Profesör Dr. VAGNER'in formülü

EKZAMİN

Ekzamanin hususî ilâcı

Yara ve çıbanları derhal geçirir. Her eczahanede kutusu 50 kuruştur.

Devlet Demiryolları ve Limanları işletme Umum idaresi ilânları

Muhammen bedeli 9240 lira olan aşağıda isim ve miktarı yazılı bir liste muhteviyatı üç kalem malzeme 10.5.1939 çarşamba günü saat 15 te taahhüdünü ifa edemiyen müteahhidi namına açık eksiltme usulü ile Ankarada idare binasında satın almacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin 693 liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları hamilen eksiltme saatine kadar komisyonda isbatı vücut etmeleri lâzımdır.

Şartnameler parasız olarak Ankadara Malzeme dairesinden, Haydarpaşada Tesellüm ve Sevk şefliğinden dağıtılacaktır. (2777)

İsmi	Miktarı Kg.
Beyaz sabün	3000
Arap „	30000
Toz „	1500

Büyük Millet Meclisinde dünkü müzakereler

Ankara, 3 (A.A.) — B. M. Meclisi bugün Doktor Mazhar Germenin başkanlığında toplanarak Mart-Mayıs 1938 aylarına ait divanı muhasebat raporu ile vakıflar umum müdürlüğü 1938 yılı bütçesinde 16 bin liralık münakale yapılması hakkındaki lâyihaları ve hudut sahiller sıhhat umum müdürlüğünün 1939 yılı bütçesini kabul etmiştir.

Meclis gelecek içtimaını cuma günü yapacaktır.

Merkez Bankası hissedarlarına temettü tevzii

Cumhuriyet Merkez bankasının son heyeti umumiyesinden 1938 senesi için beher hisse başına 640 kuruş safi kârın tevziine karar verilmişti. Hissedarlara bu şekilde tevziata başlanmıştır. Tevziatı Merkez Bankası şubeleri yapmaktadır. Merkez Bankası bulunmıyan yerlerde Ziraat bankası şube ve sandıkları tevziatı yapacaktır.

Donanma Cemiyeti tahvilleri toplanacak

Ankara, 3 (Hususî) — Mülga Donanma cemiyeti tarafından tedavül mevkiine çıkarılan ikramiyeli piyango tahvillerinden şimdiye kadar numaralarına ikramiye ve amorti isabet etmiyenlerin itibarî kıymetleri üzerinden mayıs 940 nihayetine kadar satın alınması kararlaşmıştır.

Bu tahvillerden şimdiye kadar numaralarına ikramiye isabet edenlerin keşide tarihlerinden itibaren beş sene içinde alınmayanları müruru zamana uğrayacaktır. Mahkeme ilâmları ile mazeretlerini isbat edenlerin ikramiye ve amortileri hazinece tediye olunacaktır.

AGARAN SAÇLARA

Kumral ve Siyah renkte sıhhi saç boyalarıdır.

İngiliz Kanzuk Ecnazesi

BEYOĞLU - İSTANBUL

Baker Ayakkapları

Rahat ve sağlamdırlar.

Bu ayakkapları almakla iktısat etmiş olacaksınız. Halihazırda yerli ve ecnebi malı zengin çeşitlerimiz vardır. Geliniz görünüz ve intihap ediniz.

Askerî ceza kanununda tadilât

Yabancı rejimler lehinde propagandaya teşebbüs edenler şiddetle cezalandırılacak

Ankara, 3 (Hlsusî) — 1632 sayılı askerî ceza kanununun 148 inci maddesinde tadilât yapılmasına dair kanun lâyihası hükûmet tarafından Meclise gönderilmiştir. Lâyihanın mucib sebepler lâyihasında aynen şöyle denilmektedir:

"Son zamanlarda devletimizin hukukî, siyasî, iktısadî nizamları ve teşkilâtı esasiye kanunu ile muayyen olan ana vasıflarını bozmak maksadiyle yabancı rejimler lehine ordu içerisinde sistematik şekilde hariçten propagandalar yapılmakta olduğu ve ordu mensupları arasında henüz kemale gelmemiş askerî talebe ile tahsil ve tecrübesi noksan er ve erbaşların bu fikirlere temayül ettirilmiş bulunduğu müşahede edilmiştir.

Devlet kuvvetlerinin en mühim kısmını teşkil eden ordu içinde yapılmak istenen bu kabil suikastların failleri hakkında icabeden kanunî takibat yapılmış, şiddetle tenkil ve tecziye edilmişlerse de son zamanlarda her memlekette askerler arasında yapılmağa başlanılan bu gibi propagandalar hakkında askerî ceza mevzuatında dahi sarih bir maksadı temine yarar hükümler vaz'ı zaruret halini almış, netekim Türk ceza kanununun 141 - 142 inci maddelerine bu düşüncelere menbi yeni hüküm ler konmuştur.

Askerliğe ve orduya bu suretle tecavüz eden ve bu askerî suçları işliyen sivillerin de askerî kazaya tabiiyetini temin etmek ve diğer taraftan ordu disiplin ve emniyetini ve mevkiin [illegible] gözönünde tutularak bu suçluların adlî âmirinin tayini Genel Kurmay başkanlığına verilmesi düşünülmüş, askerî muhakemeler usulü kanununun bazı maddelerine bir fıkra eklenmiş, tadiller yapılmıştır.

148 inci maddedeki değişiklik şöyledir:

1 — Siyasî bir maksatla toplananlar, siyasî fırkalara girenler, siyasî nümayiş ve içtimalara, intihabata iştirak edenler veya her ne suretle olursa olsun bu maksatlarla şifahî telkinatta bulunanlar ve siyasî makale yazanlar ve bu yolda nutuk söyliyenler beş seneye kadar hapis olunacaklardır.

2 — Devletin teşkilâtı esasiye kanunu ile muayyen olan ana vasıflarını veya memleketin siyasî hukukî, iktısadî, içtimaî, askerî, her hangi bir nizamını bozmak veya ortadan kaldırmak maksadile bunlar aleyhinde veyahut yabancı rejimler ve komünizm lehinde ordu içinde veya ordu mensupları ve askerî fabrika ve müesseselerdeki müstahdemler ve işçiler arasında herhangi bir vasıta ile propaganda yapanlar veya teşvik edenler beş seneye kadar ağır hapis ile cezalandırılacaklardır.

Bu yüzden hükûmete bir zarar gelmişse faili beş seneden az olmamak üzere ağır hapis cezasile cezalandırılacaklardır.

3 — İkinci fıkrada yazılı fiiller seferberlikte yapılmış ise failleri ölüm cezasiyle cezalandırılacaklardır.

* * *

Askerî muhakeme usulü kanununun bazı maddelerine bir fıkra eklenmesine dair lâyiha hükûmet meclisine gönderilmiştir.

Eklenen fıkra şudur: "Askerî ceza kanununun 148 inci maddesinde yazılı suçları işliyenlerin muhakemeleri K.O.R. veya muadil veya müstakil tümenlerde teşkil edilecek askerî muhakemelerde görülecektir.

Bu muhakemelerin yerinin tâyini en büyük askerî âmire ait olacaktır.

Roma yarışları devamediyor

Dün yapılan müsabakaların neticeleri

Roma, 4 (A.A.) — Stefani ajansı bildiriyor:

Beynelmilel at yarışlarının dördüncü günü "Urbe,, mükâfatı müsabakasına tahsis edilmiştir.

İtalyan süvarileri, tam bir muvaffakiyet elde etmişlerdir.

Bu müsabakaya kaydedilmiş olan 140 süvariden yalnız altısı cezaya uğramaksızın muayyen mesafeyi katedebilmişlerdir.

Bu altı süvariden üçü İtalyandır. Tasnif, şöyledir:

Birinci, binbaşı Filipponi (İtalyan),

İkinci, Yarbay Bettoni (İtalyan)

Üçüncü Brinkman (Almanya),

Dördüncü, mülâzim Perl Muckenberger (Almanya),

Beşinci, yüzbaşı Autlrriez (İtalya),

Altıncı, yüzbaşı Epure (Romanya)

Faşist fırkası genel sekreteri binbaşı Filipponiye tunçtan bir "Roma kurdu,, vermiş ve tasnife dahil olan diğer yarışçılara da mükâfatlar tevzi edilmiştir.

Romanya Hariciye Nazırı Romadan ayrıldı

Roma, 3 (A.A.) — Romanya hariciye nazırı Gafenko bu akşam saat 23 de Romadan ayrılmıştır.

Romanya hariciye nazırı hareketinden evvel Fransa, İngiltere, Polonya ve Türkiye büyük elçileriyle Yunanistan elçisini kabul ederek görüşmüştür.

General Veygand

Baştarafı 1 incide

merkez kumandanlığı namına Albay İsmail Cemal, Fransız başkonsolosu Anriyo, askerî ataşesi yüzbaşı Lilö Ticaret ataşesi Löro ve Romanya başkonsolosu Lukaceviç tarafından karşılanmıştır.

General seyahatinden gayet memnun ve hükûmet merkezinde gördüğ ü misafirperverlikten pek mütehassistir. Bu münasebetle verdiği beyanatında demiştir ki:

"— Tahrandan dönüşümde Ankarada tevakkuf ederek esasen tanımakla müftehir olduğum Cumhurreisi İsmet İnönünü selâmlamak istedim. Cumhurreisi hakkımda en lûtufkâr kabulü gösterdi. Aynı zamanda devletin yüksek şahsiyetleriyle ve askerî büyük rüesasiyle temas ettim. Kıymetli bir hatırasını taşıdığım bütün bu konuşmalarım fevkalâde samimiyet ve itimat içinde olmuş ve alâkalı noktai nazar teatilerine imkân vermiştir.

"Türkiyede bulunduğum müddetçe gösterilen ihtimamdan dolayı mütehassisim..,

General Veygand, Haydarpaşa, rıhtımında kendisine tahsis edilen vilâyet motöriyle Tophane rıhtımına geçerek Parkoteline inmiştir.

Bugün öğleden sonra saat on beşte Yeşilköy tayyare istasyonundan tayyareyle Bükreşe hareket edecektir.

General Veygand, Bükreşte de hükûmet ve ordu erkâniyle bazı temaslarda bulunacaktır. Kendisini buradan almak üzere sureti mahsusada Bükreşten bir Rumen tayyaresi gönderilmiş bulunmaktadır.

TELGRAF-TELEFON-RADYO

Varşovada nümayişler

Varşova, 4 (A.A.) — Dünkü askerî geçit resmi esnasında halk, birçok defalar Almanya aleyhinde tezahüratta bulunmuüş "Yaşasın Polonyalı Danzig, yaşasın Polonyalı şarkî Prusya, kahrolsun Hitler.,, diye bağırmıştır.

Alman sefirinin gamalı haçlı bayrak taşıyan iki otomobili geçerken etraftan memnuniyetsizlik mırıltıları yükselmiştir.

Talim müddetleri arttırıldı

Varşova, 3 (A.A.) — Bir kararname, yedek subayların talim devrelerini iki senede yapılmak üzere dört haftadan altı haftaya çıkarmaktadır.

Diğer bir kararname de müteakait zabitler için iki haftadan altı haftaya kadar talim devresi derpiş etmektedir.

"Kurjer Varszavski,, diyor ki:

"Bundan 10 asır evvel yaşadığımız devreye benziyen bir an geçiriyoruz. Cermenlerin şark istikametin de yürüyüşü tekrar başlamıştır. Vaktile Cermenleri bu yürüyüşle rinde durdurabilmiş olan yegâne memleket Boleslas,'ın Polonyası olmuştur.

O zamanki vaziyet ile bugünkü arasmda büyük fark vardır, o da şu dur ki, bugün Almanya Polonyayı sulhun kuvvetli âmili olarak telâkki eden şuurlu bir Avrupayı da hesaba katmak mecburiyetindedir. Daha o zaman Polonyaya karşı durmağa muvaffak olamıyan Almanya ta bidir ki bugün yalnız başma bulunmıyan Polonyaya karşı hiç muvaffak olamaz.,,

Leh Hükûmeti fevkalâde salâhiyetler alıyor

Varşova, 3 (A.A.) — Nazırlar Meclisi, ihtimal cuma günü, Diyet riyaset divanına dün kabul edilmiş olan ve reisicumhura parlâmentonun önümüzdeki adî içtima devresinde yani son bahara kadar malî ve iktısadî işlere ve millî müdafaaya müteallik kararnameler isdar etmek salâhiyetini bahşeden kanun lâyihasını tevdi edecektir.

Maamafih, bu fevkalâde salâhiyetler, paranın istikrarı hakkındaki kanunlara müteallik tadilâta şamil değildir.

Bek yarın mühim beyanatta bulunacak

Varşova, 3 (A.A.) — Gazeteler, bu ayın 5 inde Hariciye nazırı B. Bek'in Dietin heyeti umumiye içtimaında mühim beyanatta bulunacağını haber vermektedirler.

Başvekil B. Skladkovskinin başvekil muavini B. Kviatkovski ve Diet reisi B. Mocovoki ile yapmış olduğu son görüşme, bu mevzu hakkında idi.

B. Bekin beyanatı, radyo ile neşredilecek ve ihtimal ecnebi istasyonları tarafından naklolunacaktır.

Diğer taraftan gazeteler, Almanyanın Varşova serifinin bugün buraya geleceğini bildirmektedirler.

Alman sefiri, Dietin içtimaından evvel B. Bek tarafından kabul edilmesini istiyecektir. Fakat gazeteler, B. Moltkenin 6 Nisandanberi Varşovada bulunmamasından ve bu hal kendisinin Polonya hariciye nazıriyle temasta bulunmasını imkânsız kılmış olmasından dolayı bu kabulün ancak Dietin celsesinden sonra yapılabileceğini yazmaktadırlar.

Diğer taraftan B. Bek ile arkadaşları yukarda zikri geçen nutku tanzim ile meşgul olacaklardır.

Polonyanın Berlin sefiri B. Lipski, raporunu vermek ve talimat almak üzere Pazartesi günün denberi Varşovada bulunmaktadır.

B. Lipski'nin Dietin Cuma günkü celsesinde hazır bulunacağı söylenmektedir.

Polonyanın Alman muhtırasına vereceği cevabın aynı günde Varşova Dietinin akdedeceği celseden evvel maslahatgüzar sıfatile Polonya sefareti müsteşarı Prens Lubomirski tarafından Berlin hükûmetine tevdi edileceği rivayet edilmektedir.

Lehistanın isteyeceği garanti

Paris, 3 (A.A.) — İntransigent gazetesinin istihbarına göre, Polonya Danzigden şu dört garantiyi istiyecektir: Danzig üzerinde Polonyanın himaye idaresi, Danzig ayan meclisinin kararlarında Polonyanın vetosu, Danzig'in Polonya kıtaatı tarafından işgali ve Danzig topraklarında ağır sanayiin Polonya tarafından kontrol edilmesi.

Alman Hariciye Nazırı Romaya gidiyor

Berlin, 3 (A.A.) — Salâhiyettar bir menbadan bildirildiğine göre, Alman Hariciye nazırı Von Ribbentrop, yarın akşam İtalyaya gitmek üzere Berlinden ayrılacaktır. Mumaileyh, birkaç gün İtalyada kalacak ve bu esnada İtalya hariciye nazırı Kont Ciano ile görüşecektir.

Von Ribbentrop'un yarın İtalyaya yapacağı seyahat münasebetile Havas Ajansının Berlin siyasî mahafilinden öğrendiğine göre, Von Ribbentrop tam Polonya hariciye nazırı Bekin Polonya noktai nazarı hakkında vereceği izahatın arifesinde Almanyadan ayrılmak sureti ile bu izahata karşı alâkasızlığını da göstermiş olacaktır.

Fransız gazetelerine göre

Paris, 4 — Fransız gazeteleri Almanyanın Lehistandan talebleri meselesine dair şayanı dikkat mütalealar ileri sürüyorlar.

Epoque gazetesinde de Kerillis yazıyor:

"Ne İngiltere, ne de Polonya harp istemiyorlar. Beckin söyliyeceği nutuk bunu gösterecektir. Fakat Polonya ve İngiltere, gittikçe büyüyen Alman tehdidine karşı koymak için kat'î bir muahede ile birleşmeğe mecbur olmuşlardır. Polonya Dantzigi sonuna kadar müdafaaya mecburdur ve bu müdafaayı hem kendisi ve İngiltere, hem de İngiltere ve Fransa için yapmalıdır.

Fransa, İngiltere, Polonya ve Sovyetler Birliği sıkı dururlar ve birleşik göründükleri takdirde harbin çıkmaması ihtimali yüzde seksen olduğu halde, barış Koalisyonu küçük bir zaaf gösterdiği takdirde Avrupada harbin çıkması ihtimali yüzde yüzdür..,

Bure, "Vistül açık bırakılarak Ren müdafa edilmez,, başlığı altında Ordre gazetesinde şu satırları yazıyor:

"Bugün mevzuu bahsolan şey Hitlere Dantzigin veya koridorun verilmesini münakaşa değil, insanları ve milletleri en merhametsiz bir keyfî rejim altına koymak istiyen Alman tahakkümü idaresine nihayet vermektir..,

Roma gazetelerinin şiddetli neşriyatı

Roma, 3 (A.A.) — Garp demokrasilerinin Almanya aleyhindeki propagandaları ve Alman tekliflerine karşı Polonyanın gitgide artan muarız vaziyeti İtalyan gazetelerinde şiddetli neşriyata mevzu olmaktadır.

Giornale D'İtalia diyor ki:

Roma — Berlin mihverinin İtalyaya birtakım vaidlerde bulunarak bozmak teşebbüsleri akim kalmış ve Fransa buna fena halde kızarak gülünç tehditlere başlamıştır.

İtalya kendi kuvvetine katiyen emin olarak, Fransanın hazırlamakta olduğu taarruzu bekliyor. İtalya derhal on milyon insanı seferber edebilir. İtalyanın elinde aralarında 35 er bin tonilâtoluk zırhlılar da olmak üzere kuvvetli bir filo ve pek çok denizaltı gemileri vardır.

Bunlar Arnavutluğun işgalinden ve Adriyatik denizinin tamamile İtalyan hâkimiyetine geçmesinden sonra artık faaliyet sahalarını Akdenizden de öteye teşmil edebilirler. İtalyan hava ordusu düşman memleketin tâ kalbinde tahribat yapabilir. İtalya, gizli tutulan ve şimdiye kadar emsali görülmedik derecede şiddetli infilâk evsafına malik kimyevî silâhlara da sahiptir.

Fransa şunu bilmelidir ki, feda kârlığı yapacak ve memleketin bütün hayatî merkezleri mahvolacaktır. Fransa bunu daima gözönünde bulundursun.

Tribuna gazetesi de demokrasilerin Polonyayı totaliter devletlere karşı bir âlet olarak kullanmak istediklerini yazıyor ve diyor ki:

Demokrasilerin Rusya ile ittifak yapmak teşebbüsleri bu memleketlerin nasıl bir izmihal halinde bulunduklarını gösterir. Dünya nizamı mihverin maddî ve manevî kuvvetine bağlıdır.

İngilterenin Romanyaya malî yardımı

Borç verilecek para arttırılıyor

Londra, 3 (A.A.) — Times gazetesinin Bükreşten öğrendiğine göre, Bükreşte bulunmakta olan ve İngiliz - Rumen iktisat müzakerelerini idare eden İngiliz heyetine mühim yeni talimat gelmiştir. Heyete Rumen taleplerini daha geniş bir nisbette mutalâa etmesi için mezuniyet verilmiştir. Bu cümleden olarak evvelce, Romanyaya yapılması derpiş edilen beş milyon İngiliz liralık ikrazın mikdarı çok daha ziyade arttırılacak ve faiz haddi de yüzde beş buçuğa indirilecektir. İstikraz müzakerelerinin birkaç güne kadar neticelenmesi bekleniyor.

Küçük Haberler

İÇERDE:

* Sular idaresi apartımanları her katına ayrı ayrı su saati koyacaktır.

* Yeni bütçe ile belediye muhasebe kadrosundaki memurlara bir ihtisas kursu açılacaktır.

* Şehir dışındaki mezarlıklardaki kabirleri bulunan meşahirin mezar taşları numaralanmaktadır. İlerde bu mezarlar Edirnekapı mezarlığında toplanacaktır.

* Konservatuvarın şehir bandosu kısmı tekemmül ettirilecek ve mezun olanlar mecburî hizmete tabi tutulacaktır.

* Taksim âbidesinin bronz kısımları fenni şekilde temizletilecektir.

* Belediye Mısırçarşısını istimlâk etmeğe ve gıda satan esnafı buraya yerleştirmeğe karar vermiştir.

* Maarif müdürü Tevfik Kut bu günden itibaren bir ay izin almıştır.

* Türk - Amerikan yeni ticaret anlaşması yarından itibaren meriyete girecektir.

* Cihangir caddesi katranlı şose olarak yapılmak üzere müteahhide ihale edilmiştir.

* İçkili eğlence yerlerindeki fiyatları indirmek üzere yapılan tetkikler bitmiştir ve bugünlerde karar verilecektir.

* Daimî encümen Filorya plâjlarını arttırmaya koymuştur. Plâjlar geçen seneki gibi kiraya verilmektedir.

* Son hafta içinde Fatih kazasında yere tüküren 18, Adalar kazasında nizamlara aykırı hareket eden kişi cezalandırılmıştır.

* Dün Türkofiste müsteşar Mustafa Nuri Anılın reisliğinde bir toplantı yapılmıştır.

* Şehrimizin orduya hediye ettiği beş tayyarenin isimleri tesbit edilmiştir. Ad konma merasimi yapılacaktır.

* Türk senfonisi için açılan müsabakaya gönderilen eserler beğenilmiyerek reddedilmiş ve müsabaka müddeti uzatılmıştır.

* Devlet Demiryolları idaresi kadir tohumunun da tenzilâtlı nakil tarifesine tabi tutulmasına karar vermiştir. Bu tohumlar bu ayın 1 inden itibaren tenzilâtlı tarifeden istifade edecektir.

* Sümerbank ve Etibankın birleştirilmesi için tetkikat yapılmakta olduğuna dair bazı gazetelerde çıkan haberlerin asıl ve esası olmadığı öğrenilmiştir. (A.A.)

Yeşilay radyoda meyhane musikisinin çalınmamasını istiyor

Ankara, 4 — Neşriyat kongresinin, basın, yayın, satış işleri, ebedî mülkiyet, gençlik ve çocuk edebiyatı, mükâfat, yardım, propaganda işleri, neşriyat, programı, tercüme işleri ve muhtelif işlerle meşgul olacak bütün encümenleri dün akşama kadar çalışmışlardır.

Kongreye İstanbul üniversitesi, dil tarih kurumu, yüksek mühendis birliği Yeşilay kurumu ile muhtelif vekâletler tarafından raporlar ve teklifler verilmiştir. Ziraat vekâleti de köy neşriyatını ucuzlatmak gayesile bir teklifte bulunmuştur. Teklifte kaba hamurdan ucuz bir nevi kâğıt imali ile tabı masraflarının azaltılması temenni edilmektedir.

Yeşilay kurumu da gençleri ruhen ve bedenen salim yetiştirmek ve cinsî terbiye noktasından suiistimalden koruyacak neşriyatta bulunmak temennisini ileri sürmüştür.

Yeşilay kurumu radyoda klâsik Türk musikisi dışında halkı meyhane ve içkiye teşvik edici şarkıların menedilmesini de istemektedir.

Encümenler bu sabah da toplanmışlar ve mesailerine devam etmişlerdir.

Cuma günü saat 10 da İsmetpaşa kız enstitüsünde kongre umumî heyeti içtima edecektir.

Berlinin teklifi

(Baştarafı 1 incide)

"Paktın 16 ncı maddesi, şimdiye kadar öyle derin ve rahat bir uykuya dalmış bulunuyor ki, onu uyandırmaya ve tekrar canlandırmaya lüzum yoktur.

Milletler Cemiyeti çerçevesi dahilinde bir kollektif emniyet artık mevcut değildir. Bugün kollektif emniyet denilen şey daha ziyade bir ittifak sistemine benziyor ve yalnız tabir kullanılıyor.

Norçevin ve diğer Şimal devletlerini vaziyeti gayet açıktır. İmkân olduğu müddetçe bitaraf kalmak hakkını istiyoruz. Ve hiç kimse bu hakkı bizim elimizden almayı düşünmüyor. Fakat, Milletler Cemiyeti bize yardım edemese de oradan çıkmak için hiç bir sebep yoktur. Çünkü Milletler Cemiyeti adaletin ve sulhün idamesi yolundaki enternasyonal gayretlerin merkezi olarak kalacaktır.,,

RADYO

Yeni radyo anlaşmasını imza etmedik

Fransada Çok kuvvetli bir istasyon kurulacak

Ve Ankara istasyonunun neşriyatı büsbütün bozulacak

Montröde toplandığını yazdığımız ve müzakereleri hakkında her hafta muntazaman malûmat verdiğimiz milletlerarası radyo konferansı, bir buçuk ay süren bir çalışmadan sonra dağıldı ve "Avrupa mıntakası,, ndaki radyo istasyonları arasında yeni bir dalga uzunluğu taksimatı hakkında anlaşma yapıldı.

Buna pek anlaşma deyemiyeceğiz. Çünkü konferansa iştirak eden memleketlerden beşi bu anlaşmayı imza etmemiştir. Türkiye de bunlar arasındadır.

Anlaşmayı imza etmiyen diğer memleketler de Sovyetler Birliği, Yunanistan, İzlanda ve Lüksemburgdur.

Bu beş memleketin, yeni anlaşmayı imza etmemesinde ayrı ayrı sebepler vardır. Bizim, anlaşmayı kabul etmeyişimiz de Türkiyeye, dalga uzunlukları yeni baştan taksim edilirken muvafık bir nokta verilmemesidir.

Evvelce de izah ettiğimiz gibi, bizim radyo konferansındaki şikâyetimiz, pek haklı olarak, Ankara radyosunu bozan uzun dalga Paris (Radio Paris) istasyonundan idi. Zira,, bundan evvelki anlaşmada o dalga üzerinden çalışmak hakkı bize verilmişken , Ankara radyosu kurulmadan evvel oraya yakın bir noktada Radio Paris kurulmuş ve bizim sahamızı kendi neşriyat sahası içine almıştı. 1639 metrede Ankara radyosu açılınca 1648 metredeki Radio Parisin neşriyatı ile çarpışma olmıya başlamıştır. Bu Ankara radyosunun neşriyatından duyulan ıslık sesini doğurmaktadır.

Montrö konferansında Paris radyosuna başka bir yer bulunmadığı gibi Fransaya ayni dalga üzerinde 450 kilovat kuvvetinde (yani 500 kilovatlık Moskovadan sonra Avrupada ikinci gelen bir kuvvette) yeni bir istasyon kurhak hakkı verilmiştir.

Bugünkü Radio Paris 60 kilovat üzerinde çalıştığına göre, yeni Fransız istasyonu Ankaranın neşriyatını bozan sahada çok daha kuvvetle çalışacaktır.

Şimali Afrika ile şarkî Akdeniz'inde dahil olduğu "Avrupa mıntakası" istasyonları arasında dalga uzunluğu taksimatını yapmak üzere toplanmış olan bu konferansın kararları gelecek sene 3 - 4 mart gecesinden itibaren tatbik edilecektir. Bugünkü halde 1933 deki Lucerne anlaşması bakidir ve o tarihte yerine yeni anlaşma geçecektir.

Müteaddid ve kuvvetli istasyonlariyle radyo havasına hâkim bulunan Sovyetler Birliğinin ve Türkiye ile Yunanistan gibi iki büyük Balkan memleketinin dahil bulunmaması anlaşmayı ehemmiyetsiz bir mahiyete indirmektedir .Onun için bu seferki radyo konferansından iyi bir netice alınmış sayılamaz.

Dinlediklerimiz Dinliyeceklerimiz — Klâsik eserler

Buda'nın güvercini

Hafif operanın üstadı ismi verilen Reynaldo Hahn Venezuelada doğmuş olmasına rağmen çok küçük yaşta Fransaya gelmiş ve orada büyümüş, tahsilini orada yapmıştır.

Daha on bir yaşında Paris konservatuvarlarına giren Reynaldo on dört yaşında iken ilk bestesini neşretmiştir. Meşhur Fransız bestekârı Massenet'in talebesi olan Reynaldo Hahnde melcdideki kuvveti ile meşhur hocasının büyük bir tesiri görüldü. Onda Mozart'tan birparça bulanlar da vardır.

"Buda'nın Güvercini,, ismindeki hafif opera, Reynaldo Hahn'ın en büyük eseri sayılır ve o tarz operaların en başında yer alır. Bestekârın ondan başka daha birçok hafif operaları vardır.

"Budanın güvercini,, salı akşamı saat 9,30 da Paris (PTT) radyosunda orkestra ve koro heyeti tarafından çalınmıştır.

Rasin'in doğumunun 300 üncü yıldönümü münasebetile

On yedinci asrın büyük klâsiklerinden Racine'in (Rasin) bu sene doğumunun üç yüzüncü yıldönümü oluyor. Bu yıldönümünü Fransada edebiyat ve tiyatro sahasında büyük bir programla kutlamıya hazırlanıyorlar.

Bu arada radyoya da bir rol düşmektedir. Radio Paris bu akşam (perşembe) saat 6.45 de temsil edeceği "Berenice,, (Berenis) ile buna başlıyor.

"Berenice,, i muharririn en meşhur eseri olmamasına rağmen onun sanat nazariyelerini en iyi bir şekilde anlatan piyestir. Racine ile Corneille (Korney) arasındaki rekabet çok büyüktü. Sanat muhiti de adeta ikiye ayrılmış, bir tarafı Racine, diğer tarafı Corneille'i tutmuştu. Biribirile münakaşa ediyorlar, iki klâsik üstadın sanatlarını biribirinden üstün tutmaya çalışıyorlardı.

Bir aralık Corneille'in hayranları aynı mevzu üzerinde bir onun, bir de Racine'in bir piyes yazmasını teklif ettiler. İki piyes muharriri bu teklifi kabul etti ve ikisi de ellerine kaz tüyü kalemlerini ve arşın arşın kâğıtlarını alarak rahlelerinin başına geçiyorlar, aynı mevzu üzerinde birer piyes yazmıya başlıyorlar.

İşte, bu bu müsabakada Racine'in yazdığı "Berenice,, dir. Corneille'in eseri ise bugün unutulmuş bulunuyor. Demek ki müsabakayı Corneille hayranlarının ümidinin aksine olarak, Racine kazanmış oluyor. Çünkü "Berenice,, Fransız edebiyatının klâsik devresine ait şaheserlerden biridir.

Hakikaten, Racinede Corneille ve Molliereden daha üstün tutularak Fransanın en büyük klânik tiyatro üstadı sayılır.

Jean Racine 1639 senesinde doğmuştur. Gayet küçük bir yaşta babadan ve anadan öksüz kalmış, ona ve kız kardeşine büyük babaları ile büyük anneleri bakmış, büyütmüştür.

Port Royalda bir cizvit mektebinde okuyan Racine'in üzerinde bu mezhep adamlarının büyük bir tesiri olmuştur. Racine piyes yazmıya başladıktan sonra Cizvitlerle olan alâkasını kesmiş, fakat 1677 de, bugün onun en büyük eseri sayılan "Phedre,, in düşmesi üzerine tekrar onların kendisine dönmüştür.

Racine hayatının sonlarına doğru iki dinî piyes yazmıştır. Bunlardan biri 1689 da yazdığı "Esther,, , diğeri de 1691 de yazdığı "Athalie,, dir.

24 Yaşında ölen bir bestekâr

Brüksel, 1 (orta dalga 483,9) istasyonu bu akşam (perşembe) Türkiye saati ile 9 da Belçikalı bestekâr Guillaume Lekeu'ya bir proğram ayırmıştır.

24 yaşında ölmüş olan bu bestekâr istikbal için büyük bir deha olacağını müjdeliyordu. Fakat bu kadar genç bir yaşta ölmüş olmasına rağmen yine birçok kuvvetli eserler bırakmıştır.

Cesar Franck, talebesi olan Guillaume'a kendi sanatinden bir çok şey vermiş ve onu iyi bir istikbale hazırlamıştı. Meşhur musikişinas ve sanat münekkidi Vincent d'Jndy de onun yarın için büyük bir dâhi olacağını söylemişti. Jsaye de G. Lekeu'yü takdir eden bir bestekârdı ve onun kendisine ithaf ettiği sonatayı daima beraber çalardı.

Brüksel radyosunun bu akşamki Lekeu proğramında bu sonatadan başka bestekârın daha birçok güzel eserleri çalınacaktır.

Milletlerarası dans müsabakası

Brükse'de büyük bir musiki şenliği yapılıyor

Avrupanın muhtelif şehirlerinde zaman zaman musiki şenlikleri yapılır. Bunların başında Almanyadaki Bayreuth şehrinde yapılan festivaller gelir. Orası eskidenberi âdeta bir musiki merkezidir.

Bu sene Brükselde de böyle bir musiki şenliği tertip edilmiştir. Bu, daha ziyade milletlerarası bir dans müsabakası olacaktır.

30 nisanda başlamış olan Brüksel festivali 14 mayıa kadar devam edecektir. Şimdiki halde festivale on altı memleket iştirak etmiştir .

Brüksel festivalinde bilhassa halk oyunlarına büyük bir yer verilmiştir. Festivale iştirak eder memleketler kendi millî raksların oynayacaklar ve bunlar arasında bir müsabaka yapılacaktır.

Festivalin bir çok kısımları radyo ile neşredilecektir.

Radyoda Dinlediklerimiz Dinliyeceklerimiz

Amerikan radyolarında şarkı söyliyen meşhur sinema artisti Dik Pover

Amerikan radyolarında şarkı söyliyen artistlerden Madlein Caroll

Fransız şantözlerinden Madam Madeleine Mansion

Belçika radyo artistlerinden Madam Helene Lefevre

Belçika radyo artistlerinden Emmy Daelmon

Kaptan babaya cevap

Yazan: **Dr. G. A.**

Sayın okuyucularımızdan bir kaptan gazeteye, hem de resimli, bir mektup göndermiş. İnsanların karınlarından - yukarıdan ve aşağıdan - çıkan gazlerden haber soruyor. Suali çetin olmakla beraber, mektubunun Galatadan, Arap camii tarafından gelmesine bakılırsa Sürmene'nin özünden olduğuna büyük ihtimal bulunan kaptanın mektubunu cevapsız bırakmak imkânsız olduğu için kaptan babanın emrini yerine getirmeğe çalışacağım. Burada niçin kaptan baba dediğimi sayın okuyucumuz kendi bilirse de, siz bilmiyorsanız anlatayım: Kaptan baba demek kaptanların mutlaka ihtiyar olduklarına delâlet etmez. Bu kaptan da benden çok genç olsa gerektir. Fakat kaptanlara baba demek onlara lâyık olan hürmeti göstermek içindir Bir kaptan genç de olsa gene kendisine hitap edenin babası kadar muhterem sayılır.

Ancak, bu kaptan babs derin denizlerin üzerinde kumanda vermeğe alışmış olduğundan bana sorduğu sual de pek derin.. İki taraftan çıkan gazlerin nerelerden geldiklerini tekmil anlatmağa ne gazetede bana verilen yer yetişir, ne de benim bilgilerim..

Onun için, şimdilik yukardan çıkan gazleri söyleyeceğim. Öteki taraftan çıkan gazlerin tafsilât na girişmek ayıp da olur sanırım. .Eskiden, uzun yolculuğa çıkan gemilerde başlıca komanya kuru fasulye olduğu için gemilerde bundan söz açmak belki ayıp sayılmazdı. Fakat bu zamanda taze sebzelerin konserveleri çoğaldığından, hem de ucuzladığından gemilerin kuru fasulye komanyası azalmış olsa gerektir. Gemiciler hâlâ gazlerden söz açıyorlarsa, biberli ve baharlı yemeklerden çokça yiyorlar, yahut çokça peklik çekiyorlar demektir.

Yukarıdan çıkan gazler - tabiî - mideden gelirler. Onlardan dolayı ağızdan gelen gazleri eskidenberi mide bozukluğuna hamlederlerdi. Midede fazla mayalanma hasıl oluyor da ondan gaz çıkıyor, denilir. Nitekim akşamları karışık mezelerle çokça rakı içenlerin de durup dururken ağızlarından ispirto kokulu gazler çıkarmaları hemen hemen âdet olmuştur. Buna bakarak, rakı içmeden gaz çıkaranların da mideleri bozuk olduğu sanılır.

Vakia mide bozukluğunun da, ağızdan gaz çıkmasına sebep olan bir türlüsü vardır. Midenin aksisi azalır, yahut adaleleri tembel olduğundan, yemekler midede çok kalınca gaz hasıl olur ve - eski zamanda daha nazikçe dedikleri gibi - teftih gelir. Fakat bu türlü mide bozukluğunda şiddetli baş ağrısı, devamlı bulantı ve her vakit vücud kırıklığı ve yorgunluk gibi alâmetler insanı daha ziyade rahatsız ettiği gibi, teftih de zaten adı gibi nazik ve hafif olduğundan midesi bozuk olanın, ötekilerin yanında bu küçkük alâmetten şikâyet etmek hatırına gelmez.. Teftih geldiği vakitte de, ağzını eliyle kapayarak onu belli etmemeğe çalışır.

Ağızdan gürültü ile çıkan, etrafta bulunanların işittiği, onları çıkaranın da şikâyet ettikleri gazlerin gerçekten bir mide bozukluğundan gelmesi pek nadirdir. Bu türlü gazler - Türkçesini söyleyelim geğirmek - nefes almasını bilmemekten, hava yutmaktan yani havayı akciğerlerine göndereceği yerde mideyi hava ile doldurmaktan ileri gelir.

İnsana bir defa, iki defa tabiî olarak, gerçekten bir teftih gelir. Bunu devamlı sanarak ilk gazleri çıkarırken, farkında olmadan, burunu tıkanır, ağzından hava yutar, bundan midesi gerilir, sonra o havayı çıkarmağa çalışır ve böyle yapa yapa her vakit herkesin önünde midesinden gaz çıkarmağa alışır.

Nefes almak vücudun pek tabiî ve lüzumlu bir işi olmakla beraber herkes iyi nefes almasını bilmez . Nefes alırken midesini hava ile doldurur. Çocuklar nefes almakta daha acemi olduklarından çoğu meme emdikten sonra ağızlarından gaz çıkarırlar. Bu da çocuğun midesi bozuk olduğuna değil, meme emerken midesine hava gittiğine delâlet eder.

Ondan dolayıdır ki, spor hocaları gençlere her şeyden önce ağızlarını kapayıp burunlariyle nefes almasını öğretirler. Böyle yapınca hem akciğerler hava ile daha iyi dolar, hem de hava mideye gitmez.

Üstüste geğirenlerin de bu çirkin iletten kurtulmaları için en iyi çare ağızlarını kapayarak burunlariyle nefes almağı - kendi kendilerine mümarese yaparak - öğrenmektir. İsterseniz, dikkat ediniz: Nefes almasını bilen sporcu gençlerde o çirkin illet yoktur.

Tahranda radyo istasyonu

İran hükûmeti Tahranda bir kısa dalga radyo istasyonu kurmıya başlamıştır. Tesisat 45 bin İngiliz lirasına bir İngiliz şirketine hale edilmiştir. Ve inşaata başlanmıştır.

Tahran kısa dalga istasyonu şimdiki halde 2 kilovat kuvvetinde olacak sonra 10 kilovata çıkarılacaktır.

Bu suretle Asya memleketlerinden birinde daha radyo kurulmuş oluyor. Malûmdur ki veliahd prens Şahpurla Mısır prensesi Fevziyenin nikâhları kıyıldığı gün, radyoda ilk defa olarak farsça söz söylenmişti.

O gün Kahiredeki nikâh merasimi, arapça olduğu gibi, farsça da, Kahire radyosundan neşredilmişti. İranda radyo makinesi olanlar bu neşriyatı takip etmişlerdi.

Bu suretle, Iranda radyo istasyonu kurulmadan evvel, dost ve hısım bir memleket olan Mısır radyosu ile farça neşriyat yapılmış oldu.

İngiliz ve Alman mektepleri arasında futbol maçları yapmağa başladılar.. İşte size bir misal, geçen hafta İngiliz ve Alman mektepleri arasında yapılmış bir maç. Resimlerimiz de bu maça aittir.

Roma mektupları

Musolini kupasında ekipimiz'in vaziyeti

Cevat Gürkanın altıncılığı kazandığı müsabaka nasıl oldu?

1 inci Gonze Alibaba ile hatasız 1.47

2 inci; Lombardo Rodano ile hatasız. 1. 47

3 üncü: Brinkman Osberts ile 4 hata. 1.42 1/5

4 üncü: Hasse Toro ile 8 hata 1. 56. 2/5

5 inci: Skuliç Astro ile 12 hata 1.43. 1/5

6 ıncı: Cevat Gürkan Yıldız ile 12 hata 1.49.

7 inci: Coecle Bohengvin ile 12 hata 2.6. 2/5

8 inci: Freideberg Magüir ile 15 hata 2. 6. 1/5

9 uncu: Vaydman Fridolin ile 16 hata 1.42 1/5

10 uncu: Zohey Giavir ile 16 hata, 1.45. 4/5

Bütün Roma gazeteleri ve efkârı umumiyesi ekipimizin her her milletin en büyük süvarileri arasında olmakta oldukları parlak neticeler karşısında Musolini altın kupası müsabakası için çok telâş etmekte ve bu kupanın bu sene de ekipimiz tarafından ikinci defa kazanılabilecğine muhakkak nazarile bakmaktadırlar.

Dublinde de yapılan Avrupa amatör boks şampiyonasında Alman boksörü Herbert İngiliz boksörü Esten Kamepi yenerek eskiden de kendisine ait olan Avrupa hafif siklet şampiyonu ünvanını muhafaza etmiştir.

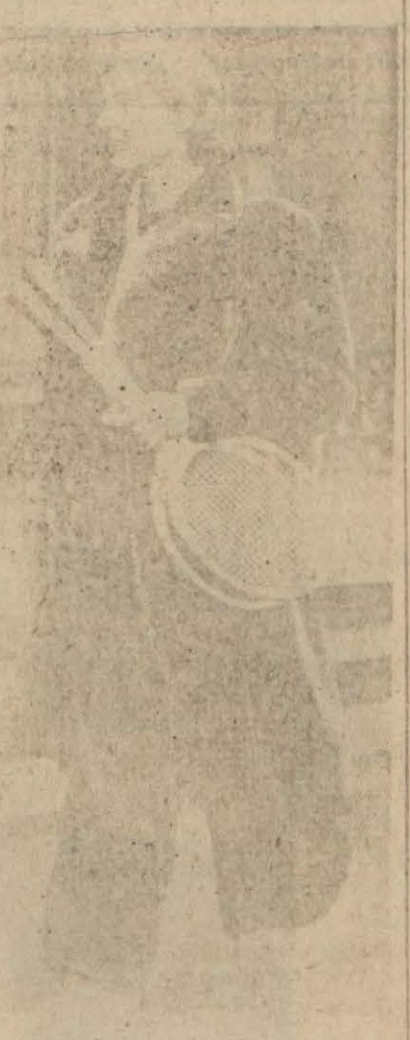

Bir kaç İngiliz tenis şampiyonlarından Miss Ba Stancezdır. Bir müsabakadan dönüşte Londra caddelerinden böyle pantalonlu spor kıyafetiyle geçtiği sırada gazeteciler genç kızın bu halini garib bulmuşlar ve resmini çekmişlerdir.

Güreşçilerimiz Finlândiyada

Millî maç yapılamadı Dostluk maçında Çobandan başka bütün pehlivanlarımız yenildiler 6-1 mağlûp olduk

Fakat serbest güreşlerde 3 galibiyet kazandık

Dün Filandiyada, Finlândiya millî takımı ile bir maç yapacak olan güreş takımımız, Mustafa ve Kemanın hastalanması dolayısile bu müsabakayı yapamamıştır. Ancak iki memleket pehlivanları arasında sayri resmî bir dostluk karşılaşması yapılmış ve bunda Çoban Mehmetdan başka bütün pehlivanlarımız mağlûp olmuşlardır.

6 - 1 yenilmiş olduğumuz bu ilk müsabaka gregoromendir. Serbest güreşlerde Küçük Mustafa tuşla, Ahmet Celâl sayı hesabile mağlûp olmuşlar, Yaşar ve Mersinli Ahmet ve Çoban Mehmet sayı hesabile galip gelmişlerdir.

Büyük Mustafa sakat olduğundan yarı ağırda müsabaka yapılmamıştır.

Umum müdürlük emir subaylığına Tayyar tayin edildi

Güreş federasyonu ikinci reisi yüzbaşı Tayyar, Beden Terbiyesi umum müdürlüğü emir zabitliğine tayin edildi.

Bu haftaki maçlar ve hakemleri

İstanbul Futbol Ajanlığından:

5-5-939 cumartesi günü yapılacak maçlar:

ŞEREF STADI:

İstnbulspor, Beyoğluspor — Topkapı, Arnavutköy muhtelitleri saat 14,30, hakem İzzet Muhittin Apak, yan hakemleri Necdet Gezen ve Fikret Kayral.

Ankaragücü — Beşiktaş saat 16,30 hakem Suphi Batur, yan hakemleri Şazi Tezcan ve Açıköney.

Pazar günü yapılacak maçlar

ŞEREF STADI:

Anadoluhisar — Demirspor saat 12,30 hakem Refik Osman Topyan hakemleri Şevki Çanka ve Ziya Kuyumlu.

Süleymaniye, Şişli — Beykoz, Kurtuluş muhtelitleri saat 14,30 hakem Adnan Akın, yan hakemleri Feridun Kılıç ve Rıfkı Aksay,

Ankaragücü — Galatasaray saat 16,30, hakem Tarık Özeren gin, yan hakemleri Ahmet Âdem Göğdün ve Halit Galip Ezgü.

FENERBAHÇE STADI:

Galatagençler — Kadıkyspor saat 12,30, hakem Bahattin Uluöz, yan hakemleri Fahrettin Somer ve Halit Özbaykal,

Beylerbeyi — Bozkurt saat 14,30, hakem Necdet Gezen, yan hakemleri Fikret Kayral ve Eşref Mutlu.

Hilâl — Vefa (Şilt maçı) saat 16,30, hakem Nuri Bosut, yan hakemleri Sami Açıköney ve Şahap Şişmanoğlu.

Not : Maçların muayyen saatlerde başlıyacağı ve vaki olacak herhangi bir itirazın kabul edilmiyeceği tekiden tebliğ olunur.

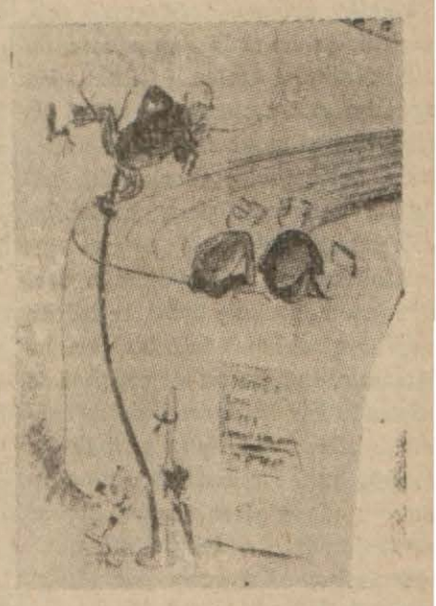

Oturan seyirciler, ağaca tırmanan bedavacıya: — Beyhude zahmet ettin... Bugün maç yapılmıyor. biz düğün oyunu düşünerek eğleniyoruz.

Rejisörün elbise sandığından bir genç kız fırladı !

Yeniler yıldızlık payesine erişebilmek için bazan öyle gülünç çarelere baş vuruyorlar ki...

Amerikalılar sinema yıldızlarına çok bağlıdır. Bir defa parlayan yıldızı, Avrupa milletleri gibi, bir kaç sene içerisinde unutuvermezler. Amerikada on senedenberi şöhretlerini muhafaza eden bir çok yıldızlar vardır. Bununla beraber Amerikan sinemacılığı da mütemadiyen yeni çehreler, genç istidatlar, gizli güzellikler arar. Holivuta dünyanın her tarafından mütemadiyen genç kızlar ve delikanlılar akın akın gelirler.

Bunlar muvaffak olmak için her vasıtaya müracaat etmeği göze aldırmış, bibirinden güzel mahlûklardır.

Bunlar Holivutta müthiş bir mücadeleye girişirler. İçlerinden ancak beş binde biri korkunç zorluklarla pençeleştikten sonra imrenilecek bir mevki yapmağa muvaffak olur.

Fakat bu mevkii yapabilmek için hürriyetini ve istiklâlini tamamiyle kaybetmeğe mecburdur yıldız namzedi evevl şahsiyet ve karakter değiştirir. Sinema rejisörleri, yıldızlarda daima istedikleri karakteri aralar.. Çünkü bir acemiyi yıldız olarak ortaya atmak için milyonlarca dolar sarfedilir. Sermaye ise ancak daha fazla kâr getirecek işlere kullanılacak para demektir.

Holivutata yıldız olmağa özenen acemilerden birisi rejisörün yanına girebilmek için bir çare bulamamış, en nihayet bir seyahat dönüşünde bir kolayını bulup rejisörün elbise sandığına girmek suretiyle bu işe muvaffak olmuştur. Sandık odaya girer girmez, hemen kendi kendine açılmış, içerisinden sinema heveslisi genç kız fırlamıştır.

Rejisör şaşkın bir halde:

— Elbiselerimi ne yaptınız? deyince, genç kız gayet sakin:

— Sandığı boşalttığım yerde bıraktım! demiştir.

Bu cevabı işiden rejisör, vakia kızı derhal kapı dışarı etmiştir. Fakat bir ay sonra ele avuca sığmaz, haşari bir kız rolünü oynamak için arayıp bulmuş ve kendisiyle bir mukavele imzalamıştır. Bu kız Mis Vornerdir.

Bugünün sinema yıldızları, tabiî yavaş yavaş sönecekler... Genç nesilden Marlen, yahut Greta Garbonun, yerini tutacakalr yetişecekler.. Bunların kim olacaklarını merak ediyorsanız resimlere bakınız:

1 — Bu üç kız kardeş üç periye benziyor. Üçü de yani Prisilla, Lololame ve Rozmeri kardeşler muvaffakıyete doğru yürüyorlar. Fakat adımlarını aynı hızla atmıyorlar. Bu hal resimden de belli oluyor.

2 — Bonita Granvilin durgun ve sakin görünüşüne bakmayınız. Bu yüzden daha cazip ve daha esrarengiz bir yüz tasavur olunabilir mi? Ne düşünüyod, ne yapmak istiyor?. Talih ona neler hazırladı?. Bunları 1940 da çevireceği bir filmden sonra öğreneceğiz.

3 — Eskiden haftada 7 dolar kazanırdı. Bugün sekiz yüz dolar kazanıyor. Burada kedisiyle beraber görünen Lusi Bal için istikbal çok ümidli görünüyor. Tavırları ve duruşu biraz da Klodet Kolberi hatırlatan bu genç kız belki bir gü nondan daha meşhur olacak. .

4 — Ata binmek için ne tuhaf kıyafet! Key Grift şöhret yolunu böyle garip vasıtalarda aramaktadır.

5 — Arlen Velon, daha çok küçüktür. Fakat heyecan veren ince yüzü şimdiden bu genç kızı bir yıldız namzedi olarak kabul ettiriyor..

Küçük haberler

* Amerikada yeni çevrilmekte olan "Genç doktor Kildar" filminin bir sahnesinde hasta ve malûl değildir. Mahir bir makiyajla bu hale getirilmişlerdir. Çünkü Amerikan iş kanunu malûl çocukların hiçbir suretle çalışmasına müsaade etmez.

* Amerikan sinema yıldızlarından Rita Jonson ayni zamanda çok iyi yüzen bir kadındır. Yeni çevireceği film için şirketle mukavelename imza ederken şirketin beynelmilel olimpiyat yüzme yarışlarında Amerikan ekipine iştirak etmesine mâni olmamasını şart koymuştur.

* Vallas Berri, Rober Taylor ile beraber çevirmekte olduğu "İnsan tüccarları,, filminde yıldız tayyareciler arasında tayyareye binme rekorunu kırmıştır. 12 senedenberi tayyare idare eden Beri bu filmle 5000 inci uçuşunu yapmış ve bir milyon kilometreden fazla uçmuştur. Bu müddet zarfında yalnız bir tayyare kazası geçirmiş olan Berri nin bugün sekiz tayyaresi vardır.

* "Sihirbaz kadın" filmi çevrilirken stüdyoda geniş bir havuz yapılmıştı. Bir istirahat zamanında filmi çeviren aktörler içlerinde Con Kravford da bulunduğu halde havuzdaki kırmızı balıklara ekmek kırıntıları atarak eğleniyorlardı. Bir köşede duran yıldızın köpeği balıklara atılmak üzere şiddetle hücum etmiş ve Yungun bacakları arasından geçerken zarif aktörün havuza düşmesine sebeb olmuştur.

* Yıldızlar arasında en iyi ata binenlerden birisi olan Moren O Süllivan, geçenlerde bir tenezzüh esnasında atından inerken atıyla beraber yere düşmüş, ve diz kapağından hafifçe yaralanmıştır.

Ölüm cambazlarının cür'eti

Tehlikeli filmler nasıl çevrilir ?

Sinema yıldızı olmak için Holivuda giden güzel kız, hava cambazı oldu; şimdi, uçan tayyarelerin kanatlarında yürüyor; motosikletle cam çemberlerin içinden geçiyor

Sinemada macera filmleri hâlâ seviliyor. Çılgın bir sür'atle giden otomobiliyle beraber derin uçurumlara yuvarlanan sporcular, trenlerden atlayan hırsızlar, tayyarelerle akla gelmedik sergüzeşte atılan kaçakçılar, ve bunları gösteren macera filmleri dünyanın her tarafında milyonlarca insanın hoşuna gidiyor. Bir sinemanın rahat koltuklarında otururak, başkalarının geçirdiği tehlikeleri tüyleri ürpere ürpere seyretmekten insan vahşi bir zevk duyuyor. Hele bu filmlerin hileli olmadığından eminse, bu rollerin bir takım insanlar tarafından haki katen ölüm tehlikesi geçirilerek çevrildiğini kat'î olarak bilse..

Tehlikelerle dolu macera filmlerini zevkle seyredenler, bu filmlerin hepsinin tehlikeli sahnelerinin birer sinema hilesinden ibaret olmadığına emin olabilir. Bugünkü sinema filmlerinde tehlikeli sahneler üç suretle çevriliyor:

1 — Gayet basit bir surette: Tayyareler, otomobiller, trenler küçük modellere irca edilerek sahne stüdyosunda canlandırılıyor. ,

Diğer taraftan düşen, yaralanan insanların da stüdyoda ayrı bir filmi çekiliyor. Iki filmden birisi dekor, diğeri hareket kısmını teşkil etmek suretiyle ayrı ayrı beyaz perde üzerine aksettirilirken bir film alma makinesi iki filmin birden filmini çekiyor. Yalnız bir kaç satırın içinde izahı mümkün olan bu çift filmden film çekme usulü sinemacılıkta ... zor, hem de çok masraflıdır. Bina enaleyh bir çok rejisör tabiatle karşı karşıya film çevirmek imkânı olan yerlerde stüdyo hilelerine müracaat etmemeği tercih ederler.

2 — Yarı hileli filmlerdir. Bunlarda film hakikî sahnelerden alınmıştır. Yalnız en tehlikeli an alınırken hareket ve film alma makinesi durur, o tehlikeli kısmı teşkil eden kısım stüdyoda çevrilir.

Yahut tabiat sahnesi üzerinde pek te büyük olmıyan tehlikeyi büyük gösterecek şekilde tertibat alınır, meselâ bir uçurumu derin göstermek için operatör alelâde, fakat derince bir çukurun kenarlarının bir çok defalar filmini çeker..

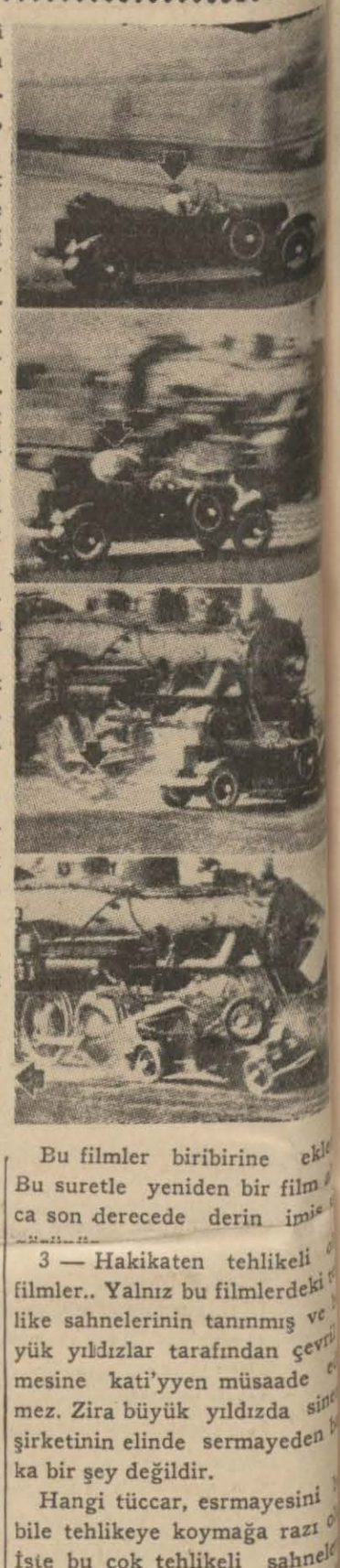

Bu filmler biribirine ekle... Bu suretle yeniden bir film ... ca son derecede derin imi...

3 — Hakikaten tehlikeli ... filmler.. Yalnız bu filmlerdeki ... like sahnelerinin tanınmış ve ... yük yıldızlar tarafından çevril... mesine kati'yyen müsaade ... mez. Zira büyük yıldızda sine... şirketinin elinde sermayeden ... ka bir şey değildir.

Hangi tüccar, esrmayesini ... bile tehlikeye koymağa razı ... İşte bu çok tehlikeli sahnele... asıl yıldızların yerine baş... ları geçer, böyle anlarda ... ima san'atkârın heyet umum... pozu alınacağı için yıldızın ... ne geçecek adamın po zitibarı... ona benzemesine ihtiyaç yoktur. Yalnız seyircilere o imiş hissi vermek için ona da ayni elbise giydirilir.

(Devamı 14 üncüde)

RADYODA TUZAK

Çeviren: Lütfiye Gürlük

(....) otelinde gündüz dans dersi vermek, gece müşterilere damlık yapmak çok yorucu ve sıkıcı bir iş olduğu halde Barbara vazifesinden memnundu.

İşte bugün de ona güzel, lüks bir yuva kurmak istiyen Filipin bütün ısrarlarına rağmen genç kız olanca gayretile oteldeki mevkiini muhafaza etmek için çalışıyor.

Onun şişman bir kolonelle vals yapışını seyreden Filip öfkeyle içini çekti. İnce vücudu, her an değişen ışıklar altında nekadar ahenkli görünüyordu!

Evet, biraz sabırlı olmalıydı. Uzun kıvırcık kirpiklerinin çerçevelediği siyah, esrarlı gözlere sahip olmak için her şeyden evvel sabır lâzım...

Dans bitti, salon tekrar beyaz ışıklarla aydınlandı ve delikanlı masasına yaklaşan sevgilisine sordu. "Bu dans benimle, değil mi Barbara?,,

"— Çok yoruldum, dans etmekten evvel biraz oturup konuşsak olmaz mı?,,

"— Sen istedikten sonra her şey olur.,,

"— Yarın izinliyim, nereye gidelim?,,

"— Nereye istersen?,,

"— Kırlara gidip tepelerin arkasından yavaş yavaş yükselen mehtabı seyretsek?,,

"— Oooo, fazla romantik olmakla beraber, bu fikir benim de hoşuma gitti.,,

Caz tekrar başlamıştı. Karşı masalardan gelen şen bir kahkaha bütün gözleri o tarafa çekti. Fevkalâde güzel ve genç bir kadın, arkadaşlarından birisinin kolunu tutmuş, zorla dansa kaldırmak istiyordu.

Güzel kadının çirkin şımarıklıklarına dayanamıyan Filip merakla sordu.

"— Kim bu?,,

"— Lili Tomson isminde zengin bir Amerikalı. Kocasından yeni boşanmış.,,

"— Kocasından ayrılışına hiç hayret etmedim; yüzü hakikaten güzel, fakat...,,

"— Hayır Filip, o görüldüğü kadar fena değildir. Hem ben öyle zannediyorum ki bütün bu taşkın neşe ve hoppalıkların hepsi zoraki!,,

"— Demek ki onda da gizlemeğe çalıştığı kırık bir kalb var öyle mi?

— Orasını bilmem, fakat emin olduğum bir şey varsa, o da şu. Bu kadın için bütün hayat altı yaşındaki oğlu Fredrikten ibarettir. Çocuğunu o kadar sever ki bir an bile gözünden ayırmak istemez. Allah esirgesin, oğluna bir şey olsa muhakkak kendisini öldürür. Görsen çocuk da o kadar sevimli ki, hem hiç de şımarık değil, böyle bir çocuğun babasız büyümesi ne yazık değil mi?

— Belki tekrar evlenir.

— Kimbilir, belki; fakat ne de olsa sonradan gelecek baba öz babaya benzemez!

GECEYİ pek eğlenceli geçiren Barbara, odasına çıkarken, Lilinin dairesinin açık kapısı önünde Frederiğin mürebbiyesi Beti ile, şapkasını gözlerine kadar indirmiş bir adamın gizli gizli fısıldaştıklarını gördü. Beti Barbarayı görünce adamın kulağına bir şeyler söyliyerek savdı, kendisi de içeriye girip kapıyı kapadı.

İçinden, "Herhalde gizli bir aşk macerasının başlangıcıdır,, diye düşünen Barbara, yatağına girdiği zaman gördüklerini unutmuştu bile.

Ertesi sabah genç kız Frederiğe dans dersi vermeğe gittiği vakit akşamki gördüklerini tekrar hatırlatacak bir hâdise oldu.

Frederik, gramofonun başında, sevdiği plâkları ayırmakla meşguldü. Salonun bir köşesinde oturan mürebbiye Barbaraya yaklaşarak "Çocukları kendinize bağlamakta çok mahirsiniz Mis Barbara, Frederik hiçbirimizi sizin kadar sevmiyor,, dedi. Sonra sesini biraz daha alçaltarak yalvarmağa başladı. "Rica ederim dün akşam gördüklerinizi hanımefendiye söylemeyiniz. Çünkü Misis Lili benim bu küçük aşk maceramı öğrenince çocuğu ihmal edeceğimi zannederek üzülecek.,,

Dans hocası dikkatle Betinin yüzüne baktı. Bu yirmi beş yaşındaki sevimli kızın aşktan bahsetmesi gayet tabiî olduğu halde sesinde yalan söyleyip de beceremeyenlerin acemi ifadesi vardı.

Bu bahis üzerinde daha fazla durmağa lüzum görmiyen Barbara sadece "Dedikodu yapmaktan hiç hoşlanmam,, dedi.

Frederik güzel bir vals koymuştu. Boş salonda dönerlerken genç anne içeri girdi.

— Zannedersem dersleriniz epey ilerledi Mis Barbara?

— Evet, talebe çok istidatlı.

Lili oğlunu şefkatle kollarında sıkıp öptükten sonra mürebbiyeye dönerek: "Bazı şeyler almak için çarşıya çıkacağım, ders bittikten sonra Frederiği odama götür ve beni bekle, biraz sonra döneceğim,, dedi.

— Peki efendim.

Lili odadan çıktıktan sonra Beti Barbaranın kulağına eğilerek yavaşça fısıldadı.

— Çocuğa adetâ tapıyor.

— Öyle sevimli ki, sevmemek insanın elinde değil.

— Yalnız oğlunu değil, kocasını da ayni şekilde seviyor.

— Ya!

— Evet, ben daima onların yanında bulunduğum için meselenin iç yüzünü gayet iyi bilirim. Biribirlerini deli gibi severler; ayrılmalarına sebeb de incinen gururları ile saadetlerini kıskanç bir kaç akrabanın müdahalesidir. Şimdi artık ayrılık acısı ikisinin de kalbini kemiriyor ve bu zavallı yavrucak her gün baba hasretiyle kıvranıp duruyor.,,

Saat üç buçuğa doğru Barbara Filiple olan randevusuna hazırlanmak üzere odasına giderken temiz giyinmiş iki adamın, içinde radyo olduğu anlaşılan büyük bir sandıkla Lili Tomsonun dairesinden çıktıklarını gördü. Genç kız hemen, kaç gündenberi bozuk olan radyosunu hatırlıyarak sordu: "Bu radyoyu satıyor musunuz?,,

Adamlar evvelâ biribirlerinin yüzüne baktılar, sonra bir tanesi cevab verdi: "Madam Tomsona göstermeğe getirmiştik, fakat beğenmedi.,,

— Ben de yeni bir radyo almak istiyorum, eğer imkânı varsa bunu bana da gösterir misiniz?

— Maatteessüf şimdi başka yerde acele işimiz olduğu için gitmeğe mecburuz Mis, maamafih isterseniz yarın gelip bu hususta sizinle görüşebiliriz.

Barbara "peki, zaten acelesi yok,, dedi; sonra sandığın üzerindeki adresi görünce ilâve etti, "siz hiç zahmet etmeyin, ben kendim mağazaya gelip bir tane seçerim.,,

İkisi birden: "Hayır, hayır mis, dediler, biz yarın sabah muhakkak geliriz, sizin mağazaya kadar yorulmanıza hiç lüzum yok.

— Teşekkür ederim, ismim Barbara Pover.

FİLİPLE saat yedide buluşacaklardı. Genç kız sabırsızlıkla kırlarda sevgilisiyle başbaşa geçireceği saatleri beklerken kapısının hızla vurulduğunu duydu.

Telâşla, içeri giren otel hizmetçilerinden biri, küçük Frederiğin mürebbiyesile beraber ortadan kaybolduğunu, her gün saat beşte kahvaltı etmek için muhakkak annesinin odasına geldiği halde bugün görünmediğini ve annesinin telâş içinde öteye beriye telefon ettiğini söyledi.

Barbaranın kaşları çatıldı. Dün akşam Beti ile gizli gizli konuşan ve kendisini görünce usulcacık oradan sıvışan adamı hatırlamıştı.

— Hemen gidip Liliyi görmeliyim.

Diyerek acele ile dışarı fırladığı zaman genç annenin şaşkın bir vaziyette hizmetçilere emirler verdiğini gördü.

Yanına yaklaştı; sesinin en müşfik tonuyla anneyi biraz olsun teselli etmeğe çalıştıktan sonra akşam şahit olduğu hâdiseyi ve bu hâdisenin aşkla alâkası olduğuna inanmadığını anlattı.

Bütün dikkatiyle Barbarayı dinliyen Lili: "Hakkınız var, demek kendisine o kadar itimat ettiğim Beti biricik yavrumu kaçırmak istiyen çocuk hırsızlaiyle el birliği yapmış,, dedi. Ve ufak bir tereddüt geçirdikten sonra tekrar sözüne devam etti. "Bakınız, size tuhaf bir şey daha söyliyeceğim, Miss Barbara. Bugün öğle yemeğimi odama getirmelerini söylemiştim. Garson yemek tepsimi odama bırakıp gittikten sonra bir aralık Betinin içeri girip masanın etrafında dolaştığını gördüm. Yemekten sonra kanapeye uzanarak biraz kitab okumak istedim, fakat hayret, şimdiye kadar gündüz uykusuna yattığım vaki olmadığı halde gözlerimi açamıyordum. Saat dörde kadar uyumuşum. Uyandığım zaman hâlâ göz kapaklarımda ağırlık, vücudumda müthiş bir kırıklık hissediyordum. Frederikle Beti görünürler de yoktu. Beni rahatsız etmemek için yürüyüşe çıktıklarını zannederek yorgun başımı tekrar yastığa bıraktım.

Bu gayritabiî uykunun sebebini şimdi anlıyorum. Beti, hiçbir müdahale görmeden plânlarını kolayca tatbik edebilmek için, yemeklerime uyku ilâcı karıştırdı.

Barbara: "Herhalde öyle olacak, polise haber verdiniz mi? dedi.

— Hayır, şimdi telefon edeceğim, yardımınıza teşekkür ederim Mis Barbara, dün akşam gördüğünüz hâdise en ufak bir şüpheye dahi mahal bırakmadı. Şimdi yapılacak yegâne şey hemen Betiyi bulmaktır. Söyleyiniz Mis Barbara, Beti bulunacak değil mi? Betiyi bulacaklar?

— Tabiî bulacaklar, emin olun yakında çocuğunuzu da tekrar kollarınızda sıkacaksınız.

GENÇ kız odasında yalnız kalınca düşünmeye başladı. Lili saat dörde kadar uyuduğunu söylemişti, halbuki ellerinde radyo sandığı ile Lilinin dairesinden çıkan adamlara tesadüf ettiği zaman saat henüz üç buçuktu. Demek radyoyu Misis Liliye gösterdiklerini ve onun da beğenmediğini söyliyen adamlar yalan atmışlardı. Frederiğin kimse tarafından görülmeden götürülmesinin sebebi anlaşılıyordu. Herhalde zavallı küçük de annesi gibi uyutularak yedi yaşındaki bir çocuğun ferah ferah sığabileceği o radyo kutusunda kaçırılmıştı.

Barbara düşündüklerini hemen gidip Liliye söylemek istedi, fakat sonra vazgeçti. Filip neredeyse gelecekti. Aklına gelen bütün bu ihtimalleri evvelâ ona anlatması daha doğru olacaktı.

Meseleyi büyük bir alâka ile dinliyen Filip: "Mademki sen radyo satan mağazanın adresini biliyorsun, polise haber vermeden evvel gidip mağazadan (....) oteline radyo gönderip göndermediklerini öğrensek daha iyi olmaz mı? deyince Barbaranın koyu gözleri sevinçle parladı. "Evet, dedi kutunun üstünde şu adresi okumuştum (Melodiland) 15 inci sokak.

Melodiland her nevi musiki âleti satan oldukça büyük bir mağaza idı. Direktörün odasına çıkarak sordular: "Bugün öğleden sonra (...) otelinin 3 numaralı dairesindeki müşteriye gösterilmek üzere bir radyo gönderdiniz mi?,,

— Hayır efendim.

— Fakat kutunun üzerinde sizin adresiniz yazılıydı.

— Evet, radyolarımızın kenarlarında adresimiz yazılıdır ve bugün birçok radyo sattık; fakat (...) oteline radyo göndermediğimize eminim.

— En son satış yaptığınız müşteriler hakkında bize mümkün mertebe izahat vermenizde bir mahzur var mı?

— Hay hay, bildiklerimi söylemeğe hazırım. Bu sabah tuhaf bir satış yaptık. Müşterilerin aldıkları radyoları bizzat alıp götürdükleri çok enderdir. Satılan radyoları biz sonradan müşterinin adresine göndeririz, halbuki bugün gelen iki adam aldıkları radyoyu dinlemeğe bile lüzum görmeden alıp götürdüler.

Bütün dikkatiyle direktörü dinliyen Barbara heyecanla sordu: "Bu müşteriler gayet şık giyinmiş iki genç erkek miydi?,,

Direktör "Evet, dedi. Zannedersem aradığınız kimseler bunlar olacak.,,

— Öyleyse onları tanıyor musunuz?

— Hayır tanımıyorum. Fakat bir tanesi parayı ödemek üzere devlet bankasına bir çek yazdı ve eğer şüphe ediyorsak bankaya telefonla sorabileceğimizi söyledi. Telefon ettik, banka müspet cevab verdi, artık endişe edecek bir şey kalmadığı için kendisine radyoyu teslim ettik, gitti. Çekin üzerinde "Corc Gordon,, yazılıydı.

Banka müdürünün gayet iyi arkadaşı olduğunu söyliyen Filip direktörden müsaade alıp birkaç dakika telefonda konuştuktan sonra Barbaranın koluna girerek dışarı çıktı ve kapıda bekliyen otomobillerine binerlerken: "Yanlış iş üzerindeyiz, Corc Gordon zengin bir borsacıymış. On sekizinci caddedeki 5 numaralı villâda oturuyormuş, aldığımız malûmattan da anlaşılıyor ki, böyle bir adamın çocuk hırsızlığıyla hiçbir ilişiği olamaz,, dedi.

Barbara: "Fakat bugün radyoyu otele getiren de oydu,, diye ısrar etti.

— Evet ama, yaptığını gizlememesi de vaziyetinin şüpheli olmadığını gösteriyor.

Barbara ikna edileceğe benzemiyordu:

— Dinle Filip, dedi. Bu plânı hazırlıyanlar hiç kimsenin alelâde bir radyodan şüphe etmiyeceğini pek âlâ biliyordu, hem o adamların bana yalan söyledikleri aşikâr. Haydi şimdi biz mehtab gezintisinden vazgeçelim de 18 inci caddeye gidip Corc Gordonun villâsını şöyle bir göz atalım.

— Peki ama, orada ne göreceğini tahmin ediyorsun?

— Hiçbir şey tahmin etmiyorum, yalnız villâyı görmek istiyorum.

— Pekâlâ.

BÜYÜK bir parkla çevrilmiş muazzam villâya yaklaştıkları zaman ortalık iyice kararmıştı.

Filip yolun kenarında durarak bütün dikkatiyle evi tetkike koyuldu. Barbara sordu.

— Şimdi ne yapacağız?

— Biraz daha eve yaklaşalım. Bak şu pencerenin perdeleri inik değil. Eğer içeriye bir göz atabilirsek belki bugün otelde gördüğüm adamın Corc Gordon olup olmadığını anlıyabiliriz.

Bahçe kapısından içeri girip yavaş adımlarla pencereye yaklaşmağa başladılar. Hedeflerine iyice yaklaşınca üst kattaki odalardan birinde bir ışık yandığını gördüler. Barbara hızla Filipin kolunu çekti:

— Bak!

Genç bir kadın, kollarında taşıdığı ufak bir çocuğu itina ile yatırarak odadan çıkmıştı.

— Zannedersem bu bizim küçük Frederik, Barbara!

— Bilmiyorum, haydi öteki pencereye gidip içerdekileri görelim.

Geniş çam gövdelerini siper alarak içeriye baktıkları zaman Barbara tekrar Filipin kolunu çekti:

— Artık şüphe kalmadı, otelde gördüğüm adamlar bunlar.

— Tuhaf şey, bu adamların çocuk hırsızlığıyla uğraşmalarına hiç aklım ermiyor, doğrusu.

— Aklıma bir şey geldi, gidip şu odadaki çocuğu göreceğim.

— Nasıl içeri girersin?

— Beni takip et, şimdi görürsün.

Çocuğu gördükleri pencerenin altında bir veranda vardı. Filipin elinden tutarak o tarafa doğru yürüyen Barbara:

— Şu verandaya tırmanmama yardım edersen, içeri girmesi kolay, dedi.

Genç kızın yukarı çıkması hakikaten güç olmadı. Zaten aralık duran pencereyi açarak sessizce içeri kaydı. Zayıf bir ışığın aydınlattığı odada korkak adımlarla yatağa yaklaşınca tahmininde yanılmadığını gördü, küçük Frederik çocuk yüzünde sakin ve müsterih bir tebessümle uyuyordu. Genç kız çocuğu uyandırmadan itina ile bir battaniyeye sararak kollarına aldı ve tekrar verandaya çıktı. Sonra yüzüstü yere yatıp kıymetli yükünü Filipe uzattı.

Birkaç dakika sonra otomobilleri son süratle Londraya doğru ilerliyordu.

Barbara ışıktan müteessir olmaması için battaniyeyi çocuğun gözlerine çektiği zaman Frederik birdenbire uyanarak evvelâ şaşkın şaşkın etrafına bakındı, sonra Barbarayı görünce doğrularak:

— Babam nerede? diye sordu.

— Baban mı?

— Evet, bugün onunla öyle güzel oyunlar oynadık ki, ben bir numaralı halk düşmanı oldum. Babamla Mösyö Gordon beni polislerden gizlediler. Annem böyle oyunları hiç sevmez ama, babam seviyor; hattâ polislerden iyice gizlenebilmem için büyük bir radyo alıp beni içine koydular. Radyoyu sen de gördün değil mi Mis Barbara? Ben senin onlarla konuştuğunu duydum ama oyunu bozmamak için tabiî sesimi çıkarmadım. Annem sabahleyin beni görünce kimbilir ne kadar şaşıracak?

— Baban seni sabahleyin tekrar annene götürecek miydi?

— Herhalde götürecekti. Beni görünce öyle sevindi ki anlatamam. Ne dersin Mis Barbara, babam artık bizim yanımıza gelecek mi?

— Elbette gelecek, haydi sen şu battaniyenin altına gir ve gözlerini kapa da polisleri bir kere daha aldatalım.

Sessizce cigarasını içen Filip sordu:

— Şimdi ne yapacağız?

— Ne yapacağımızı ben de bilmiyorum. Meseleyi büsbütün karıştırdık. Anlaşılan çocuk babasını çok seviyor.

— Annesini de seviyor.

— İşte asıl halli müşkül olan cihet bu. Çocuğu şimdi tekrar annesine götürürsek babasından ayrı kalacak, babasına bıraksak... Of, bu işin içinden çıkılacak gibi değil.

— Hakkın var Barbara. Çok müşkül mevkide kaldık ama ne yapacağımızı bir an evvel kararlaştırmalıyız.

— Aklıma bir şey geldi.

— Ne?

Filip Barbarayı dinledikten sonra ümitsiz başını salladı: "Hayır yavrucuğum, eğer senin söylediğin gibi hareket etsek işleri büsbütün karıştırmaktan başka bir şey yapmış olmayız.,,

— Neden öyle olsun, eminim M. Tomson gidip meseleyi polise haber vermeğe cesaret edemiyecek, ben de şimdilik Liliyi idare ederim. Bir kere tecrübe edelim, belki muvaffak oluruz.

Filip birkaç dakika daha tereddüd ettikten sonra: "Peki, fakat polisler çocuğu kaçırdığını anlayıp da beni tevkif etmeğe kalkarlarsa kurtaracağına söz ver.,,

ERTESİ sabah Lili telâşla Barbaranın odasına girince genç kız soğukkanlılığını muhafaza ederek:

— Frederikten hiçbir haber yok mu?

Diye sordu.

— Hayır, yalnız bu sabah uyanınca odamda şu zarfı buldum.

Barbara Lilinin uzattığı kâğıdın içinde neler yazdığını bildiği halde hiçbir şey bilmiyormuş gibi hareket ederek merakla okumağa başladı.

— Mektupta şunlar yazılıydı:

"Yarın sabah telefon edip size bir randevu vereceğim. İsterseniz gelirken arkadaşlarımızdan birini de beraber getirebilirsiniz, eğer teklifi mi kabul ederseniz oğlunuz salimen iade edilecektir. Fakat şunu da unutmayın ki, polise haber vermeğe kalkıştığınız takdirde çocuğunuzu bir daha hiç görmiyeceksiniz.,,

Barbara okumasını bitirdikten sonra:

— Tabiî, randevuya gideceksiniz? değil mi? dedi.

— Siz de polisi haberdar etmemek taraftarı mısınız?

— Bana kalırsa bu mesele hakkında kimseye bir şey söylemeyiniz. Çünkü oğlunuzu kurtarmak için vereceğiniz para sizi hiç de sarsmıyacak.

— Paranın ne ehemmiyeti var? Yalnız tekrar oğluma kavuşabilsem... Sizden bir şey daha rica edeceğim Mis Barbara, benim yarın beraber götürebileceğim candan ar kadaşım yok, acaba size böyle bir teklifte bulunsam kabul eder misiniz?

Öğlene doğru telefon çaldı ve yabancı bir ses saat tam üçte söylediği adrese gelmelerini söyledi.

Saat üçte Lili ile Barbara küçük bir apartmanın kapısını çaldılar. Kapıyı açan genç bu maskeli bir adam, "Sizi bu vaziyette karşıladı-

(Devamı 14 üncüde)

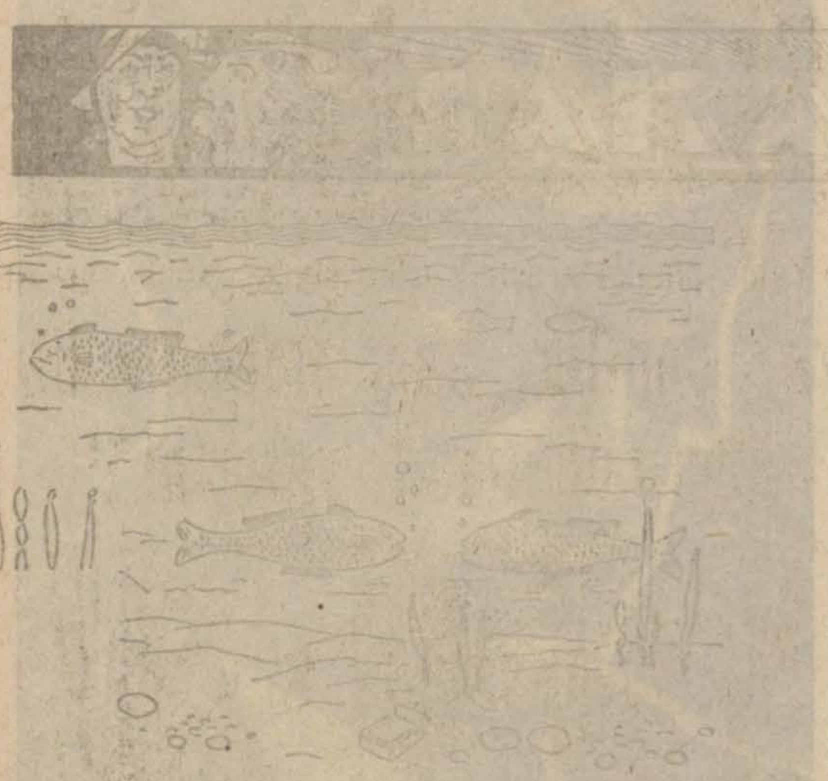

— Son zamanlarda gururundan geçilmiyor. Ne oldu buna?
— Bilmiyor musun? Geçen pazar günü [illegible] yakalamağa teşebbüs etmiş.

— İngiliz karikatürü —

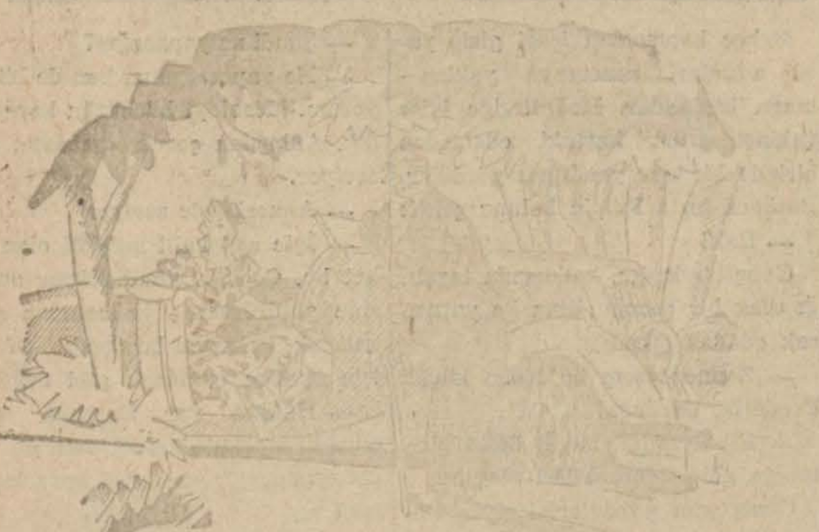

— Otomobil kullanmasını bilir misiniz?
— Maalesef hayır.
— Mükemmel. Lütfen birkaç dakika arabama göz kulak olur musunuz, şimdi gelirim.

Teşhiste ittifak

— Hastayım birader.
— Doktora gitsene...
— Gittim, hem de iki meşhur doktora...
— Ne dediler?
— Beş lira vizite parası alırız, dediler.

Servet

— Bütün servetim başındadır diyor ama hiç de zeki değildir.
— Ama gene yalan söylememiş; ağzında tam on beş tane altın diş vardır.

Hangisi?

İki nişanlı buluştular ve öpüşmeden ayrıldılar. Yolda delikanlı düşünüyordu:

— Acaba öpmeme neden razı olmadı; meteliksiz olduğumu mu öğrendi? Yoksa işten çıkarıldığımı mı duydu? Eskiden bir başkasile nişanlanıp ayrıldığımı mı öğrendi? Yoksa, sarmısak mı yemişti?

İş

— Oğlunuz evlendikten sonra ne iş görecek?
— Kayınpederinin işlerine yardım edecek!
— Kayınpederi ne iş görür?
— Servetiyle yaşar.

İnsaf

Erkek kızdı:

— Maaşımın yarıya indirildiğini öğrendiğin gün yeni bir rob istiyorsun ha? Sende insaftan eser yok mu?

Kadın şaştı:

— Allah allah! Bunun insafsızlık neresinde? Fiatları yarıya indirmiş bir mağaza öğrendim, robu oradan alacağım.

Zekâ

Uşağına kızarak bağırdı:

— Sen ya budalasın, yahut beni budala yerine koyuyorsun.

Uşak boyun eğdi:

— Estağfurullah efendim. Sizin gibi büyük bir adam yanına herhalde budala bir uşak almaz.

Saçlar

— Karınızın saçları da sarı mı?
— Bilmem!
— Nasıl; bilmiyor musunuz?
— Evet. Çünkü bugün öğle yemeği evde yemedim, dün akşam [illegible] kumral saçlıydı.

Tesadüf

— Madam, [illegible] düşünüyorum.
— [illegible] Dün akşam [illegible] çağırır çağırdım.
— Bunda şaşıracak ne var?
— [illegible] koyacağı gelmiş [illegible] ne çağırdın [illegible]?

İsim

Bayan, hizmetçisinin ismini beğenmedi:

— Fatma, dedi, senin adın bu günden itibaren [illegible]. Ben seni böyle çağıracağım.

— Peki efendim. Ya ben sizi ne diye çağıracağım?

— [illegible]

— [illegible] öyle çağırırım.

Fırsat fikret

Kadın, bir dairede oturan [illegible] kocasını kapıda karşılayınca sordu:

— Bu saatte mi eve geliyorsun?
[illegible] dedi.
— Darılma karıcığım, kabahat arkadaşlarda, daireden çıkarken beni uyandırmağı unutmuşlar.

Merak etme

Erkek, sevgilisine dedi ki:

— Yanımdayken hep seni düşünüyorum, senden başka bir şey görmüyorum.

Kadın:

— Merak etme ben hakkındaki dedi, bana bir [illegible] yüzük vadetmiştin.

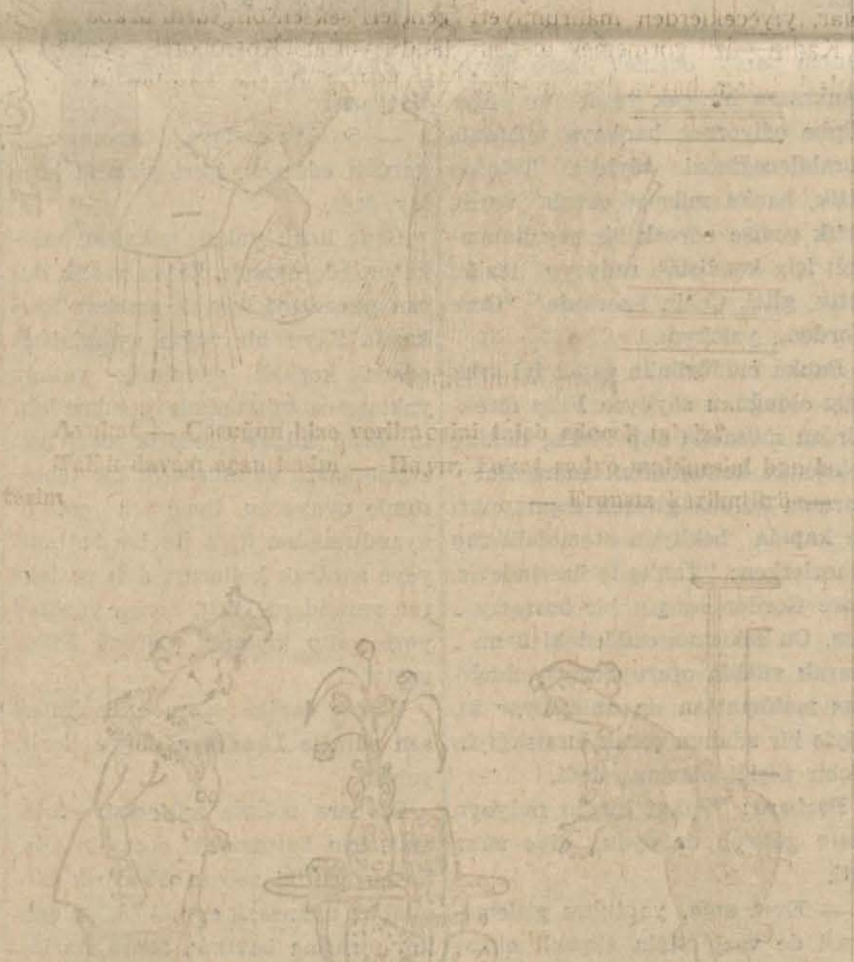

Avukat — Çocuğunu [illegible] verilmesini talep eden [illegible] davayı açan kadın — Hayır, [illegible]

— Fransız karikatürü —

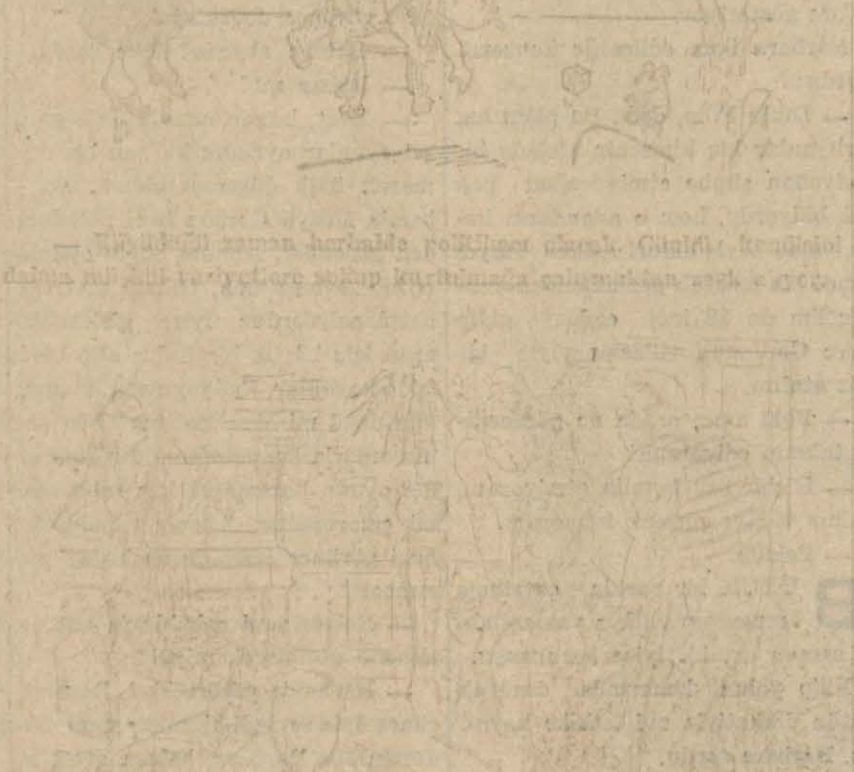

— Küçüklü zaman haricinde [illegible] daima mi [illegible] çalışmak [illegible]

— Fransız karikatürü —

Dünyanın çocuk hârikaları kimler?

9 Yaşındayken 21 meşhur satranç oyuncusunu yenerek şampiyon olan çocuk

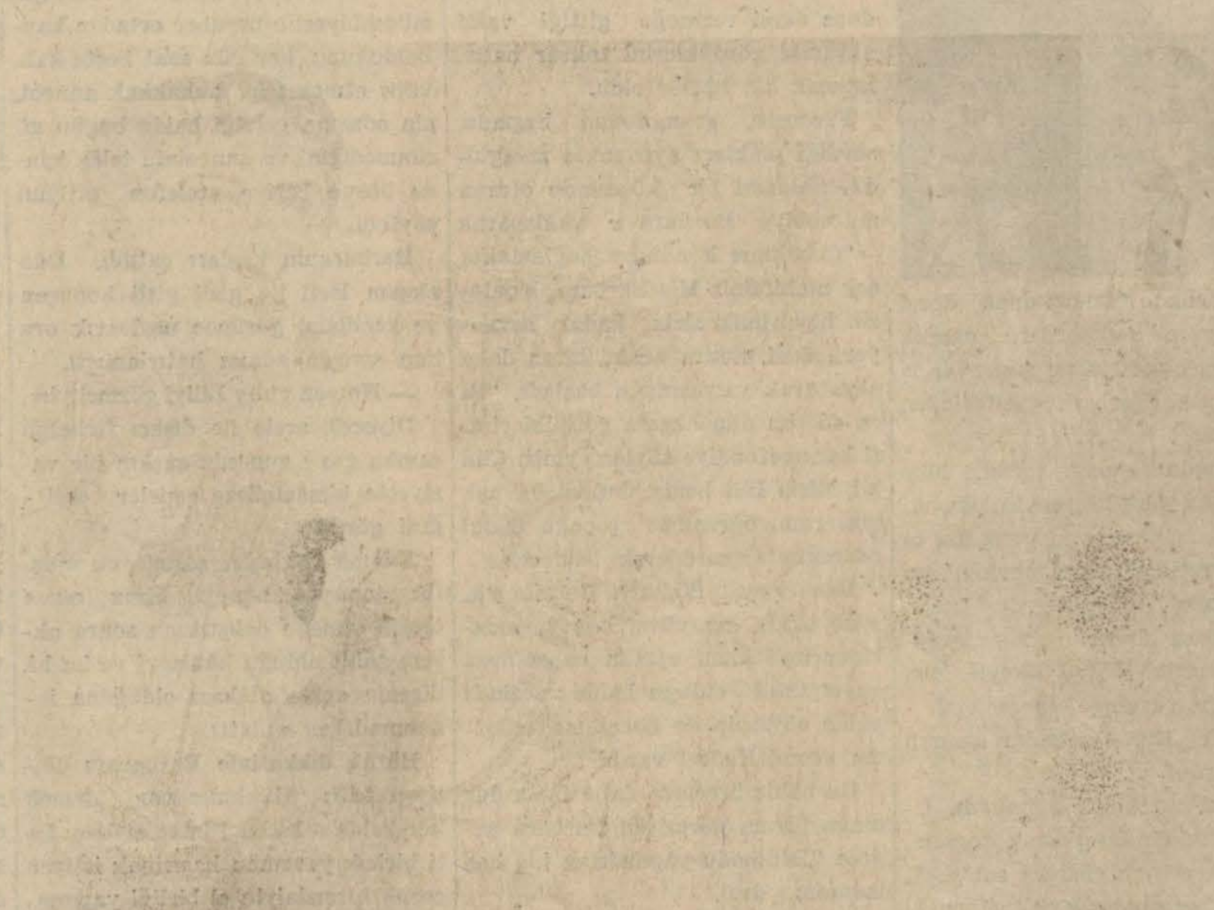

Çocuklar [illegible] bir şiirli mektep [illegible], siz hiç duydunuz mu? [illegible] mahsus yıldız olan [illegible] de vardır!?

Evet, Amerika, Paris bazı ana ve babalar [illegible] çocuk artistlerin [illegible] paralara imrenerek, çocuklarını yıldız yapmak hevesine [illegible]. Ve onları, çocuklarını, çocukluğun hakkı olan [illegible] güneşten [illegible] sanatkâr [illegible] çabalayarak, onları [illegible] yapan, aynı standarize jestleri öğreten mekteplere koyarlar. Fakat buradan [illegible] olabilmek diplomasını alan bu çocuklar çok kere muvaffak olamazlar. Ve beyhude yere çocukluklarından istifade ettirilmemiş olurlar.

Malûmdur ki, küçük yaşta büyük bir sanat kabiliyeti göstermek için bu kabiliyetle birlikte doğmuş olmak lâzımdır. Vaktinden evvel sanat kabiliyetinin inkişafı zorla elde edilebilecek bir şey değildir. Bu ancak böyle yaradılmakla mümkündür.

Esasen çocukluğunda kuvvetli bir istidat göstermiş insanların büyüdükten sonra umulan şekilde inkişaf etmemiş oldukları da pek çok kere vaki olmuştur. Fakat bunların içinde, çocukluklarında gösterdikleri yüksek kabiliyeti günden güne inkişaf ettirerek birer dahi olmuş olanlar da bulunmuştur.

Meselâ, Dante ilk şiirini dokuz yaşında yazmıştır. Viktor Hugo [illegible] Akademisi tarafından on dört yaşında iken nişan verilmişti. Bayron on iki yaşındayken şiir yazmıştı. Handel on üç yaşında bir ayin bestelemiş, Rafael yedi yaşında yağlı boya resim yapmağa başlamıştır. Bugünün de en meşhur dahi çocuğu kemancı Jehudi Menuhin'dir.

Fakat buna mukabil, sahnelerde [illegible] konser verdirilen küçük [illegible] büyüyünce ortadan kaybolmuşlardır. [illegible] [illegible] kalmışlardır.

[illegible] küçük hârikaları [illegible]

Bu kısa mukaddimeden sonra resimlerimize bakınız:

Üstte, soldan itibaren:

1 — 6 yaşında iken piyano dersine başlıyan Franz Liszt birkaç ay içinde halk karşısında çalabilecek kadar ilerlemişti. Ve günden güne inkişaf eden bu istidat cihanşümul bir musiki dehası yaratmıştı.

2 — Samuel Reşevski 9 yaşında iken satranç şampiyonu olmuştur. Kendisi 1911 senesinde Polonyada doğmuştur. Daha beş yaşında iken babası ona bu oyunu öğretmiştir. 1919 senesinde Paris'te Roton kahvesinde arka arkaya 21 tane en meşhur satranç oyuncusunu yenmiştir.

3 — 1931 de Venedikteki serginin sekiz yaşındaki Gabi Trikoti en şayanı dikkat tipi idi. Hem mikrofon önünde konuşuyor, hem sahnede oynuyor, hem filim çeviriyordu. Herkes onu hayranlık. Ama şimdi nerededir?

4 — Mozarta kız kardeşi daha üç yaşında iken piyano öğretmiye başlamıştır. Beş yaşına geldiği zaman piyanoda ve kemanda kendi bestelediği küçük havaları çalmıştı. Yedi yaşına geldiği vakit ilk senat yapmıştır.

Aşağıda, soldan itibaren:

1 — Jehudi Menuhin, zamanımızın en şayanı dikkat sanatkârlarından olmuştur.

Babası küçük Rusyalı, annesi [illegible]dür. Amerikada doğmuştur. Yedi yaşında iken San Fransisko'nun filarmonik orkestrasında [illegible] yaşında 21 milyon kazanıyordu.

2 — Şirley Templ, dokuz yaşındadır. Senede on milyon dolar kazanır. Amerikalılara, kendisine küçük hârika ismini vermişlerdir. Ve bütün dünya onu kaydetmektedir. Bu güzel, sarışın, melek gibi yavrunun acaba istikbali ne olacaktır.

Sanat hayatında daha ilerleyecek midir? Yoksa o da parlayıp sönen çocuk sanatkârlar gibi unutulacak mıdır? Bunu bize zaman gösterecektir.

3 — Vaktile bütün dünya Coki Kugan'ı alkışlamıştı. Şarlonun keşfetmiş olduğu bu küçük ve hatırı [illegible] güzel, mânalı, kâdeli ve mükedder gözlü çocuğu şimdi [illegible] için bir hiçtir.

Meşhur bestekâr Franz Lehar

İstanbula gelmek niyetinde olduğunu söylüyor

Joakim Straussdan sonra en büyük operet ve vals bestekârı olan Franz Lehar'ın 69 yaşına basması bu hafta radyolarda fevkalâde programlarla kutlulardı.

"Çingene aşkı", "Havva", "Juditta", "Tebessümler diyarı" gibi ve daha bir çok operetlerin bestekârı olan Lehar'ın eserleri bugün Viyana, Berlin, Prag gibi musiki merkezlerinde tiyatroların [illegible] gün[illegible] tutmaktadır.

[illegible] Lehar [illegible] Her [illegible] Türk [illegible] İstanbula [illegible] söylemiştir.

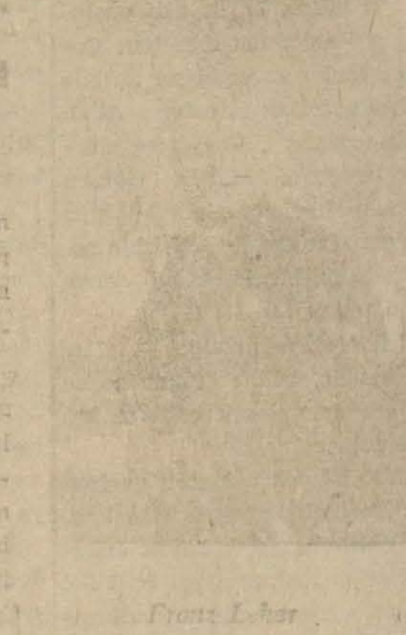

Franz Lehar

Lehar'ın "Çingene aşkı" operası önümüzdeki cumartesi akşamı Türkiye saatile 19 da Varşova radyosunda (Uzun dalga 1339) çalınacaktır.

Yuhanesburg'da darağacına çekilen

Dişi canavar !

Desi, nişanlısını, iki kocasını ve oğlunu zehirliyerek nasıl öldürdü ?

Cenubî Afrikaad, altın madenleriile yeryüzünde mühim bir şöhreti olan Kap müstemlekesinin idare merkezi Johanesburgda nişanlısını, iki kocasını ve oğlunu zehirliyerek öldürmek suçlarından muhakemesi yapılan bir kadın idama mahkûm olmuş ve idam hükmü geçenlerde infaz edilmiştir.

Katil kadın

Hayatına Yohanesburg hapishanesinin avlusunda kurulan dar ağacında nihayet verilen bu kadının ismi Desidir; macerası anlatılmağa değer.

Desinin babası, Kaptaki en zengin altın madenlerinden birisinin sahibidir. Kız on beş yaşına kadar Kap müstemlekesinin en pahalı hususî mektebinde okumuştur. Bu yaşa gelince Desiyi babasının evine çağırdılar. Çünkü babası iflâs etmiş, ve evvelce sahibi olduğu madende ustabaşı olarak çalışmak mecburiyetinde kalmıştı.

Kız bu sefer fakir bir evde, her gün kapıyı çalan borçluların hakaretini işite işite, mahkeme müba - şirlerini göre göre acı bir hayat yaşadı. 18 yaşındayken Bleki isminde orta halli ve 900 - 1000 türk lirası kadar birikmiş parası olan bir delikanlıyla nişanlandı. Nişanlandıktan kısa bir zaman sonra, delikanlı, sevgili nişanlısının kolları arasında henüz yirmi iki yaşındayken feci kıvranışlar içersinde öldü. Desi hiç kimsesi olmıyan nişanlısının bütün bıraktığı paraya tevarüs etti ve hastabakıcılığa başladı. Dikkatli, çok iyi bir hastabakıcı olarak tanındı.

Bu vakadan sonra Kovl isminde birisiyle evlendi. İyi bir hastabakıcı olduğu kadar iyi bir ev kadını da olduğunu gösterdi. Bu sırada ailenin evine komşulardan Sprot isminde birisi devama başladı. Kovl, hayatında bir defa borsa oynamış ve bu oyunda bizim paramız la 35,000 lira kadar bir para kazanmıştı. Bu parayı bankaya koyduktan sonra bir daha borsaya girmemiş ve bu paradan bir metelik bile harcamamış garib bir adam, Bu sırrını karısının yanında söylediği günü müteakip, adamcağız birdenbire hastalandı. Karnında ağır sancılar hissetmeğe başladı. Ve bir kaç saat içersinde öldü. Gömülmesine izin veren doktor raporunda "had böbrek iltihabı neticesinde kan tesemmümünden,, vefat ettiği yazılıydı.

Desi kocasından bizim paramızla 35.000 lira kadar bir mirasa kondu. Desinin Mister Kovldan Rober isminde bir oğlu vardı.

Bu ölümdan iki sene sonra Desi, Sport ile evlendi. Sprot üç senelik evlilik hayatından sonra tıpkı Desinin nişanlısı ve ilk kocası gibi mide sancıları içersinde öldü. Kadın yeni kocasının da 10 bin lirasına konduktan sonra tekrar Yohanesburge döndü ve yeniden hastabakıcılığa başladı.

Seneler geçti. Oğlu Rober büyümüş ve koskoca bir delikanlı olmuştu. Delikanlı müsrifti. Annesinden sık sık para istiyordu. Desi oğlunun israfından hiç memnun değildi. Fakat arzularını reddedemiyordu. Delikanlı, parayı çok seven ve kendi ihtiyaçları için beş para sarfetmiyen annesinin kendisine her para isteyişine peki deyişini hayretle karşılıyordu. Bir gün bunu bir arkadaşına anlattı; arkadaşı:

— Annenin muhakkak bir sırrı var, dedi.

Bu cümle delikanlının merakını tahrik etti ve annesini tecrübe etmeğe karar verdi. Gayet yüksek bir para istedi. Kadın bu parayı vermekte tereddüd edince delikanlı kat'i bir ifadeyle:

— Ya bu parayı verirsin, yahut bildiklerimi herkese söylerim! dedi. Annesi sapsarı kesildi ve titriyen elleriyle bir çek imzaladı. Delikanlının bu cümlesi kendisinin idam hükmünü imzalamış oldu

Bu hâdiseyi kısa bir zaman sonra Roberin ölümü takip etti. Bu ölüm de zabıta ve adliyenin nazarı dikkatini celbetmiyecekti. Fakat Rober, annesinin imzaladığı çek hâdisesini nişanlısına anlatmıştı Nişanlısı vakayı zabıtaya haber verdi. Polis kadının eski nişanlısını, iki kocasını ve oğlunun cesetlerini mezardan çıkarttı. Yapılan otopsi - de dördünün de zehirlenerek öldüğü anlaşıldı. Bir eczacı, Desinin kendisine fareleri öldürmek için Roberin ölümünden az evvel muhtelif fasılalarla fazla miktarda fare öldürme zehiri almış olduğuna şehadet etti.

Mahkemede kadın son dakikaya kadar suçsuz olduğunu iddia etti. Hâkim idam hükmünü verdi. Ve para için nişanlısını, iki kocasını, dilini kapamak için de oğlunu öldürmekte tereddüd etmiyen dişi canavar darağacında can verdi.

Yer yüzü insanlarının ESRÂRI

YAZAN: L. Busch 35 Yılını vahşiler arasında geçirmiş bir Alman seyyahı

Gençler, Ingvurra denilen ateş imtihanında kızgın dallar üzerinde nasıl yatarlar ?

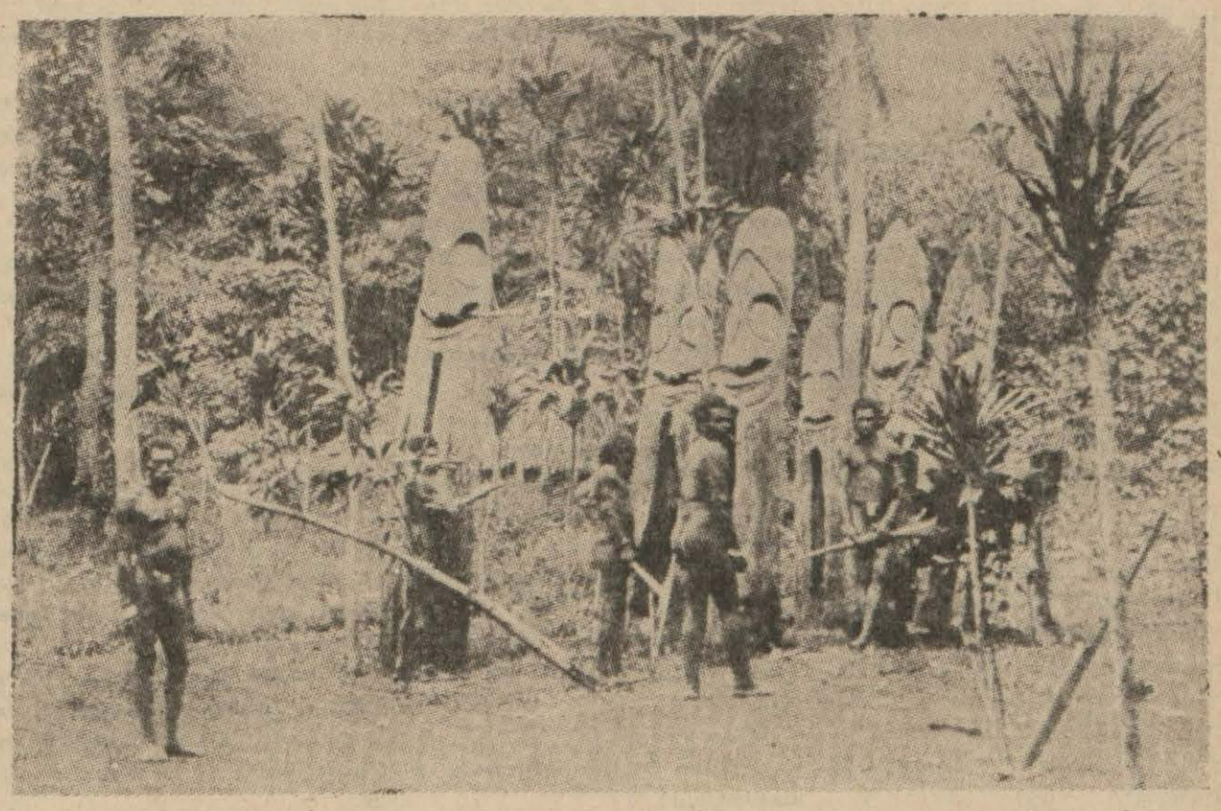

Ölülerin mezarlarını ziyaret

— 115 —

Anlaşılan ihtiyarlar (terbiye) ismi altında gençleri hemen dünyanın her tarafında olmadık azaplara sokmaktadırlar! Avusturalyada dahi!... Orada da yukarıda naklettiğimiz gibi âdet ve ananelerin bütün yükü gençlerin üzerindedir. Riyazetler, sünnet azapları, kabilenin âdet ve ananelerini öğrenmek ve sırlarını anlayıp nasip almak için katlanmak lâzımgelen bin türlü azaplar, yiyeceklerden mahrumiyetler. Kadın yüzü görmemek mecburiyetleri, totem hayvanlarının etini yememek, vehasıl bin türlü meşakkat ve ıstırab hep gençlere yükletilmiştir! Keza gayet azaplı ve tehlikeli olan İngvurra dahi!..

Bu hal, hemen bütün dünyada genç insanlara ihtiyar insanların çektirdikleri bu azaplar, acaba ihtiyarlığın gençliğe karşı duyduğu bir kinden midir? Yoksa ham gençliğe azap çektirmek suretile insan oğlunun ancak ıstırabla adam olabileceği anlaşılmış olmasından mıdır? Bilemeyiz!

Görünüşte gençleri terbiye etmek gibi büyük bir hüsnü niyetle hareket olunduğu malûmdur! Fakat onların ıstırab çekmesinden ihtiyarların, her ne suretle tevil ederlerse etsinler, bir memnuniyet duyduklarını da muhakkaktır.!

Avusturalya kabilelerinde de ihtiyarlar gençlere göz açtırmazlar! Sihirbazlığın müthiş korkusu altında gençleri seksen bin türlü azaba katlandırıyorlar! Korroborri âyinlerinin birinci akşamı yapılan ve ilk imtihanı teşkil eden İngvurra da Avusturalya gençlerinin katlanmak mecburiyetinde olduğu en büyük azaplardan biridir.

İngvurra denilen ateş imtihanlarının bu birincisi şöyle yapılıyor:

Tok karnına yapılan son derece şehvî bir danstan sonra üzerlerinde avların pişirildiği ateşlerin üstüne tekrar taze ağaç dalları konuluyor. Kadınlar bir tarafa toplanıyorlar. Korroborri âyinlerine ilk defa iştirak ettirilen gençler bir tarafa.. Yanan ateşin alevleri üstüne iskara şeklinde dizilmiş olan ağaç dalları son derece kızıyorlar.

O vakit gençler sıra ile bu dalların üstüne boylu boyuna yatıp 3-4 dakika durmağa başlıyorlar!..

Gençlerin bu kızgın ağaç dalları üzerine çıplak etlerini değdirerek uzanabilmeleri şüphesizki her şeyden büyük bir cesaret ister. Fakat delikanlıları kadınlar seyretmekte oldukları için kabadayılık etmiyecek bir delikanlı çıkabilir mi?

Yanan kızgın ateşin verdiği korkuyu bütün kabile kadınlarının kendilerini seyretmekte olmasından duydukları gurur mağlûp ediyor ve gençler birer birer pervasızca ateşin üstüne çıkıp dalların üzerine yatıyorlar.!

Delikanlıların kızgın dallara değen etlerinin şiddetle yandığı ve müthiş azap duyduklarına katiyen şüphe edilemez. Zira bu ağaç dallarının kızgınlığı o kadar şiddetli olmaktadır ki bunların üzerine çırılçıplak birkaç dakika zorla yatırılacak Avrupalı bir çocuğun bu şiddetli ıstırab neticesinde derhal öleceğine hiç şüphe olunamaz! Avusturalya delikanlılarının gık demeden 3-4 dakika gibi mühim bir müddet zarfında kızgın dalların üzerinde yatabilmeleri müthiş bir işkence ve müthiş bir tahammül kudreti değilmi?

Ateşe karşı ayni tahammül kudretini de Melânezyalılarda da görmüştük. Onlar da yerde kazıp yaktıkları büyük ateşte ısıtılmış son derece kızgın taşlar üzerinde ve ateşler arasında geziyorlar. En çok hayret olunacak şey: Bu sırada vücutlarının kılları dahi yanmıyor!

Avusturalyalılarda da öyle!

Bu insanlarda ateşe karşı olan bu tahammül kudreti nasıl izah edilebilir? Bunların böyle öldürücü şiddette bir harareti hissetmiyecek kadar derilerinin gayri hassas olduğunu düşünmek delice bir şey olur. Zira Avusturalyalıların dahi derilerindeki hassasiyetleri tamamile normaldir. Yahut, bütün ömürlerinde güneşte çıplak vücutla dolaşmaları yüzünden şiddetli hararete karşı tahammülleri artmış olabileceğini düşünsek dahi bu tahammül derecesi nihayet güneş hararetine karşı olabilir. Halbuki iki dakika zarfında herhangi normal bir beyaz insanı öldürebilecek şiddette bir harete dayanmak asla böyle bir alışkanlıkla izah olunamaz. O halde?

(Devamı var)

Kızıl Gölge — HABER'İN RESİMLİ ZABITA ROMANI: 164

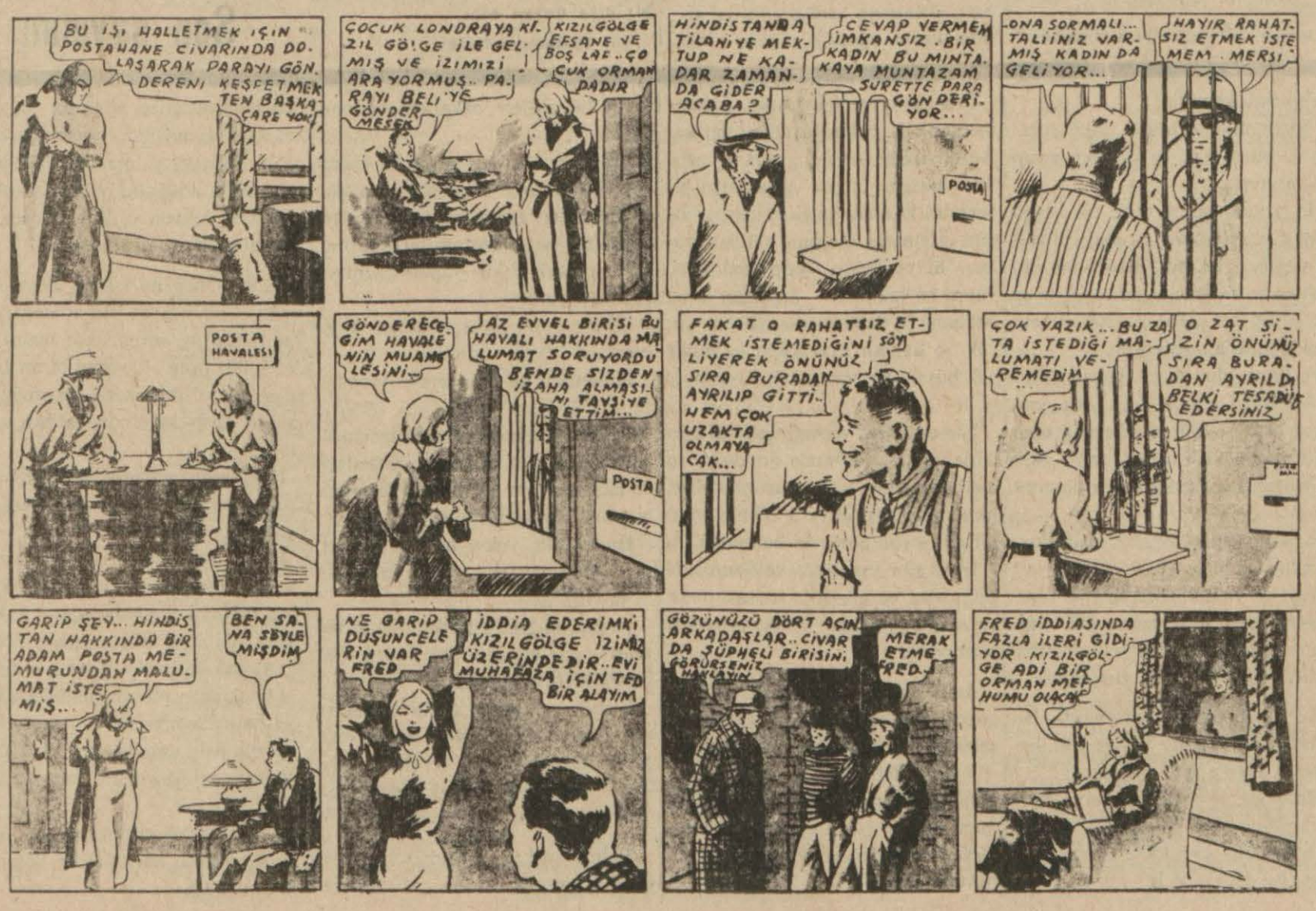

HABER'İN TARİHİ ROMANI : 42 Yazan : **Muzaffer Muhittin**

(Katmer) adındaki silâhşor Türk, bir hamlede Bilecik Tekfurunu parçaladı

Bilecik halkı cümlesine müsabakat etmişti. Kadın kıyafetinde hisarı mezbure gönderilen bahadırlar zaptında müşkilât çekmediler ve sermestü zevk ve şevk olan ve müdahaleye tasaddi edenleri kırdılar ve keyfiyeti Osman beye hemen bildirler.

Osman bey ve maiyeti derhal atılıp bezmgâhi terk ile Bileciğe doğru ilgar ettiler ve arkalarından gelen olup olmadığını anlamak için (Kaldırık) derbendinde bir az dudrular.

Geride ise Bilecik Tekfuru vakayı haber alıp ve aklı başından gidip mevcut adamlarile Osman beyi takibe çıkmıştı. (1)

Hakan Osman sanki bir alevdi. Onu binlerce ceset örtememiş, akan kan söndürememişti. Hakan Osmanın en çok hazmedemediği, dün kendisine bu kadar itimat edip dostluk bağışladığı Bilecik Tekfurunun, bugün kahbece hakanın hayatına kastedişi idi.

Bilecik Tekfurunun bir çapulcu güruhunu andıran askeri ile Osmanın süvarileri birbirine girdiler.

Hakanın, daima muzaffer çıktığı savaşlardaki korkunç sesi yine duyulmuştu :

— Bir tek sağ komayın. Hakana el uzatanın hakkı kılıçtır.

Bu bir harp değil, bir katliâmdı. Osman tevabii sanki bir tarla biçer gibi Tekfur kıtalarını biçtiler. Değil yaralı, kafası bedende yapışık bir tek insan kalmadı.

Atları da ikiye biçtikleri halde, yine hakanlarına el uzatmak küstahlığına gösteren bu melunlara bu neticeyi az gördüler.

Ve(Katmer) adındaki silâhşor Türk bir hamlede Bilecik Tekfurunu da ikiye böldü.

Osman bey, bununla da iktifa etmiyerek bu dağlar gibi yıkılan kelleler ve gövdeler arasından ve kanla balçıklaşan toprak üzerinden düğün yerine dönerek burada mest ve bihuş halde ve zevk ve safalarında bulunan Tekfurlulara saldırdı.

Burada da ayrı bir manzara meydana gelmiş, burada da şafak sökerken ilk ışıklar, taze ceset dumanlarile bulanık görünmüştü.

Osman bey, Köse Mihalin teklifi ile tedibinde devam etmişti.

Bursa, İnegöl ve Yenişehir arasında Kütahyaya bir günlük mesafede ve yol üstünde bulunan Yarhisar üzerineyürüdü. Ansızın sarılan kale içindekiler ne olduklarını şaşırdılar.

Bir münadi, kaleden içeriye girerek palası elinde haykırdı :

— Hakan Osman, hayatına kasteden Tekfur melunlarını dünya yüzünden kaldırmağa karar verdi. Müdafaaya şitap edeceklerin de hakkından gelinecektir. İstiman edenler affolunacaktır.

Ve böylece kale müdafaasızca alındı.

Osman Turgudalpı (2) bir miktar süvari ile İnegöle gönderdi.

— Ve ben de geleceğim. Teshiri matlubumdur, dedi. Göreyim seni !

Turgutalp, İnegölü de bir hamlede ve yüzlerce kelle yere sererek aldı.

Osmanı, Mihalı ve bütün ricali hayretlere düşürüveren bir hâdise oluverdi.

Hakan Osman:

— Bütün ganaim huzurumda cemedilmelidir!

İradesile ele ne geçmişse hepsinin kendisine getirilmesini söylemiş oldu.

Yarhisar tekfurunun güzel ve hiç bir şeyden haberi olmıyan kızı Nilüferin çadırında Anitayı da buldular. Osman önüne yığılan ganimetler arasında Anitayı da görünce tüyleri ürperdi ve etrafı titreten mahut korkunç sesiyle haykırdı:

— Bire kahpe, beni katlin mümkün olmadı. Ama, işte böyle tariki müstakimden nükül edenler, kazdıkları kuyuya kendileri düşerler. Kısasa kısas, Katledin şu mel'uneyi!

Anita, sararmış yüzüyle Osmanın ayaklarına atılmıştı.

— Hakanım, ben ettim, sen etme! Merhamet et, kıyma canıma! Ne istersen yaparım, kölenim, esirinim, cariyenim.

— Sen cariye de, köle de ve hattâ esir de olmağa lâyık değilsin. Ve lânetine el uzatan bidin!

Osman tekrar haykırdı:

— deşin şu mülevves kahpenin işkembelerini!

Ve orada bulunan süvarilerden biri uzattığı savurduğu hançerini Anitanın kalbi hizasından karnına doğru isabet ettirmiş, kız acı bir feryad koparark göğsü üzerine düşmüştü.

Yere ince bir kan seli sızdı. Bu suretle bir kahpenin ömrü nihayet buldu.

Osman, Nilüferin de alınmasını irade etmiş ve oğlu Orhanı çağırarak:

— Buraya gel, demişti. İşte en kıymetli ve giranbaha ganimet bu kızdır. Yarhisar tekfurunun damadı biraz önce bir müsaraada maktul düştü.

Artık mutasarrıfı yoktur. Senin uhdene tefviz ederim. Sana bu kızı tezvic ettim.

Ve henüz cesetlerin kanları kurumadan muzaffer asker, Orhanın bu izdivacını tes'id ettiler.

"Gazi Osman:

şükürhan olup müjdei zaferi Turgud Alp sefaretile üçüncü sultan Alâeddinin Keykubada arz ve iblâğ ve emvali ganaimden bir hayli eşya ile yüz kadar köle ve altmış kadar cariye takdim eyledi. (3)„

Bu hâdise, hakan Osmanı tehyiç etmiş ve intikamını dinmez bir hale getirmişti. Osman pek az bir müddet sonra da İznik üzerine döndü.

"İznik civarı ahalisi emval ve eşyalarını bırakıp bir takımı kaleye can attı, bir takımı da öteye beriye dağıldı.

Osman Bey kaleyi kuşattı; etrafa akıncılar salıp talan ettirdi.

İznik gölü kenarında ve bataklık arazi içinde bulunmak hasebile yakından muhasara ve tazyik oluna - mıyor ve günler geçiyordu ve bir de mahsurin göl tarikiyle İstanbula adam gönderip imparatordan istimdad etmiş ve imparator dahi bir kuvvei muavine tertibiyle yola çı - karmıştı.

Şu istimdad ve imdad hususundan agâh olan Osman bey söz erlerile birmüşavere sultan Alâeddinden talebi muavenete karar vererek Konyaya adam gönderdi.

Sultan imdada yetişmesi için Karahisarısahib beyine evamiri ekide ısdar eyledi.

Osman bey İznik önünde gelecek imdada muntazırken, ufak bir müfrezei askeriyesi akın için garbi şimaliye, deniz kenarına gitmiş ve Yıldkova (4) "Yalova" ya inmişti.

Ahalisinden ele geçirdikleri bir tutsaktan İstanbuldan gönderilen imdad askerinin (Dil) mevkiine çıktığını anladılar, hemen dönüp işi Osman beye bildirdiler.

O da ordusunu alıp ve ılgar edip dil başında gafil yatan ve hali sermestide bulunan Bizans askerine ulaştı. Geceleyin baskın edip ve sabaha kadar uğraşıp çoğunu kılıçtan geçirdi.

Bu seferde yine ganaimi vefire müyesser oldu.

Mevkiinin metaneti, ahalisinin kesreti sebebile İznikin az zamanda zaptı kabil olamıyacağını ve bir hayli vakit ve kuvvet sarfı icab edeceğini takdir eden Osman bey muhasaradan feragat ve askerini terhis eyledi.

Kendisi de itbai ile Bileciğe döndü (5)„

Fakat Osman bundan sonra garib ve mühim bir sürprizle karşılaşmıştı. Hakan Osman, bu zaferden edindiği ganaimin bir kısmını sultan Alâeddinin Keykubadı salise göndermeğe hazırlanmışken, Turgud Alp gelip yerlere kadar eğilerek:

— Aman hakanım, Dedi, Fena bir haber var.

— Ne gibi fena haber Turgud!

— Sultan Alâeddini Keykubadı sani, İrana cebren götürüldü!

Osman yerinden hayret ve dehşetle fırlıyarak haykırdı:

— Nasıl cebren? Buna kim cesaret etti?

— İlham azam Gazan Han!

Osman sanki beyninden vurulmuşa dönmüştü. İşte artık işin sakası kalmamıştı. Mogol askerleri işi bu kadar ileriye götürerek koca Selçuk hükümdarını bir esir halinde İrana kaldırmışlardı.

Ve nihayet bu kadarına kadar varan Mogol leşkerinin Osman ülkelerine de tecavüz etmesi mmükündü. Osman, Turguda haykırdı:

(1) Tarihi Osmani encümeni Osmanlı tarihi, cild 1. Sayfa 5878. Bu bahis Orhanın hayatından bahsolunurken bundan evvelki tefrikada kısaca yazılmış ve Kara Abdurrahman romanına böyle bir mukaddeme ile girilmişti. Fakat Orhan, Osmanın oğlu bulunduğu için tarihleri arasında bazı yerlerde bir birlik mevcuttur. Bu itibarla tarihte çok mühim olan bu hâdiseden daha sümulle bahsettik.

(2) İdrisi Bitlisi bu zatın Turgutalp değil, Aykutalp olduğunu yazar.

(3) Hayrullah efendi tarihi. Cild 2 sayfa 47.

(4) İbnikemal tarihi (Yıldkova) diye zikretmiştir. Nişancı (Dil barhi) diye beyan eder.

(5) İbnikemal tarihi.

Macaristana musall olan yeni bir Stavisk

Sahte İngiliz Lordunun çevirdiği dalaverele âlet olduk'arı için

Peşte malî sosyetesine mensu bir çok tanınmış simalar tevkif ed

Son hafta içinde, Budapeştede büyük bir malî skandal meydana çıkmış. Tıpkı Fransadaki meşhur Staviski hâdisesi gibi, şayanı hayret derecede cüretkâr bir dolandırıcının çevirdiği dolaplara âlet olan, Macar malî sosyetesine mensub birçok tanınmış şahsiyetler tevkif edilmiştir.

Vakayı anlatalım:

Birkaç ay evvel, Budapeştenin en büyük otellerinden birine yanında çok bagaj ve eşyası bulunan bir İngiliz iniyor.

Bu İngiliz az zaman içinde Peştenin bütün lüks yerlerinde, barlarda görünmeğe, avuç vauç para saçmaya başlıyor.

O kadar ki, bütün şehir derhal kendisile alâkadar oluyor ve her tarafta ondan bahsediliyor.

Asıl işin garib tarafını, bu meçhul İngilizin gezdiği barlarda yalnız kendi masrafını değil, bütün bar halkının masrafını da ödemesi teşkil ediyor.

Her an etrafına para saçan bu İngiliz, gece eğlenceleri esnasında, Macar malî ve iktısadî mahafilinin, bütün ileri gelenleriyle tanışmağa da başlıyor.

Bundan bir ay kadar evvel, zengin İngiliz, artık otelinden çıkıyor, Peştenin en şık mahallesinde fevkalâde lüks bir köşk tutuyor ve orada şaşaalı hayatına, göz kamaştırıcı suvareler ve davetler tertib ederek devam ediyor.

Bir defasında yeni dostlarından altmışını da bir arada davet eden İngiliz zengini, hepsine birer kıymetli sigara tabakası bile hediye etmekten çekinmiyor.

Artık bütün Budapeştenin kafasında dolaşan bir sual vardır:

— Kim bu adam?!..

O zaman bu sualin cevabı:

— İngiliz lordu Hampton.

Oluyor ve rivayetlere göre de, lard Hampton son zamanda, büyük bir miras yemiştir. Macarları ve Macaristanı çok sevdiği için Peşteye gelmiş ve orada yaşamağa başlamıştır.

Fakat günün birinde, Han un lüks hayatı nihayet polis zarı dikkatini celbediyor ve h da gizli bir tahkikata girişiliy

Macar polisi bir taraftan gilтereye müracaat ederek Hampton hakkında izahat ist

Macaristandaki tahkikat netice vermeden devam ed İngiltereden herkesi şaşırta cevab geliyor.

"Hamptonun bir lord olma le dursun, o muhtelif dolandı lardan dolayı birkaç kereler kûm olmuş, bir sabıkalıdır. V liz polisince çok tanınmış lardan biridir.

Bu cevab karşısında Maca si hemen sahte lordun evine yor ve bir saat sonra yine bi misafir kabul etmeye hazı Hamptonu tevkif ediyor.

Fakat tabii iş bununla kal

Tahkikat derinleştirilince, lordun Macaristana geldikten ra birçok malî işlere burnun tuğu ve çevirdiği dalaverele azzam paralar kazanarak bu tin mühim bir kısmını da İn ye kaçırdığı anlaşılıyor.

Macar hududlarından para mak başlıbaşına ağır bir suç la beraber, Hamptonun çe malî dalavereler o kadar ş ve büyüktür ki, bugün onun noktadan ağır bir mahkûmi yeceği anlaşılıyor.

Skandalin asıl mühim tara sahte lordun kirli işlerine, istanın birçok tanınmış malî tısadi simalarının da karışması ve bunların da tevkifin buriyet hâsıl olmasıdır.

Tahkikat ilerledikçe re çorab söküğü gibi biribirini etmekte ve her gün büyük m lerde bulunan birçok adamla karıştığı tevkif edildikleri gö tedir.

Yani (lord!) Hampton işi, ristanda Staviski skandalin andıran bir vaziyet yaratmış

1939 Resimli Haf

Memleketimizin en güzel ve en ucuz haftalık gazetesidir

Son sayısını mutlaka görünüz

HABER'in Edebi Romanı

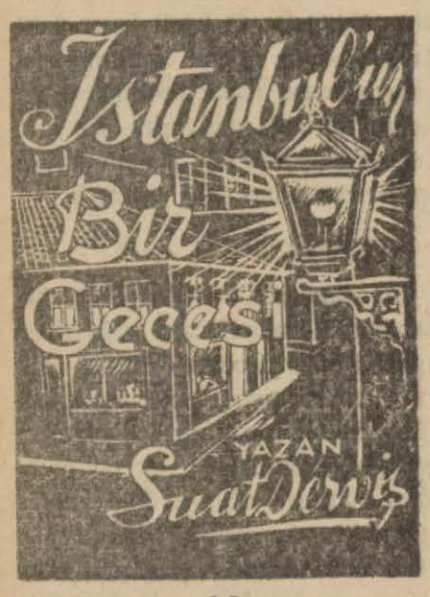

— 42 —

Hem vaziyet icabı bu böyle olmuştu. Hem de Ali Saffeti kocasının yanında fazla görmekten büyük bir eza duymuştu.

Şimdi çekilip büzüldüğü şu taş sütun yanında konuşurken kalbindeki bu ezanın gitgide büyüdüğünü ve bir azaba dönmek üzere olduğunu hissediyordu.

Ve kendi kendine:

"Niçin muztaribim?„ diye soruyor ve buna açık ve katî bir cevap bulamıyordu.

Hayatında bir misilini, bir eşini daha görmediği hattâ tahayyül bile edemediği bu bu müdebdeb, bu muhteşem gecenin iiçnde çok ayıp çok çirkin bir şeyin cereyan etmekte olduğunu hissediyordu.

Ve beyaz duvakları, beyaz gelinlik elbiseleri içinde bu... bire inanılmıyacak kadar güzelleşmiş olan Saffet sanki ölüyormuş, sanki öldürülüyormuş gibi, o gözyaşı dökmek ihtiyacında idi.

Saffetin yanındaki, bu uzun boylu, geniş omuzlu, güzel profilli, sert bakışlı ve vakur başlı bu çok güzel erkeğin, nasıl utanmadan bu yaptığı ahlâksızlığı, birde düğünle herkese teşhir ettiğine şaşıyordu.

Bu adam Saffeti sevemezdi. Bu adam Saffeti yalnız bir şey için, babasının parası için alıyordu.

Halbuki bir sene kendisine talebelik etmiş olan bu küçük, bu zeki ve bu hassas kıza karşı Alinin kalbinde bir sevgi vardı.

Ona ders verdiği günler, yüzüne merhametle bakmıştı. Evet bu kadar büyük bir servetin yegâne varisi iken hayatta birçok insanların bir tanesini kazanabilmek için iki üç gün çalışmağa mecbur olduğu liraların milyonlarına sahip iken, dünyanın en fakir bir kızından daha bedbaht ve daha biçare olan su küçük ve kanbur kıza karşı kalbinde çok büyük bir merhamet hissetmişti.

İşte ona ders vermeğe geldiği günlerde, genç kalbinde duyduğu bu merhametle bu kızın yüzünde güzellikler aramıştı. Ve bu güzelliği onun bir çift siyah gözünde bulmuştu.

İpek gibi yumuşak ve uzun kirpikli olan bu gözlerde hassas, derin ve zeki bir varlığın bütün işaretleri seziliyordu.

Ateş gibi yanan bu gözler, çok a genç kızda bulunabilecek kadar güzeldiler. Ve bu yüzde bulundukları için çektikleri ıstırabın zaman, zaman sızısı, zaman zaman yeisi, zaman zaman ıstırabı bu simsiyah gözlerinin bebeklerinde çakıp sönüveriyordu.

Ali bu gözlere bakarken bir çok kere:

"Bu genç kızı acaba hiç bir erkek sevmiyecek mi? diye düşünmüştü

Sonra ders masasına doğru iğilen iri başını ve omuzunun birisini ötekinden daha şişkin yapan çıkıntıyı gördüğü vakit:

"Hayır, onu hiçbir kimse sevemez!„

Hükmünü bir çok kereler vermişti.

Bu gece onu beyaz duvaklar içinde gördüğü zaman kalbinde hissettiği ve hâlâ bir isim veremediği ve sebebini anlayamadığı bu üzüntü neydi.

Bu üzüntü, yoksa bir çok kereler vermiş olduğu bu hükmün tekzibi miydi?

Neden bu gece gitgide artan bu azap içinde hayatta her şeyden tiksindiğini hissediyordu.

Kimse tarafından aşkla sevilemiyeceğine, birçok kereler karar vermiş olduğu bu kızın bir başka erkekle evlenmiş olması neden onu rahatsız ediyordu.

Yalnız bu kıza acıdığı için mi? Çünkü, onunla evlenen, evlenmeğe razı olan bu güzel adamın, bu saçkat kızı sevmediğini, sevemiyeceğini, bu izdivacı yalnız menfaat için yapmakta olduğunu bütün İstanbul gibi o da biliyor, o da anlıyordu. Ta kalbinin içindeymiş gibi!.

Eğer, içinde bu şüphe, hayır bu emniyet olmasaydı. Bu adamın, saçkat talebesini seven, onu mesut edecek bir insan olduğunu biran zannetse bu izdivaca karşı duyduğu ikrahı o anda kalbinden söküp atacaktı.

Evet bunu zannetse, bu kötü hissi kalbinden koparıp atabileceğine hükmediyordu.

Fakat bu hissinde şüphesiz yanılıyordu. En karışık hesapların körlüğümünü kolaylıkla açan kafası kendi kalbinde düğümlenen, noktanın hakikatini keşfedemiyordu.

Duyguların bir muhasebeci kafasile halledilemiyecek, kendilerine mahsus öyle muadeleleri vardı ki, bunların muhasebesini yapmak ayrı bir hünerdi.

Kendi üzüntüsünün sebebini aradıkça içindeki karanlıklar şöyle aydınlanıyordu.

O, bu adam, bu genç kızı diye üzülmüyordu.

Hayır!.. o, bu genç kızın, saadetin ve sevginin yaratı şehri âyin gördüğü için üzdu...

Evet bu şey ne kadar benzemese de ve onun şu ne kadar kocaman bir sür olsa böyleydi.

O, bu güzel gözlerin bir beğin sevgisile pırıldayışını gözlerin; bir başka insanın maktan duyduğu saadetle bdızlar gibi ışık saçışını çekdu..

Evet... Evet bu doğru ic gözlerdeki saadet manasını kendisi değil de bir ba diye azap çekiyordu.

Bu inanılmıyacak olan kikate yüzde yüz uyuyordu

Zengin olduğu için, servetı bir başka erkeğe ver böyle zengin bir kızın k ne kadar müreffeh bir ha vuştuğunu düşünerek üzülm

(Devamı

GECE MUHARRİRİNİ VURDULAR!

— 27 —

Nakleden : F. K.

Vans sarardı:

— Farren böyle yerlere gitmez.

— Benden şüphe ediyorsanız Karsona ve Mah Liye sorun,

Vans bağırdı:

— Karson mu? Bu herifin ismi Farren ile beraber anılamaz. Bu iftiralar niçin? Farrene hakaret edilmesine tahammül edemem.

Furlong müdahale etti:

— Sakin olunuz Vans.. Bağırıp çağırmağa lüzum yok. Beni görmeniz için sizi davet etmiş değilim. Yardımınızda bulunmamızı istiyorsanız hiç olmazsa nazik olun. Mis Farrenden şüphe ettiğimizi söylemedik ki hemen onun müdafaasına lüzum görüyorsunuz.

Vans, karşısındakilere baktı ve birden tavrını değiştirdi:

— Anlıyorum. Affedersiniz, sanıyordum ki... Neyse, yakında haber alacağım herhalde..

Furlong tasdik etti:

— Tabiî. Mis Farrenden yakında haber alacaksınız. O zamana kadar, gazetedeki işinize başlıyacaksınız değil mi?

— Henüz karar vermedim. Sir Peter işime başlamamı söyledi. Fakat katil suçile zan altında bulunduktan sonra ayni yere dönmeği istemiyorum. Bazıları masumiyetime inanacaklar ama bazıları da...

Komiser Rid müdahale etti:

— Yanlış düşünüyorsunuz M. Vans. Böyle düşünerek üzülmeyin. Hakikî dostlarınız size inanacaklardır, ötekilere hiç ehemmiyet vermeyin.

Prat gene salona girdi:

— M. Doyl geldi efendim

— Pekâlâ. Söyle buyursun.

İçeri girince, meslektaşını görerek hayretle duralıyan Doyla dönerek ilâve etti:

— Gel dostum, gel. Sana bir sürpriz hazırladık.

Doyl, Vansın elini sıkarak sevinçle bağırdı:

— Buradasınız ha?

Delikanlı izahat verdi:

— Bugün serbest bıraktılar.

— Hele şükür! Bu hâdiseyi bu akşam üçümüz bir eğlence ile tesit etsek? Haydi bir yere gidelim.

Vans cevap verdi:

— Teşekkür ederim. Fakat bu akşam eğlenecek halde değilim.

Rid izahat verdi:

— M. Vans, mis Farrene dair söylediklerimizden dolayı bize sinirlendi de..

— Farrenden mi bahsettiniz? Furlong bana bu meselenin tamamile halledilmiş olduğunu söylemişti.

Vans atıldı:

— Halledilen mesele nedir? Benden gizliyorsunuz. Söyleyin.

Doyl:

— Vans, dedi, sakin ol ve sinirlenme...

Fakat söz dinliyecek halde değildi, asabiyetle bağırdı:

— Ortada bir şeyler dönüyor ama benden gizliyorsunuz. Sen de bu işe dahilsin Doyl. Ben anlamadım mı sanıyorsun? Senelerdenberi Farrene kur yapıyordun, benim tevkifhanede olmamdan istifade ile ona gene musallat olmuşundur herhalde.

Doyl yumruklarını sıktı:

— Yetişir Vans! diye bağırdı. Bana böyle söylemeğe nasıl cüret ediyorsun? Farren senin gibi bir adama lâyık değildir!

Vans yerinden fırladı ve diğerlerinin müdahalesine vakit kalmadan yumruğu Doylun çenesine indi. Doyl külçe gibi yere yıkıldı. Fakat derhal kalkarak Vansın üzerine atıldı. Furlongla Rid ilk şaşkınlıkları geçtiği için derhal müdahale ettiler. Prat da koştu ve üç kişi güç halle iki kavgacıyı ayırabildiler.

Kavga sükûnet bulunca Furlong, Pratı tekrar işlerine yolladı ve:

— İkini

Vans aynanın karşısına geçerek kravatını, yakasını düzeltti. Hiddetten elân tirtir titriyordu. Mümkün mertebe sakin görünmeğe çalışarak Furlonga mukabele etti:

— Bu hâdiseye müteessifim. Fakat deminki sözlerimde de ısrar ediyorum. Üçünüzle de bundan sonra görüşmezsem daha iyi olacak.

Furlong atıldı:

— Böyle söyleme Vans, haksızlık ediyorsun.

Vans cevap vermiyerek salonu terketti ve şapkasını Prattan alıp gitti.

Yediği yumruğun tesirile hâlâ yarı baygın bir halde olan Doyl da ayağa kalktı:

— Yüzümü yıkamak üzere banyo odasına gidebilir miyim?

Doyl uzaklaşınca Rid:

— Can sıkıcı bir hâdise, dedi. Fakat bu er geç olacaktı, mademki aynı kızı seviyorlar.

Bu mevzu üzerinde bir müddet daha gevezelik ettiler. Doyl da geri döndü. Sakinleşmişti:

— Affedersiniz, dedi, hiddete kapıldım. Vansın sinirli olduğunu ve çok ıstırab çektiğini düşünmeliydim.

Furlong sözünü kesti:

— Bu bahsi bırakalım artık. Vans bir müddet sonra hatayı anlar. Evet siz de hiddete kapıldınız ama insanlık hali bu.. Viski içsenize, bardağınızdaki olduğu gibi duruyor.

— Teşekkür ederim. Fakat neniz var?

Yüzünü ıstırabla buruşturmuş olan Furlonga hayretle bakarak soruyordu.

— Bir şey değil. Kolumun yaralı olduğunu unutarak bir den elimi uzattım da..

— Yaralı mısınız?

Furlong, taarruz hâdisesini anlattı. Doyl ayağa kalkarak sinirli bir tavırla salonda dolaşmağa başladı.

— İşte bu fena! diye söylendi. Size ihtiyatlı olmanızı söylemiştim. Bu haydutların peşinizi bırakmıyacakları muhakkak gibiydi. Rid, bu mesele üzerinde ne yapmak niyetindesiniz?

— Elimizden geleni yapacağız tabiî.. Maalesef M. Furlong mütearrızı görse bile tanıyamıyacağını söylüyor. Çünkü yüzünü seçememiş. Maamafih herifi yakalamağa çalışacağız.

— İnşallah! İşi azıttı haydutlar! Furlong, keşki sizinle beraber olsaydım..

Furlong güldü:

— Bana muhafızlık yapacak değilsiniz ya? Hem bundan sonra gözümü dört açacağım, beni gafil avlıyamazlar.

Doyl sordu:

— Lödunun evinde bir şey buldunuz mi?

— Maalesef hayır. Beyhude zahmet etmişim.

Biraz sonra Doyl, gazetede işi olduğunu söyliyerek vedalaşıp gitti. O çıkınca Furlong Ride:

— Ne garip adam bu Doyl, dedi. Bir bakıyorsunuz cevval ve neşeli, biraz sonra zenberəği kırılmış bir oyuncak gibi bitkin ve cansız oluyor. Bu herhalde sebebsiz değil..

Rid tasdik etti:

— Hakkınız var, benim de bu hal dikkatimi çekti. Beraber banyo odasına bir göz atsak...

Bu arzunun garabetine şaşan Furlong ses çıkarmaksızın öne düşüp sivil komiseri banyo odasına götürdü.

Rid etrafına göz gezdirdi. Sonra çömelip yerlere baktı. Doğruldu ve gözleri banyonun yanında duvara merbut cigara tablasına ilişti. Tablayı merbut olduğu yerden çıkararak içindekileri masanın üzerine yaydığı mendiline boşalttı.

Külleri karıştırdı ve bir kâğıt parçasını çekip aldı, baktı ve Furlonga uzattı:

— İşte, dedi, Doyl'un harekâtındaki garabetin sebebi..

Furlong şaşırdı:

— Yazık! kokain kullanıyor demek..

— Farren Vansı Doyla tercih etmekle isabet göstermiş.

XIX

Terri Vans ertesi sabah gazete idarehanesine gitti. Koridorda Doyl ile karşılaşarak kızardı, fakat polis istihbarat şefi, onu görmemezlikten geldi.

(Devamı var)

Sana bir masal anlatıyo

Çeviren : İLHAN

— Camlara çarpan yağmurun sesini duyuyor musun? Nanon?. Ya ağaçların arasında uluyan rüzgârı? Korkunç bir gece, sıcak salonlarında danseden zenginlerin kapılarında fıkaraların titreştikleri fırtınalı bir gece! Şu küçük ipek terliklerini çıkar da dizime otur, Nanon! Bırak elindeki işi!. Çıtır çıtır yanan odunların karşısında sana bir peri masalı anlatacağım.

Evvel, zaman içinde, Nanon, yüksek bir dağın tepesinde kocaman, dışarıdan görünüşü ruhlara kasvet veren bir şato vardı. Muazzam demir kapılarında, penceresiz mazgallı kulelerinde, gündüz ve gece, tepeden tırnağa kadar çelik zırhlı muhafızlar nöbet beklerdi.

Bu şatonun sahibi olan kont Angeran, askerlerden başka hiç kimseyi içeri sokmazdı.

Kendisi de yaşlı bir asker olan kontu uzun, karanlık dehlizlerde çizmelerini hızla vurarak yürürken görseydin ve kuru, sert, hırçın sesini işitseydin, Nanon, sen de tıpkı küçük Ödet gibi korkundan titrerdin..

Kontun yeğeni olan Odet, güzel ve uslu bir küçük hanımdı. Hani bazan dikenlerin ve çalıların içinde, sabah güneşini öpmek üzere günün ilk ışığıyla sarı gözlerini açan papatyalar görürdük. İşte bu zırhlı, silâhlı askerlerin içinde Odet tıpkı onlara benzerdi. Amcasını, veya maiyetindeki şövalyelerden birini görür görmez neşesi kaçar, gözleri dolu dolu olur, du. İnce, güzel bir kız olmuştu. Bazan müphem bir arzu ile, neye karşı olduğunu idrak edemediği iç ezici, bir istekle derin derin içini çekerdi.

Odası, şatonun kulelerinden birinin tepesindeydi. Bütün günlerini, el işleri yapmak, dua etmek ve pencereden yeşil koruları ve mavi gökyüzünü seyre dalmakla geçirirdi.

Uykusu kaçıp ta, yataktan kalkıp pencereye koştuğu, on altı senelik genç kalbi sık sık çarparak, içini ezen anlayamadığı derdin ne olduğunu ağlaya ağlaya yıldızlara sorduğu geceler çoktu. Bu uykusuz gecelerin sabahında biraz şefkat görmek arzusiyle amcasına sokulduğu zaman, kont onu sert bir hareketle yanından uzaklaştırırdı. Acıyorsun zavallı çocuğa değil mi Nanon? Güzelliği ve kokusu takdir edilmeden solmağa mahkûm bir çiçek gibi o da ziyan oluyordu.

Bir gün, zavallı Odet, açık penceresinin önünde oturup iki beyaz güvercinin uçuşunu takip ederken, tâ aşağıda, şato kapısının dışında tatlı bir ses işitti. Biraz daha eğilince, genç ve yakışıklı bir adamın kapıda muhafızlarla konuştuğunu gördü. Ne dediğini pek iyi anlamamakla beraber, şato da misafir kalmak istediğini tahmin etti. Tatlı sesi, genç kıza pek dokundu. Yanaklarından aşağı ağır ağır yuvarlanan bir iki damla göz yaşı elindeki salkım dalını ıslattı.

Fakat şatonun kapıları açılmadı. Ve duvarın üstünden bir nöbetçinin haşin sesi duyuldu.

— Buraya şairler kabul edilmez.. Ancak askerler misafirimiz olabilirler. Çekil kapımızdan!.

Odet pencereden biraz daha eğildi. Göz yaşlariyle hâlâ nemli olan salkım dalı elinden kaydı ve genç adamın ayaklarının dibine düştü. Genç şair, salkım dalını aldı, başını kaldırıp ta penceredeki genç kızı görünce çiçeği öptü ve şatodan uzaklaşmağa başladı. Her adımda bir dönüp pencereye bakıyordu.

Şair gözden kaybolunca, Odet de pencereden çekildi ve dua etmeğe başladı. İlk defa olarak Allaha şükrediyordu, çünkü kendisinin de anlamadığı bir sebepten dolayı mesuddu.

O gece,
dü. Şairin
dalını ger
ken, eflâtu
kanatları a
ümid reng
ne çiçekler
çücük peri
karak, yun
le genç kız
— Odet,
ler. Bu sab
gönderen
larını görü
isteyen de
gücüm dü
kalbleri ke
selli, bir a
lünün kuli
şatosuna d
çobanla bi
birleştirme
Himaye et
altına çiçel
vim yazlar
batlar, çiçe
ta gürül g
içinde otur
yak basars
birini seve
ben senin
ğa gelen a
Sözünü
salkım çi
gözden ka
Şüphesi
mevcud o
Nanon, işt
içinde dar
sun? Ona
cınır,.
Ertesi s
uyandı. .B
yerek ve p
kat olmasın
Akşam olu
valyenin
geniş salo
turarak iş
sıra da, a
bancı aske
Birden, şö
(L

ellonun vukubulmasını lâzım görmüyorum. Dikkat ediniz. Meseleyi sizin noktai nazarınızdan halledeceğim. Eğer ben, ihanet edecek bir vaziyette olsaydım gerek cemiyetinizin ve gerekse cemiyetinize mensup arkadaşlarınızın emniyet ve selâmeti namına benim ölümüme karar verilmesini pek tabiî görürdüm.

— Dandolo! İnsan hilkaten zayıf yaratılmıştır. Bazan öyle vakalar olur ki, sizi, bütün bildiklerinizi söylemiye mecbur kılar.

— Eğer ihanet etmek istemiş olsaydım şimdiye kadar çoktan ederdim.

— Dandolo! Daha iki gün var. Bu iki gün ise her türlü ihtimale karşı ihanet için kâfidir.

— Venediği hemen bu gece terkediyorum.

— Gittiğiniz yerden yazacağınız bir mektup binlerce insanın hayatını tehlikeye sokabilir.

Ne olursa olsun, Dandolo. Ben sizi öldürmeğe emir aldım ve bu vazifeyi kabul ettim. Onu yerine getireceğim. Fakat müdafaasız bir adamı öldürmek fikri bence pek iğrençtir. Bunun için size bir düello teklif ettim.

Meçhul adam korkunç bir tarzda konuşuyordu. Tavrından ka-

Dandolo hayatını müdafaa etmeği tecrübeden başka yapılacak bir şeyin kalmadığına kanaat getirdi. Mantosunu attı ve kılıcını çekerek müdafaa vaziyeti aldı.

Bir saniye sonra biribirine girmişler ve gecenin sükûneti için de, bu dar ve karanlık sokakta kılıç şakırdılarından başka bir ses işidilmez olmuştu.

Mücadele beş dakika kadar sürdü. Birdenbire, Dandolo meçhul adama hücum etti. Gögüs göğüse bir mücadele başladı.

Sonra boğuk bir feryat yükseldi. Dövüşenlerden biri yere yuvarlandı. Galip olan ve ayakta duran hançerini mağlûp olanın iki küreği arasına saplamıştı.

— Ancak on dakikalık ömrü var.

Diye mırıldandı. Mantosuna büründü ve sakin adımlarla uzaklaştı.

— 29 —

DANDOLO'NUN MEKTUBU

Bu akşam saat sekize doğru sarayına dönen üstat Areten pek fazla asabî ve hiddetli görünüyordu.

Bir ziyafete davet edilmiş, ha-

ğın felâket az mıydı?. Seni başka bir ıstırapla ezmek neye yarardı?. Bir hissikablelvuku bana artık biribirimizden ebediyen ayrılacağımızı ihsas etmemiş olsaydı, bunları gene sana söylemezdim.

Leonor babasının sözlerini dinlemiyor ve Rolanın resmine bakarak devam ediyordu.

— Rolan! Eğer bilseydim, hakikati öğrenseydim. İntikamın şimdiye kadar çoktan alınmış olurdu. (1) Fakat zarar yok sevgili nişanlım, zarar yok, müsterih ol! İntikamın yine alınacak. İsmini üzerimde taşıdığım mel'un adam, şimdi sana yemin ederek uzattığım bu ellerimin altında geberecek. Can verecek.

Leonor sükûnetle yerine avdet etti. ve oturdu. Dandolo yavaş sesle:

— Leonor! diye mırıldandı.

---

(1) Rolan, Leonorla evlenme günü kilisede tevkif edilmiş ve Jan Davilânın katili suçlusu olarak zindanlara atılmıştı. Leonor ise o zamandanberi Rolanı kendisini hakikaten Jan Davilânın katili biliyor, ve Rolanın kendisini değil fahişeyi sevdiğini ve Jan Davilâyı kıskançlık

Genç kadın
kapamış se
ruyordu.
Dandolo
— Leon
dinle. Bu m
hiti benimle
Leonor b
ve titreyen
— Asla!
— Sana
buradan ber
— Hayır,
ra asla bir
sözlerimi iş
vel, yeminin
Ayağa ka
vaziyet alar
— Altiyer
disine haber
Dandolo
altında inle
Evlâdı, k
he ediyordu
lıklarının bi
— Adiyö,
dandı.
— Adiyö
Dondolo h
sarhoşluğu
çıktı. Kızın
ler onu yine
değil, bilâki
rumu derin
Artık, he

salkım dalı bulunduğunu börünce onun Lua olduğunu anladı.

Kendini tutmasa sevincinden haykıracaktı.. Yüzünün kızardığını gizlemek için, ocaktaki ateşleri karıştırırken, birden alevler ikiye ayrıldı ve peri gülümsiyerek karşısına çıktı. Yeşil ipek elbisesine yapışan kıvılcımları fiskeleyerek salonun ortasına doğru yürüdü. Konta görünmeden, iki gencin arasında durdu. İhtiyar Kont, heyecanlı bir harp sahnesini tekrarlarken, peri, alçak bir sesle diyordu ki:

— Biribirinizi seviniz çocuklarım! Soba başında harp hikâyeleri anlatmağı ihtiyarlara bırakın.. Odunların çıtırdısına yalnız sevgililerin tek kelimeleri karışmalı.. Senelerce sonra, nasıl olsa hikâyeler anlatıp, dinlemeğe, ve dinletmeğe bol bol vaktiniz olacak.. İnsan on altı yaşında iken severse, sözün ehemmiyeti yoktur. Tek bakış uzun bir nutkun yerini tutar. Biribirinizi seviniz, çocuklarım, gevezeliği ihtiyarlara bırakın. .

Peri sözlerini bitirince, alev rengi kanatlarını iki gencin etrafına öyle bir surette yaydı ki, bir kılıç darbesiyle on düşmanın kafasını birden nasıl kestiğini hararetle anlatan kont, Luanın titreyen Odetin şakağından öptüğünü görmedi.

Şimdi sana, perinin sihirli kanatlarını analtacağım, Nanon!..

Cam gibi şeffaf ve sinek kanadı kadar ince olan bu kanatlar, görülmek tehlikesine maruz kalan sevgililerin etrafında büyürler, büyürler, kimsenin onları görüp işitemiyeceği ve onların kimseyi işitip göremiyecekleri kadar kalınlaşırlar. İşte böylece, ihtiyar adam harikulâde macerasını anlatmağa devam ederken, Lua da genç kızı öptü..

Kont hikâyesini bitirince, peri alevlerin içine döndü ve genç şövalye de ev sahibinden müsaade isteyerek çekildi.

Genç kız, o gece o kadar mesuttu ki, rüyasında, yıldızların her birini bir güneş kadar irileşmiş gördü.

Ertesi sabah, Odet bahçeye indi. Ağaçların altında uzun uzun dolaştı. Bir kameriyenin önünden geçerken, eğilerek selâm veren bir nöbetçinin elindeki salkım dalını farketti ve Lua'nın o gün de başka bir kılığa girerek şatoya sokulduğunu anladı. Bir çeşmenin yakınında, otların üstüne oturdular. Biribirlerinin yüzünü gün ışığında görmekle ne mes'uttular! . Muhakkak, ah muhakkak Nanon, peri onlara yakın bir çiçeğin içinde saklanmıştır.

İki genç, çeşmenin yanında, biribirlerinin gözlerine dalarak o kadar uzun zaman oturdular ki,, tepelerindeki ağaçta bir küçük serçe yeni bir yuva kurdu.

Birden, bahçenin çakılları, kontun, çizmelerinin altında acı acı sesler çıkardı. Sevgililer titrediler, fakat çeşmenin durmayıp akan sularının içinden küçük peri fırladı ve derhal kanatlariyle onları örttü. Sesi duyduğu halde kimseyi göremiyen kont ise hiddetle şatoya döndü.

Bu esnada ,peri, bir defa daha kurtardığı gençlerle konuşuyordu:

— Sevgilileri ben himaye ederim, artık sevme hissini kaybedenlerin gözlerini kör, kulaklarını sağır eden benim.. Bir şeyden korkmayın, çocuklar, bu güzel güneşin altında biribirinizi sevin ... Ben daima yanınızdayım.. Allah bana bu güzel kanatları sizleri muhafaaz etmem için verdi.

Sözlerini bitirince, bahçe yollarında sıçrayarak yürümeğe başladı. Odetle Lua da kolkola onu takip ediyorlardı. Ortalık kararıncıya kadar böylece kırlarda dolaştılar. Gece basınca, peri artık ayrılmalarını, evlerine dönmelerini söyledi. Gençler razı olmadılar.... O zaman peri, uzun uzun konuştu. Her halde çok güzel şeyler anlatıyordu ki, genç kızla şairin yüzleri saadetten pırıl pırıl parlamağa başlamıştı. Peri susunca, kabul ettiklerini söylediler ve alev rengi kanatlı peri genç kızla erkeğin başlarına sihirli değneğiyle dokundu.

Birdenbire, — Fakat ne kadar meraklısın Nanon: Korkarım, masalımın sonunu söylersem onların saadetlerini kıskanacaksın.. Yok, yok, dur, küçücük dudaklarını öyle büzme! Anlatacağım..

Birdenbire, Lua ve Odet yan yana yetişen iki salkım fidanı oluvermişlerdi. Öyle büyük ve harikulâde salkımlar ki, ancak peri nin elinden çıkma olduğu ilk bakışta belli! Yanyana, dalları ve yaprakları biribirine dolaşmış! .. Artık ebediyen beraber çiçek açacaklar, beraber yapraklanacak ve büyüyeceklerdi. Kokuları daima biribirine karışacaktı.

Konta gelince, şatoda misafir ettiği askerlere, bir kılıç darbesile nasıl on düşmanın kafasını birden uçurduğunu anlatmakla teselli bulmağa çalışıyormuş..

Ya biz, Nanon, köye gittiğimiz zaman iki sihirli salkım ağacı arayacak ve aşk perisini hangi çiçeğin içinde bulacağımızı soracak mıyız?. Belki sevgilim, bu masalda küçük bir ahlâkî hisse gizlidir.. Fakat, ben onu sana burada, ateşin karşısında, camlara çarpan yağmurun sesini biraz unutturmak ve onu anlatan genç adamı biraz daha fazla sevdirmek ümidiyle anlattım.

Ölüm cambazlarının cür'eti

Tehlikeli filmler nasıl çevrilir?

(Baştarafı 8 incide)

Amerikada pek te büyük olmıyan bir ücret mukabilinde, başkalarına büyük bir şöhret temin etmek için hayatlarını tehlikeye koyan bu insanlara stüt - man derler. Bu ölüm cambazları vakia bu işi meslek edinmiştir. Hayatlarını bu işde kazanırlar; fakat bu işi paradan ziyade ruhlarını dolduran spor ve tehlike ihtiras yüzünden yaparlar.

Trenle, otomobilin çarpışması macera filmlerinde çok sık rastgelinen ve halk tarafından pek beğenilen sahnelerden birisidir.

İşte resimde gördüğünüz otomobil saatte 100 kilometrelik süratle bu akibete doğru gidiyor .. Otomobili süren sanatkâr büyük bir yıldızın yerine geçen bir ölüm cambazıdır.

Çok soğuk kanlı olan şoför bu hızla giden otomobil içerisinde tehlike ânı yaklaşınca kapıyı açıyor ve atlamağa hazırlanıyor.

Tam tehlike anında birdenbire yere sıçrıyor. .Otomobilin hareketi o kadar hızlıdır ki bu atlayış film üzerinde belli olacak şekilde bir iz bırakmaz. Tren otomobile çarpmış, stütman kurtulmuştur. Fakat bu bir talih meseleisdir. Bu iş tamamiyle aksi de olabilirdi.

1 numaralı resim, Erol Flin'in "hafif süvari alayının hücumu,, filminden alınmıştır. Erol Flin hiçbir tehlekeden yılmıyan cesur bir artisttir. Fakat ne kadar cesur olursa olsun stüdyo onun bu tehlikeli atlayışı bizzat yapmasına razı olamaz. Onun için bu sahnede Holivut stütmanlarının en kısa boylusu olan Billi Jansa müracaat edildi.

Bu adam ancak 1,60 boyundadır. Fakat cür'et ve cesareti boyu ile makûsen mütenasiptir. O, bu sahnede 15 metre yüksekliğinden kendisini aşağıya fırlatıyordu.

Yukarıdaki küçük resimde Erol Flin sıçramağa hazırlanıyor. Aşağıda Billi Jons atlıyor.

"Devler vadisi,, filmi baştan başa hareketli ve heyecanlı harikulâde bir eserdir. Bu film Stüt - manların en çok kullanıldığı bir film olmuştur. 2 numaralı resimde Vin Moris rakibini korkunç bir uçuruma yuvarlıyor. Bu rakip tabii parayı ve tehlikeyi seven bir stüt - mandır. Yalnız sahnenin yarı hileli olduğu, uçurumun göründüğü kadar derin olmadığı da tabiîdir.

3 numaralı resime gelince; bu sefer Vin Morisin bir kaya üzerinden bir marşandiz treninde bulunan ağaç gövdesi üzerine atlaması icap etmiştir. Vin Moris, birinci sınıf bir yıldız olduğundan şirket bu atlamayı yapmasına müsaade etmemiş, başkasına yaptırmıştır.

Filmin bu sahnesinde trenin çok yavaş gitmesinden başka hiç bir sinema hilesi yoktur.

Ölüm cambazları yalnız karada çalışmazlar. Holivutta bir çok hava cambazları vardır.

4 numaralı resim, Holivuttaki Siyah Kedi klübünün on bir azasını gösteriyor. Bunlar bu sene içerisinde çevrilen Uçan Adamlar filminde harikalar yaratmışlardır. İçlerinde bir tanesi (ayakta duranlar arasında soldan üçüncü), olan Pol Mantz bin metre yüksekliğinde uçarken tayyaresini eski bir tayyareye takmış ve iki tayyare birden motörlerini keserek Plane uçuşlarla hiç bir arızasız yere inmişlerdir.

5 numaralı resmin köşesindeki madalyonda görünen genç kız hava cambazlarından Meri Vijindir. Holivuta sinema yıldızı olmağa gelmişti. Fakat sinema yıldızı yerine hava cambazı oldu.

Şimdi gökte uçan tayyarenin kanatları üzerinde yürüyor, paraşütle atlıyor, motosikletle cam çemberlerin içinden geçiyor. İki sene evvel bir atlayışta, düşmüş ve bacağının kemiklerini kırmıştı. Aylarca alçıda kaldıktan sonra iyileşti. Ve eski mesleğine başladı. Havanın ve yerin bütün tehlikelerini hiçe sayan bu kız, Fareden çok korkar, fare görür görmez çığlıkları koparır ve korkudan bayılacak gibi olur.

Radyoda tuzak

(Baştarafı 9 uncuda)

ğım için affınızı rica ederim, dedi. Her ihtimale karşı tedbirli davranmalıyım.,,

— Bir dakika hanımefendi, bu zannettiğiniz gibi alelâde bir çocuk hırsızlığı değil. Zaten şimdi sizden istiyeceğim tazminat da para olmıyacaktır.

— Çabuk söyleyin, ne istiyorsanız, elimden gelen her şeyi yapmaya hazırım.

— Öyleyse şimdi bana kocanız - dan niçin ayrıldığınızı söyleyin?.,,

— Tuhaf şey, siz bu mesele ile neden alâkadar oluyorsunuz, zaten ayrılmamızın esaslı bir sebebi de yok, rica ederim, söyleyin, oğlum nerede?

— Emin olunuz madam, oğlunuz hiç incinmemiştir.

Kapının zili hızla çalınmıştı. Genç adam Barbaranın kolundan tutarak yandaki odaya soktuktan sonra Liliye:

— Lûtfen siz de buraya girin ve hiç sesinizi çıkarmayın,, dedi.

Maskeli gencin gelenlere şu suali sorduğunu duydular.

— Affedersiniz Mister Tomson hanginizsiniz?

— Benim, çabuk söyle, oğlum nerede? Eğer ona ufak bir zarar geldiğini öğrenirsem kemiklerini kırarım.

— Rica ederim Mister Tomson, oğlunuza kavuşmak isterseniz bu tehditkâr sözleri bırakın da sual - lerime açıkça cevab verin:

— Beti nerede?

— Dün akşam Nevyorka gitti.

— Anlaşıldı, polislerin nazarı dikkatini o tarafa çevirmek için onu Amerikaya gönderdiniz. Peki, siz sonra çocuğu nasıl İngiltereden çıkaracaktınız?

— Birkaç gün arkadaşımın evinde sakladıktan sonra, saçlarını boyıyacak ve bir kız elbisesi giydirerek kaçırtacaktım, fakat bütün bu sözlerin ne lüzumu var?

— Bir sual daha Mister Tom[...] bu ayrılığın çocuğun annesini [...] kadar harab edeceğini hiç düşün[...] diniz mi?

— Neden düşüneyim? Lilinin [...] gün içki âlemleri yaptığını, hi[...] balo kaçırmadığını haber al[...] Böyle bir kadının çocuğuna ann[...] etmesi zaten doğru olamaz.

— İşittiklerinizde fazla müba[...] ğa var. Şimdi ben de size karın[...] size olan derin aşkını unutmak [...] kendisini eğlenceye verdiğini [...] bütün bu hoppalıkların fazla tee[...] rün bir aksülâmeli olduğunu sö[...] lersem bana inanır mısınız?

— Eğer sözleriniz doğruysa [...] şeyimi feda etmeğe hazırım. Fa[...] benimle alay ettiğinize de emin [...] Rica ederim, maksadınızı açıkça [...] leyiniz, benden ne istiyorsunuz?

— Sizden para değil, kat'î bir [...] ad istiyorum. Madam Liliyi gö[...] görmez ayrılmakla büyük hata [...] tiğinizi ve tekrar birleşmek tek[...] finde bulunacağınıza dair kat'î [...]

— Siz cidden çıldırmışsınız. [...] bunları söylemek fırsatını bulm[...] ma imkân yok; çünkü beni dinle[...] bile istemiyecek.

— Söylediklerimi yapacağın[...] söz verin.

— Söz veriyorum, oğlum nere[...]

Aradaki kapı ardına kadar aç[...] mıştı. Barbaar Filiple karşı karş[...] duran adamlardan birinin kolla[...] açarak ümit dolu gözlerle Li[...] baktığını gördü. Genç anne bir [...] bile tereddüd etmeden davetkâr [...] lara atıldı.

Filip yavaşça odadan sıvışa[...] bir dakika sonra kollarında kü[...] Fredcrikle döndü, evvelâ birkaç [...] kika olduğu yerde biraz durup [...] mes'ut birleşmeyi seyretti. So[...] mütebessim gözlerini, yanına y[...] laşan Barbaraya çevirerek:

— Eğer polisler beni tevkif e[...] lerse kurtaracağına söz veriyor[...] değil mi? dedi.

Holandada prenses ve an[ne] şarkıları!

Holanda veliahdi prenses J[...] anan n 30 nisanda 30 yaşına b[...] ması her seneki yıldönümler[...] nisbeten pek sönük kutlann[...] radyoda büyük bir program ay[...] mamıştır.

Yalnız, 1 Hilversum istas[...] nunda "prenses şarkıları,, ile "[...] ne şarkıları,, çalınmıştır. Pren[...] şarkıları ismi verilen ve pren[...] Juliana üzerine çıkarılmış o[...] bu şarkılardan biri "Ne Cumh[...] reisi, ne kral isteriz. Prensesin[...] le çok memnunuz biz,, diye b[...] lar ve memlekete yabancı bir [...] getirilmesini halkın istemediğ[...] veliahdin başa geçebileceğini [...] latmak ister.

Malûmdur ki Holanda u[...] müddettenberi hep kadın hük[...] darlar tarafından idare edilme[...] dir. Bugünkü kraliçe Vilhelmi[...] dan sonra prenses Juliana kra[...] olacaktır.

Onun da çocuğu kız olduğ[...] göre bundan sonra Holanda t[...] tı gene bir kadın hükümdara [...] sip olacak demektir. Onun [...] memlekette bazı parti cereyan[...] krallığa artık nihayet verilm[...] ni istemektedir. Yukarda bahse[...] ğimiz "Prenses şarkısı,, bu [...] cereyanlara itiraz makamın[...] bestelenmiştir.

"Anne şarkıları,, nda ise kra[...] Vilhelmina meth ve memlek[...] onun idaresinden olan memnu[...] yeti terennüm edilmektedir.

Göz Hekimi
Dr. Murat Rami Aydı[n]
Taksim - Talimhane Urfa apartı[manı]
Telefon: 41553. Muayene: Pazar[dan]
başka her gün 14 - 18 e kadar.

nından kaçmak, onu bir daha görmemek, cinayetlerinin, canlı bir ithamı olan evlâdının karşısında bulunmamak için kaçmak lâzımdı.

Odasındaki hususî eşyalarının en kıymetlilerini aldı. Bütün kâğıtlarını yazılarını topladı. Okumadan ocağa atarak yaktı. Arkasına kalın bir manto aldı, asabını teskin için bir kadeh şarap içti. Rengi kaçmış yanaklarına biraz kan geldi. Kızı ile beraber oturduğu bu daireden bir hırsız gibi yavaş adımlarla çıktı. Sarayın büyük merdivenini ayak - ları ucuna basarak indi ve hiç kimseye farkedilmeden saraydan çıktı.

Sokakta derin bir nefes aldı. Sarayın cephesine, kızının odasının bulunduğu tarafa döndü:

— Elveda! kızım.

Diye mırıldandı. Tam bu sırada, babasının vedaına Leonorun odasında yanan ışık sönerek cevap verdi. Saat akşamın onuy - du.

Dandolo olduğu yerde bir müddet, dondu kaldı, sonra:

— Evet, artık her şey bitti. Kaçmaktan başka çare kalmadı. Gondül hazır, hemen kaçmalı - yım, diye söylendi.

Kanala doğru gitmek için geri döner dönmez titredi ve geri çekildi.

Karşısında, mantosuna sımsıkı bürünmüş bir adam duruyordu. Korku içinde titriyerek sordu:

— Siz kimsiniz?

— Dandolo! Beni tanımadı - nız mı? Daha âlâ, işimizi daha çabuk bitiririz.

Sabık engizitör müsterih ol - du. Birdenbire karşısına çıkan bu adamı evvelâ Rolan Kandi - yano zannetmişti.

Fakat sesini duyunca Rolan olmadığını anladı. Bu adam şüphesiz Venedik sinyörlerinden birisiydi. Kendisine bazı şeyler sormak veyahut da bir fikir danışmak istiyordu. Bu kanaatla sordu:

— Benden ne istiyorsunuz

Meçhul şahıs nezaketle cevap verdi:

— Dandolo! Size gizli bazı şeyler söylemek arzusundayım. Fakat burada değil. Belki bizi ta assut edenler bulunur. Beni takip etmiye razı oluyor musunuz?

— Pekâlâ.

Meçhul adam yürümeğe başladı. Dandolo takip etti. Kafa - sında hiçbir endişe yoktu. Yalnız bu vesile ile hareketinin, firarı - nın biraz geç kalmasına canı sıkılıyordu, o kadar.

Aretenin sarayının civarına geldiler.

Rıhtım tamamen tenha idi. Sarayın arka tarafında ise dar, karanlık bir sokak vardı.

Meçhul adam bu sokağa girdi. Birkaç adım ilerledikten sonra durdu.

— Dandolo! dedi. Kılıcınız yanınızda mı?

— Evet, onsuz hiç bir vakıt sokağa çıkamam.

— Çok güzel! Belki üzeriniz. de bulunmaz zannı ile yanımda bir tane yedek kılıç getirmiştim. İşte onu atıyorum.

Filhakika meçhul adam sokağın köşesine bir kılıç fırlatmış mantosunu atmış ve kendi kılıcını çekerek mücadele vaziyeti almıştı.

Dandolo sordu:

— Bir düello için mi beni buraya getirdiniz?

— Evet, doğru keşfettiniz.

— Hüviyeti meçhul bir adamla mücadeleye tenezzül etmem.

— Düellodan istinkâf ederseniz sizi hançerlemek mecburiyetinde kalırım. Görüyorsunuz ya sizin için yapılacak en münasip şey kendinizi müdafaadır.

Fakat mücadeleden evvel sizinle niçin düello ettiğimi söyliyeceğim.

— Sizi dinliyorum.

— Dandolo! Bugün 29 kânunusanide bulunduğumuzu biliyor musunuz? Zannederim bu sual biraz garip göründü. Fakat iki gün sonra 1 şubat olduğunu ilâve edecek olursam maksadımı kâfi mikdarda anlamış olursunuz.

Dandolo titredi. Şahsı meçhul devam etti:

— Sözlerimi anladığınızı görüyorum. Bir şubatta nasıl va - kalar ve hâdiseler geçeceğini söylemek, tekrar etmek şimdi lüzumsuz, fakat size hatırlatmak istediğim bir nokta var. Siz bi - zim bütün mahrem cemiyetimize mensup iken kendi arzunuzla çekildiniz. Binaenaleyh cemiyeti miz sizin ölümünüze, ve sizinle beraber size mensup diğer bir şahsın bir kadının ölümüne karar verdi.

Dandolo boğuk bir feryat kopardı ve:

— Leonor, diye inledi.

— Sözüme nihayet verirken şurasını haber vereyim:

Sizi öldürmek için ben memur edildim.

On beş gündenberi sarayın önünde sizi bekledim. Demindenberi sizi bir hançer darbesi ile öldürmek benim için kabil iken bunu yapmadığımdan ve size namuskârana bir düello teklif eylediğimden dolayı müteşekkir kalmalısınız.

— Filhakika, size teşekkür ederim. Fakat ben mutlaka bu dü-

İran petrollerinde çevrilen entrikalar

Entellicens servisin en zeki ajanı, milyarderin elinden mukaveleyi koparabilmek için papas kılığına girerek nasıl uğraştı ?

İran şehinşahı Rıza Han Pehlevi

İran, on üç senedenberi Şehinşah Rıza Han Pehlevinin idaresi altında yeniden hayat bulan mesud bir ülkedir. İran Şehinşahı da Şarkta Atatürkle başlıyan Avrupa dışına hareketinin şeflerinden birisidir.

Milli şuurunu duyan her memleket gibi İran da, memlekette ecnebi nüfuzundan kurtulmak için bütün medenî cehdini bir araya toplamıştır.

Petrol istihsali bakımından yer yüzünde Amerika, Rusya ve Venezuelladan sonra dördüncü gelen İran senede 10.440 milyon ton petrol istihsal eder.

İran petrolleri için 5 ikinci teşrin 1932 pazartesi günü tarihî bir günüdür.

Bugün Şehinşah nazırlarını topladı ve onlara kısaca:

— Darsi mukavelenamesini feshetmeğe karar verdim! dedi.

Dünyanın her tarafına bildirilen bu karar her yerde büyük hayretler uyandırdı. Şehinşah ecnebi şirketlerini İrandan kapı dışarı ediyordu. Anglo — Persiyan şirketine ve Muhammere, Abadandaki petrol karargâhlarından pilyot, portyı toplayarak çekilip gitmekten başka yapılacak iş kalmıyordu.

Bu karar bütün İran halkını sevindirdi. Kurtulan memleket petrolleri namına halk günlerce bayram etti.

Şehinşah, bu mukavelenin feshine sebep olarak, Anglo — Persiyan şirketinin bilânçolarını tahrif etmesini gösteriyor ve şirketin 1932 de 1932 ye kadar 200 milyon kâr temin ettiği halde bilânçolarında bunu 70 milyon sterlin göstererek bunun yüzde 16 sını vermek suretiyle sahtekârlık yaptıklarını ileri sürüyordu.

Bu haklı ve yerinde sebebe mukabil alâkadar ecnebî memleketlerde öne sürülen sebepler mantıksızdır. İngilizler bir hayli müddet bu işde Sovyet Rusyanın teşviki olduğuna inandılar; Aynborn isminde bir Rus ajanının bu işdeki rolünden uzun uzadıya bahsettiler.

Daha sonra, İngiliz petrollerine takip bir hattı hareket takip eden Gülbekiyan efendinin bu işde bir rol oynamadığını sandılar.

İngilizler bu mesele üzerinde derhal İrana murahhaslar gönderdi, Fakat artık İngilterede, Rusya da İran üzerindeki eski nüfuzunu kaybetmişlerdi. Binaenaleyh mesele İngilizlerin istediği şekilde halledilemedi. İran hükûmetinin tesbit ettiği şartlar dairesinda, istihsalâtını İran kontrolu altında çıkaran ve hasılâtının yüzde 21 ini İran hükûmetine veren yeni bir şirket Anglo - İran şirketi kuruldu.

RADYO

Ankara Radyosu

Perşembe - 4-5-39

18.30 Program. 18.35 Müzik (konserto - Pl.) 19 Konuşma (ziraat saati) 19.15 Türk müziği (fasıl heyeti) Tahsin Karakuş ve arkadaşları. 20 Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri. 20.15 Türk müziği. Çalanlar: Cevdet Çağlar, Fahire Fersan, Refik Fersan, okuyanlar: Sadi Hoşses, Radife Neydik. 1 — Suzinak peşrevi. 2 — Sadullah ağanın - Suzinak ağır semaisi - Kapılır her gören. 3 — Udi Eşrefin Suzinak şarkı - Günden güne efsun oluyor. 4 — Lâtif ağanın - suzinak şarkı - Benim yarem gibi yare bulunmaz. 5 — Cevdet Çağlar - keman taksimi. 6 — Yesari Asımın - Nehavent şarkı - Yaz geldi cicim. 7 — Rahmi beyin - Bayatı araban şarkı - Bana noldu değişti. 8 — Sadettin Kaynağın - Bayatiaraban şarkı - Ömrümün neşesiz. 9 — Saadettin Kaynağın - Kürdilihicazkâr şarkı - Bir gün yaşadık. 10 — Halk türküsü - Senin yazın kışa benzer. 21 konuşma. 21.15 Esham, tahvilât, kambiyo, nukut ve ziraat borsası (fiyat) 21.25 Neşeli plâklar - R. 21.30 Müzik (küçük orkestra - şef: Necip Aşkın) 1 — Brusselmans - Felemenk raksı, 2 — Freire - Ay, ay, ay (melodi) 3 — Hruby - Viyana operetinden (potpuri) 4 — Ganglberger - Benim küçük teddi ayım (saksafon) 5 — Kutsch - İspanyol kaprisi. 6 — Ziehrer - Viyanalı küçük kız vals parçası. 7 — Schott - marş. 22.30 Müzik (aryalar - Pl.) 23. Müzik (cazband - Pl.) 23.45 - 24 Son ajans haberleri ve yarınki program.

Cuma - 5-5-39

12.30 Program. 12.35 Türk müziği Pl. 13 Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri. 13.15 - 14 Müzik (karışık program - Pl.) 17.30 İnkılâp tarihi dersleri - Halkevinden nakleu. 18.30 Program. 18.35 Müzik (Bale müziği - Pl.) 19 Konuşma. 19.15 Türk müziği (fasıl heyeti). 20 Celâl Toksos ve arkadaşları. 20 Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri. 20.15 Türk müziği. Çalanlar: Cevdet Çağlar, Eşref Kadri, Hasan Gür, Hamdi Tokay, okuyanlar: Safiye, Toğay. 1 — Hicaz peşrevi - Salim Beyin. 2 — Haydarın hicaz şarkı - Hicranı elem. 3 — Refik Fersan - Hiaz şarkı - Cihanda biricik sevdiğim sensin. 4 — Salâhattin Pınarın - Hicaz şarkı - Anladım sevmiyeceksin. 5 — Hasan Gür - kanun taksimi. 6 — Eviç şarkı - Bir sebep le güceenmişsin. 7 — Türkü - Aldadım bahçene girdim. 8 — Saz eserleri ve oyun havaları. 21 konuşma. 21.15 Esham, tahvilât, kambiyo - nukut ve ziraat borsası (fiyat). 21.25 Neşeli plâklar - R. 21.30 Müzik (Riyaseticumhur filârmonik orkestrası - şef: Hasan Ferit) 1 — L. Van Beethoven, - 2 inci Leonore Uverturu. 2 — Joseph Haydn - senfoni mi bemol majör Nr. 99. a) Adagio - Vivace Assai, b) Adagio, c) Menuetto - Trio, ç) Vivace. 3 — P. Tschaikowsky - Romeo et Juliette (uvertür - Fantezi) 4 — H. Berlioz - Benvenuto Cellini operası uvertürü. 22.46 Müzik (operetler - Pl.) 23 Müzik (caz band - Pl.) 23.45 - 24 son Ajans haberleri ve yarınki programı.

Yabancı Radyolardan Seçilmiş Parçalar

Program Türkiye saati üzerine ve öğleden sonraki saat olarak verilmiştir.

OPERA ve SENFONİ KONSERLERİ:

9.15 Breslav: Pfitzner programı (Doğumunun 70 nci yıldönümü münasebetile).
9.15 Bükreş: Filharmonik orkestra konseri.
9.35 Napoli r.: Senfoni konseri
10 Torino gr: "Karmen„ (Bizet)
10.5 Kolonya: Şubert progr. "Rosamunde„ den parçalar ve bitmemiş senfoni.
12.5 Varşova: Leh musikisi.

ODA MUSİKİSİ ve KONSERLER:

6.35 Paris PTT: Org konseri.
7.20 Königsberg (Heilsber): Beethoven'in mi b. septeti.
8. Eiffel: Keman ve piyano konseri.
9.15 Leipzig: Haydn programı.
10.40 Strasburg: Şarkı, piyano.

HAFİF MUSİKİ ve OPERETLER:

7.35 Viyana: Halk programı.
8. Varşova: Hafif orkestra parçaları.
8.55 Beromünster: Viyana musikisi.
9.5 Frankfurt: Opera ve operet parçaları. (Mozart) Finta giardiniera„; "Kaynak„ (Delibes); "Zaza„ (Leoncavallo); "Palyaçolar„ (Leoncavallo); "Susanna' nın sırrı„ (Volf - Ferrari); "Beyaz Kayan„ (Boieldieu); "Psühe„ (Frank); "Mignon„ (Thomas); "Hamlet„ (Thomas).
9.15 Münih: "Macar düğünü„ (Dostal).
10. Budapeşte: Macar musikisi.
10. İstokholm: Stüdyoda operet.
11.30 Halk havaları: Birçok Alman istasyonları.
12 Budapeşte: Çigan orkestrası

DANS MUSİKİSİ:

12.30 Napoli gr.: 12. Londra (N.) 12.5 Londra (R.) 12.10 Roma gr.

VARYETE ve KABARELER:

8.45 Paris PTT: Raydo fantazisi
9. Londra (N.): "Lucky Dip„
12. Poste Parisien: Kabare.

PİYES, KONFERANS ve KONUŞMALAR:

4. Radio Paris: "Corneille„
7.30 Bermünster: "İrlanda ve İrlandalı„
8.18 Roma 1: İngilizce havadis
9.15 Hamburg: „ „
9.55 Kolonya: Şubert „ „
10. Könisberg (Heilslarg): "Tödlicher Schof„
10. Roma gr.: Üç perdelik bir piyes.
11.45 Bükreş, 11.50 Budapeşte: İngilizce havadis.

Ertuğrul Sadi Tek Şehzadebaşı (TURAN) tiyatrosunda bu gece İĞNEYİ KENDİN EÇUVALDIZI ELE ve okuyucu Aysel Attila revüsü.

ROMATİZMA
LUMBAGO
SİYATİK
Sırt
Göğüs
Kalça
Arka
Bel
VE BÜTÜN AGRILARA KARŞI

SİLKO
Kullanınız.
Çabuk ŞİFAYI bulursunuz.

FOSFARSOL

KAN, KUVVET, İŞTİHA ŞURUBU

Umum doktorların müttefikan takdir ve milyonlarca vatandaşa itimatla tavsiye ettikleri en mükemmel bir kuvvet şurubudur. Daima kanı tazeleyip çoğaltır. Tatlı bir iştiha temin eder. Her zaman gençlik, dinçlik verir, zekâ ve hafıza kudretini yükseltir. Sinirleri, adaleleri kuvvetlendirerek, uykusuzluk, halsizlik, fena düşünceleri giderir, vücut makinesine lâzım olan bütün enerji ve kabiliyeti vererek daima azim, irade, neş'e sahibi eder. Mide, barsak tembelliğinden ileri gelen muannit inkıbazlarda, bel gevşekliği ve ademi iktidarda şayanı hayret faydalar temin eder.

FOSFARSOL'u

Diğer bütün kuvvet ilâçlarından ayıran başlıca hassa

Devamlı bir surette kan, kuvvet, iştiha yaratması ve ilk kullananlarda bile mucize gibi tesiri derhal göstermesidir. Tifo, Grip, Zatürree, Sıtma ve umum kansızlıkla neticelenen tehlikeli hastalıkların nekahat devrelerinde

FOSFARSOL

en mükemmel bir derman şurubu dur. Sıhhat Vekâletinin resmî müsaadesini haizdir.

HER ECZANEDE BULUNUR.

Türk gibi kuvvetli

Sözü boş değildir

ÇAPA MARKA MÜSTAHZARATI

BU SÖZÜ TEYİD EDEN GÜZEL YURD TOPRAKLARININ BİRİCİK İMAL KAYNAGIDIR

Arpa unu
Bakla unu
Yulaf unu
Nohut unu
Çavdar unu
Pirinç unu
Kornflau
Bezelye unu
Patates unu
Fasulye unu
Mercimek unu
Buğday nişastası
Pirinç nişastası

Salep
Tarçın
Kimyon
Karanfil
Zencefil
Karabiber
Yenibahar
Beyaz biber
Sofra tuzu
Kırmızı biber

(Kutu ve paketleri)

Memlekette bu maksatla kurulmuş ve her şeye rağmen (24) sene neslin gürbüz yetişmesine tevakkufsuz hizmet etmiş yegâne Türk san'at evidir. Yavrularınıza, doktorlarınızın tertib ve tavsiyesiyle vereceğiniz bu gıdalar mutlak huzurunuzu temin edecektir.

ÇAPAMARKA

DÜNYADA BEYNELMİLEL ŞÖHRETİ HAİZ EŞLERİLE KATİYYEN OMUZ OMUZADIR

Daha üstününün bulunması mümkün değildir. Tekmil müstahzaratımız muhayyerdir. Her yerde daima taze olarak bulacaksınız. Adres: Beşiktaş - Kılıçali M. NURİ ÇAPA Tel. 40337

Sayın Müşterilerimize

ALÂMETİ FARİKA

Dikkat ediniz

Dünyada emsali bulunmıyan nefasetiyle meşhur **YENİHAYATIN** her yerde taklidleri **YENİHYAT** diye satılmaktadır. Aldanmayınız. Hakikî **YENİHAYAT**'ın firması olan (KÜRE) alâmeti farika olduğu gibi her tanesi üzerinde YENİHAYAT yazısına dikkat ve iyice dikkat ediniz. Ambalâjlı lokum hernevi nefis karamelâlar.

Adrese dikkat:

Galata NECATİBEY caddesi No. 92. Telefon: 40058

ABDÜLVAHİT TURAN

Bütün Ada çamlarının ve lâvanta çiçeklerinin sıhhî kokularını terkibinde saklıyan

Venüs Çam Kolonyası

ciğerleri zayıf ve sinirleri bozuk olanların kalbine ferahlık verir ve gönlünü açar. VENÜS ÇAM KOLONYASI'nın formülü bir sırdır. Taklidleri onun yerini tutamaz.

Umumî deposu:

Nureddin Evliyazade, Alât, Ecza ve Itrıyat deposu. İstanbul.

Dün ve yarın tercüme külliyatı

7 nci seriden
61 - 67 . 7 kitap

61	Vikontun ölümü	30
62	Leneit II.	1.
63	Liza	1.
64	Evlilik	20
65	Gizli Pamuk harbi	50
66	Bizans tarihi	1.
67	Senyolbeos Avrupa	60

Göz Hekimi

Dr. Murat Rami Aydın

Taksim - Talimhane Urfa apartman Telefon: 41553. Muayene: Pazardan başka her gün 14 - 18 e kadar.

TÜRKİYE

ŞİŞE VE CAM FABRİKALARI

Anonim Sosyetesinden:

Paşabahçe Şişe ve Cam Fabrikamız, Memlekette züccaciye ticareti ile uğraşan herkese tek fiat ve müsavi şartlarla satış yapmağa başlamıştır.

Taliplerin aşağıdaki adresimize müracaatları:

Galata Persembe Pazarı Samur Sokağı iş Han

Avrupada en çok kullanılan

POKER

traş bıçakları memleketimizde dahi en çok sevilen

POKER Traş Bıçağıdır.

Artık zengin olmak meselesi kolaylaştı!

Ancak yeni tertip Tayyare Piyangosunun 11 Mayıs keşidesi için biletinizi mutlaka ve devamlı olarak

KADER GİŞESİNDEN

Almanız lâzımdır. Siz de, mes'ud ettiği bir çok vatandaşlar meyanına dahil olabilirsiniz.

KADER GİŞESİNE DİKKAT!

İstanbul, Bahçekapı, Tramvay caddesi No. 19. Tel: 23970

Bütün cihan münevverleri

REX

marka

Prezervatiflerinin

tercih sebebini bilirler.

Çünkü, REX

Sağlamdır ve gayet ince ipekli lâstikten yapılmıştır

Eczacınızdan ısrarla isteyiniz.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası 29/4/1939 vaziyeti

AKTİF		Lira	PASİF		Lira
Kasa:			*Sermaye*		15.000.000,—
Altın safi kilogram 17 163 143	24.141.334,24		*İhtiyat akçesi:*		
Banknot	18.925.492,—		Adi ve fevkalâde	4.217.134,25	
Ufaklık	1.295.462,40	44.362.288,64	Hususi	6.000.000,—	10.217.134,25
Dahildeki Muhabirler:					
Türk lirası	327.152,98	327.152,98	*Tedavüldeki Banknotlar:*		
Hariçteki Muhabirler:			Deruhte edilen evrakı naktiye	158.748.563,—	
Altın: safi kligram 9 054 614	12.736.038,33		Kanunun 6_8 inci maddelerine tevfikan hazine tarafından vaki tediyat	16.480.480,—	
Altına tahvili kabil serbest dövizler	21.442,70		Deruhte edilen evrakı nakdiye bakiyesi	142.268.083,—	
Diğer dövizler ve borçlu kliring bakiyeleri	14.557.083,58	27.314.564,61	Karşılığı tamamen altın olarak ilâveten tedavüle vazedilen	19.000.000,—	
Hazine tahvilleri:			Reeskont mukabili ilâveten teda. vazed.	75.000.000,—	236.268.083,—
Deruhte edilen evrakı nakdiye karşılığı	158.748.563,—		*Türk lirası Mevduatı*		21.525.708,41
Kanunun 6-8 maddelerine tevfikan Hazine tarafından vaki tediyat	16.480.480,—	142.268.083,—	*Döviz Taahhüdatı:*		
Senedat cüzdanı:			Altına tahvili kabil dövizler	3.715,17	
Ticarî senetler	116.213.342,90	116.213.342,90	Diğer dövizler ve alacaklı kliring bakiyeleri	29.397.825,30	29.401.540,47
Esham ve tahvilât cüzdanı:			Muhtelif		100.221.932,53
A Deruhte edilen evrakı naktiyenin karşılığı esham ve tahvilât itibarî kıymetle	42.169.522,81				
B- Serbest esham ve tahvilât:	7.944.397,05	50.113.919,86			
Avanslar:					
Hazineye kısa vadeli avans	6.036.000,—				
Altın ve döviz üzerine	34.692,03				
Tahvilât üzerine	7.900.129,12	13.970.821,15			
Hissedarlar		4.500.000,—			
Muhtelif		13.564.225,52			
	Yekûn	412.634.398,66		Yekûn	412.634.398,66

1 Temmuz 1938 tarihinden itibaren: İskonto haddi % 4 Altın üzerine % 3